Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 392 Wydanie P Poznań, środa dnia 26 sierpnia 1936 Rok 31

Poznań, 26 sierpnia.

Kosztowny interes

Znany jest fakt, że państwowe koleje żelazne odmówiły pociągów popularnych na zjazd Stronnictwa Narodowego w Poznaniu, względnie cofnęły przyjęte już zamówienia. Zasługuje to na uwagę z ogólniejszych względów, nietylko z czysto politycznych.

Zjazd był zjazdem legalnym. Ulgi kolejowe przyznaje się najrozmaitszym zbiorowym wycieczkom. Organizacja różnych zjazdów, której pomagają koleje żelazne, ma służyć pośrednio do zwiększenia ruchu kolejowego, a tem samem do zwiększenia rentowności kolei. Jeżeli utrudnienia niemile widzianym organizacjom politycznym robi władza administracyjna, mniej to razi; do tego bardziej jesteśmy przyzwyczajeni. Ale kolej państwowa jest przedsiębiorstwem, i to przedsiębiorstwem skomercjalizowanem.

Zarząd przedsiębiorstwa skomercjalizowanego ma obowiązek dbać o osiągnięcie zysku. Obowiązek ten określony jest przez jego statut. Przyznawanie ulg zbiorowym wycieczkom nie jest jakąś łaską, której kolej żelazna udziela uprzywilejowanym. Kolej na tem nie traci; gdyby traciła, nie powinna tego robić, gdyż jest przedsiębiorstwem.

A jeżeli nie traci na tej ulgowej taryfie, to nie powinna odmawiać nikomu przewozu. Bo wtedy, kierując się kryterjami, które nie mają nic wspólnego z eksploatacją sieci kolejowej, ponosi straty. A ponosić świadomie strat, rezygnować z zysku, możliwego do osiągnięcia, nie wolno przedsiębiorstwu kolei żelaznych.

Jeżeli kolej ponosi straty, musi się zadłużać, albo też dopłaca do tego skarb państwa. Skarb państwa potrzebne na to pieniądze uzyskuje z podatków. Podatki nakłada na wszystkich, także i na członków Stronnictwa Narodowego. Ci ostatni nie korzystają z ulg podatkowych; ale odmawia im się ulgowej taryfy kolejowej.

Można bardzo rozmaicie patrzeć na ten stosunek państwa do pewnej kategorji jego obywateli, ale zwróćmy uwagę na gospodarcze konsekwencje tych metod.

Gdyby nasze koleje żelazne były w kwitnącym stanie, gdyby przynosiły wielkie zyski, wtedy może mogłyby sobie pozwolić na uprawianie polityki partyjnej w polityce taryfowej. Ale koleje nie dają dochodów. Wiadomo, że w zaniedbaniu jest amortyzacja włożonego w nie kapitału. Znajdują się w trudnościach finansowych. A mimo to robią rzeczy, które te trudności powiększają, zamiast je zmniejszyć.

Podobnie jest i z innemi przedsiębiorstwami państwowemi. Ich niedobory, ich długi ciążą na ogólnym budżecie państwa. Deficytowa gospodarka przedsiębiorstw nie pozwala np. na wydatniejsze zasilenie armji.

Dużo się mówiło i pisało o reformie gospodarki tych przedsiębiorstw. W tym celu przeprowadziło się ich komercjalizację, wydzieliło z ogólnego budżetu. Ale nie wydzielono ich ze stosowania metod politycznych, które są krzywdzące dla bardzo wielkiej części obywateli, a finansowo szkodliwe.

Ogólna administracja jest nieraz narzędziem politycznem w rękach rządu. Służy do zwalczania przeciwników politycznych. Widocznie jednak ci przeciwnicy przedstawiają bardzo wielką siłę, jeżeli do tej walki wciąga się i organizm gospodarki państwowej.

Czyż niema już innych narzędzi walki? Czyż zresztą odmówienie pociągu popularnego powstrzyma rozwój Stronnictwa Narodowego?

Doniosły niedawno dzienniki o tem, że związek „wolnomyślicieli", rozwiązany przez władze za propagandę komunistyczną, był posiadaczem koncesji loteryjnej, z czego oczywiście czerpał dochody. Może to była jedna z tych koncesyj, które odebrano dawniej członkom Stronnictwa Narodowego za to, że byli jego członkami.

Koncesje różnych przedsiębiorstw i monopoli państwowych mają być udzielane według kryterjów handlowych. Chodzi tu o to, by ułatwić zbyt ich produktów i usług. Jeżeli znowu do polityki koncesyjnej stosuje się kryterja zwyczajnej polityki, wynikają z tego fatalne skutki. Albo nie znajdzie się dostatecznej ilości odpowiedzialnych koncesjonarjuszy, albo też udziela się ich jednostkom, które narażają na straty skarb państwa.

To samo jest z dostawami, z oddawaniem robót publicznych, budowli itd. O udzieleniu zamówienia powinien decydować koszt wykonania, jego solidność, słowem objektywne warunki danej roboty. A ileż razy faworyzowanie z powodów politycznych niektórych jednostek naraziło państwo na wielkie straty! Jak często zawodzą różni protegowani dostawcy i przedsiębiorcy!

Ludzie, podejrzani o przynależność do Stronnictwa Narodowego, znajdują się na czarnych listach. Liczono na to, że przez różne szykany gospodarcze zdoła się ich złamać, że pozbawieni koncesyj, robót, posad, zmienią swoje przekonanie. Ale to nie zda się na wiele. Nacisk gospodarczy, stosowany do celów politycznych, okazał się bardzo lichą bronią.

Jeżeli o tem piszemy, to nie w tym celu, by się skarżyć. Chcemy tylko podkreślić, że ta polityka w gospodarczej działalności państwa jest bardzo kosztownym interesem, że odbija się ujemnie na budżecie państwa.

ROMAN RYBARSKI.

Wyrok na terorystów sowieckich wykonany

Moskwa. (PAT.) Agencja Tass podaje: Prezydjum centralnego komitetu wykonawczego Z. S. R. R. odrzuciło prośbę skazanych w dniu 24 bm. w procesie centrum terorystycznego o ich ułaskawienie. Wyrok w stosunku do wszystkich 16 skazanych został wykonany.

Sprawy wewnętrzne Rosji sowieckiej są otoczone zawsze jeszcze wielką tajemniczością. Wiadomości o rosyjskich wydarzeniach wewnętrzno-politycznych docierają do Europy z dużem opóźnieniem oraz w oświetleniu odpowiadającem życzeniom władz sowieckich.

Podobnie miała się obecnie sprawa z procesem przeciwko trockistowskiej jaczejce w Rosji. Na czele trockistowskiej opozycji stali Zinowjew i Kamieniew. Przewinienia ich wobec reżimu sądził najwyższy trybunał, skazując wszystkich na śmierć. Szesnastu „trockistów", jak wynika z depeszy „Tassa", już stracono.

Zinowjew i Kamieniew, zesłani od kilkudziesięciu miesięcy na Syberję, nie mieli żadnego wpływu na wydarzenia polityczne. Śmierć cywilna wyprzedziła znacznie akt fizycznego zgonu dwóch ludzi, który w rewolucji rosyjskiej odegrali wielką rolę i przez dziesiątki lat byli pionierami światowej rewolucji komunistycznej.

Większość straconych „trockistów", antagonistów Stalina, pragnącego uchodzić za wyłącznego spadkobiercę Lenina, stanowią Żydzi, jak zresztą sam Trocki.

Śledząc przebieg procesu moskiewskiego o wybitnie teatralnym charakterze, miało się wrażenie, że skończy się on surowym wyrokiem, który jednak nie ocieknie krwią. Tymczasem salwami karabinowemi zamknięto raz na zawsze usta uczestnikom widowiskowego procesu.

Interwencja II Międzynarodówki na rzecz skazanych nie odniosła najmniejszego skutku. Na zewnątrz Komintern odnosi ostateczne zwycięstwo nad frondą Trockiego, przejmując wobec zagranicy wyłączność reprezentowania ideologji komunistycznej, o co zabiegał ostatnio szczególnie Trocki.

Bunt w Albanji przeciw królowi Zogu?

Białogród. (PAT.) Dziennik „Politika" donosi, jakoby w północnej Albanji wybuchło powstanie. Miano aresztować 7 oficerów i szereg notablów, a także proklamować stan oblężenia i powołać dwa roczniki rezerwistów pod broń. Rzekomo dokonano również licznych rewizyj w mieszkaniach różnych osobistości albańskich. Dotychczas nie otrzymano żadnego potwierdzenia tej wiadomości.

Paryż. (PAT.) „Matin" zamieszcza telegram z Aten, w którym donosi, że w Albanji północnej wybuchł bunt przeciwko rólowi Zogu. Niezwłocznie po wybuchu buntu ogłoszony został stan wyjątkowy. Aresztowano kilkunastu oficerów. Dla zapobieżenia wszelkim ewentualnościom, zmobilizowano jakoby dwie dywizje. Potwierdzenia tych pogłosek dotychczas brak.

Tirana. (PAT.) Albańskie biuro prasowe kategorycznie zaprzecza wiadomości o powstaniu w Albanji. Życie normalne niczem nie zostało zakłócone i wszystko odbywa się w całkowitym spokoju.

Abisyńczycy udają się pod opiekę Anglji!

Londyn. (PAT.) Jak donosi „News Chronicle", 60 przywódców szczepu Galla, reprezentujących dwa miljony ludności, zwróciło się do W. Brytanji z prośbą o przyjęcie mandatu nad terytorjum Abisynji zachodniej, obejmującym 50 mil kwadr.

Dziennik podaje, że Ras Imru, szef rządu abisyńskiego w Gore, skłonny byłby współpracować z Anglją, w razie gdyby przyjęła ona proponowany mandat. Propozycja ta miała być uczyniona za pośrednictwem konsula brytyjskiego w Gore.

W walce o „błękitną wstęgę Oceanu"

Londyn. (ATE). Ostatnio rekord, ustalony przez „Queen Mary" w podróży z Cherbourgu do Nowego Jorku, został powitany przez prasę londyńską z dużem zadowoleniem. Dzienniki podkreślają jednak, że rekord ten nie wystarczy jeszcze dla zdobycia „błękitnej wstęgi Oceanu". Dopiero po przebyciu drogi powrotnej w conajmniej równie rekordowym czasie, będzie mogła „Queen Mary" pretendować do tytułu najszybszego okrętu świata, dzierżonego obecnie przez francuski statek „Normandie".

W kołach londyńskich panuje przekonanie, że „Qeen Mary" zdoła wydrzeć „wstęgę błękitną" swej rywalce. Nagroda „błękitnej wstęgi" ustanowiona została w 1933 roku przez b. członka Izby Gmin Halesa. Pierwszym okrętem, który zdobył nagrodę, był statek włoski „Rex".

Z konferencji państw bałtyckich

Ryga (PAT). Zakończyła się konferencja 3 ministrów spraw zagranicznych Łotwy, Estonji i Litwy. Na tej konferencji m. in. zredagowano wspólną odpowiedź na notę generalnego sekretarza Ligi Narodów w sprawie reformy paktu Ligi Narodów.

W jutrzejszem wydaniu głównem:

POGROM HISTORYKÓW LITERATURY

przez dr. Tadeusza Grabowskiego prof. Uniwersytetu Poznańskiego

Wobec 2-letniej służby wojskowej w Niemczech

Montowanie frontu antysowieckiego

Berlin. (PAT) Ogłoszone wczoraj rozporządzenie, wprowadzające dwuletnią służbę wojskową w Niemczech, nie stanowi niespodzianki w tutejszych kołach dyplomatycznych. Wyrażano bowiem przypuszczenie, że silna akcja prasowa, wskazująca na olbrzymie zbrojenia sowieckie i na niebezpieczeństwo, wynikające stąd dla Europy, miała na celu przygotowanie terenu zarówno wewnątrz kraju, jak i zagranicą, dla ważkich posunięć w dziedzinie obrony narodowej. Nie przewidywano jedynie, że decyzje w tej mierze zapadną tak szybko. Sądzono raczej, że odpowiednie rozporządzenie ukaże się z okazji dorocznego kongresu partyjnego w Norymberdze.

Urzędowy komunikat, którym czynniki miarodajne uzupełniają wydane rozporządzenie, uzasadnia bez ogródek konieczność podwyższenia sił liczebnych armji niemieckiej niebezpieczeństwem, grożącem Rzeszy ze strony „militaryzmu bolszewickiego" i „sowieckiego imperjalizmu". Uzasadnienie to skierowane jest zarówno pod adresem zagranicy, jak i własnej opinji.

Ostatni ustęp urzędowego komentarza, zapowiadający w stanowczym tonie, iż Niemcy narodowo - socjalistyczne powezmą wszystkie konieczne środki, celem samoobrony przeciw groźbie militarnej, idącej z Moskwy, dowodzi, że rząd Rzeszy zdecydowanie podnosi sztandar antykomunistyczny.

Berlin. (Tel. wł.) Mimo zapewnień kół oficjalnych, że niespodziewana wizyta regenta Węgier Horthy'ego u kanclerza Hitlera miała tylko charakter czysto prywatny, uważa się ją w kołach dyplomatycznych za akt pierwszorzędnej wagi dla polityki europejskiej. Jak przypuszczają, spotkanie regenta zaprzyjaźnionych z Niemcami Węgier z kanclerzem Hitlerem poświęcone było przedewszystkiem rozmowom politycznym, a ich głównym tematem ustosunkowanie się państw Europy środkowej, mianowicie zaś Węgier, Austrji, Niemiec i Włoch do Rosji Sowieckiej.

Paryż. (PAT) Prasa francuska żywo omawia wczorajsze decyzje rządu niemieckiego.

„Petit Parisien" stwierdza, że wrażenie odprężenia, wywołane przez pierwszą wiadomość z Berlina o przyłączeniu się do projektu francuskiego o niemieszaniu się do spraw Hiszpanji, zatarło się całkowicie na wieść o wydaniu sensacyjnego dekretu, przywracającego dwuletnią służbę wojskową.

„Matin" zauważa, że właściwie Niemcy pełnić będą trzyletnią służbę wojskową, a nie dwuletnią, ponieważ wszyscy zdolni do noszenia broni przed wcieleniem do armji muszą przebyć w ciągu roku w szeregach służby pracy. W ten sposób, zdaniem dziennika, efektywy niemieckie w czasie pokoju wynosić będą jakieś dwa miljony ludzi.

Według „Echo de Paris", wojna domowa w Hiszpanji dała kanclerzowi Hitlerowi cudowny pretekst do przygotowania innej wojny. Przez wzmocnienie jego aparatu wojskowego z jednej strony, a przez dalsze odosobnienie Francji z drugiej.

„Le Figaro" pisze o nowym coup de theatre.

„Petit Journal" pisze, że deklaracja o neutralności w sprawach hiszpańskich traci wiele ze swego znaczenia. Flota niemiecka pełni dziś służbę policyjną na morzu Śródziemnem. Jutro armja niemiecka, licząca miljon ludzi, będzie uważała, że może pełnić służbę policyjną na kontynencie.

Wedle „Le Populaire", jest rzeczą niesporną, że rząd niemeicki zmienia nagle swą politykę, aby nie dopuścić do odosobnienia. Po nagłem przyjęciu propozycji francuskiej przez Włochy odosobnienie Rzeszy byłoby prawie nieuniknione. Dziennik zaznacza, że wyścig zbrojeń z chwilą wprowadzenia w Niemczech dwuletniej służby wojskowej, wszedł w nowy doniosły okres.

Londyn. (Tel. wł.) Dzisiejsza prasa poranna szeroko omawia wprowadzenie przez Niemcy dwuletniej służby wojskowej i zgodnie stwierdza, że to nagłe pociągnięcie pióra przez Hitlera zwiększyło niemieckie siły zbrojne o 100 proc. Krótkość oraz nagłość nowej ustawy jest charakterystyczną dla ustawodawstwa dzisiejszych Niemiec.

Horthy i Mussolini

Paryż (PAT). Havas donosi z Rzymu, że po spotkaniach regenta Horthy'ego z kanclerzami Hitlerem i Schuschniggiem, regent Horthy rzekomo również spotka się z Mussolinim. Potwierdzenia tej pogłoski na razie brak. Mussolini ma wyjechać dziś na południe na manewry, które potrwają do końca miesiąca.

Przed nową sesją Rady Ligi Narodów

Genewa. (PAT.) Na porządku dziennym 93 sesji Rady Ligi Narodów, zbierającej się w Genewie 18 września, znajdują się 24 sprawy.

Przedewszystkiem Rada zajmie się zbadaniem raportów swych organów technicznych, jak komisji mandatowej, komitetu finansowego i t. d. Następnie sprawą wyborów członków stałego trybunału sprawiedliwości międzynarodowej. Kwestja składu samej Rady również będzie przedmiotem obrad. Komitet prawników, powołany do zbadania tej sprawy, poroponuje utrzymanie tymczasowego miejsca dla państw niezgrupowanych, utworzonego przed trzema laty i przyznanego wówczas Portugalji, oraz stworzenia nowego miejsca dla jednego z krajów Dalekiego Wschodu, prawdopodobnie dla Chin. Wreszcie Rada zajmie się wprowadzeniem w życie zasad paktu Ligi Narodów i traktatu lokarneńskiego o wzajemnej gwarancji między Niemcami, Belgją, Francją, W. Brytanją i Włochami.

Jak wiadomo, 4 lipca b. r. zgromadzenie Ligi wyraziło życzenie, aby Rada zwróciła się do rządów państw-członków Ligi o nadesłanie, o ile możności przed 1 września 1936 r. propozycyj, dotyczących udoskonalenia stosowania zasad paktu. Dotychczas tylko rząd francuski nadesłał pismo, precyzujące stanowisko Francji wobec zagadnienia reformy paktu Ligi.

Ci, co chcieliby „front ludowy" stworzyć także w Polsce

Warszawa. (Tel. wł.). W lokalu Ligi Obrony Praw Człowieka odbyło się zebranie, zorganizowane przez sekcję młodzieży tejże Ligi, przy udziale około 50 osób. Na zebranie wkroczyła policja właśnie w chwili, kiedy omawiano sprawę organizowania „frontu ludowego". 14 osób aresztowano. (w)

Bank Polski

Warszawa (PAT). W ciągu drugiej dekady sierpnia zapas złota w Banku Polskim wzrósł o 0,1 milj. zł do 366,2 milj. zł, stan zaś pieniędzy zagranicznych i dewiz zmniejszył się o 1,2 milj. zł do 9,2 milj. zł.

Portfel wekslowy zmniejszył się o 15,3 milj. zł do 619,8 milj. zł, stan pożyczek zabezpieczonych zastawami zmniejszył się o 3,8 milj. zł do 120,3 milj. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu zwiększył się 11,7 milj. zł do 34,4 milj. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania zwiększyły się o 21,9 milj. zł do 193,1 milj. zł.

Obieg biletów bankowych zmniejszył się o 22,4 milj. do 976,5 milj. zł. Pokrycie złotem wynosi 33,91 procent.

Stopa dyskontowa 5 proc., od pożyczek zastawowych 6 proc.

Przed podróżą dr. Schachta do Paryża

Paryż (ATW). Bliska podróż prezydenta Banku Rzeszy i ministra gospodarki dr. Schachta do Paryża wzbudza w kołach politycznych i finansowych żywe zainteresowanie. W „Paris Soir" pisze Sauerwein, że przyjazd dr. Schachta do Paryża ma na celu nawiązanie rozmów między kierownikami czołowych europejskich instytucyj emisyjnych. Rozmowy te mieć będą doniosłe znaczenie, gdyż gospodarcze i finansowe porozumienie krajów europejskich jest bodaj jedyną realną podstawą, gwarantującą trwałość —pokoju.

Ks. kard. Marmaggi

Warszawa (KAP). W czwartek, 27 b. m., o godz. 12 min. 18 przybędzie do stolicy J. Em. ks. kardynał Franciszek Marmaggi, legat papieski na pierwszy plenarny synod biskupów Polski, który będzie gościem J. Em. ks. kard. Kakowskiego. Na dworcu powitają dostojnego wysłannika Ojca św. organizacje katolickie ze sztandarami. Ks. kardynał legat będzie gościł w stolicy w ciągu trzech dni. Wyjazd do Rzymu nastąpi w niedzielę, 30 b. m.

Ks. Hlinka o sympatjach słowackich

Bratislawa. (PAT.) W tych dniach odbyło się w Spiskiej Starejwsi zebranie słowackiego stronnictwa ludowego, na które przybyło również kilku księży i znaczna liczba ludności góralskiej z Polski. Na zebraniu przemówił m. in. ks. Hlinka, który oprócz bieżących zagadnień politycznych i społecznych poruszył również sprawę stosunku Słowaków do Polski. Stwierdził on, że Słowacy żywią dla Polaków, jako dla Słowian i katolików, najszczersze uczucia i życzą im jaknajświetniejszego rozwoju ich państwa. Połowa serca słowackiego należy do Polaków, których Słowacy kochają jako braci w Słowiańszczyźnie i w Kościele.

Wiadomości

— W Pradze na placu Wacława odbywały się wczoraj demonstracje wywołane przez element komunistyczny na rzecz czerwonej Hiszpanji. Policja w końcu rozegnała demonstrantów.

*

— W kopalni węgla pod Burgar w Bułgarji nastąpił wybuch gazów, skutkiem czego nastąpiło zapadnięcie się części szybu. Z 20 pracujących tam górników tylko 9 uszło z życiem.

*

— Kontrtorpedowiec brytyjski „Keith" zderzył się podczas mgły na Kanale la Manche z parowcem greckim „Antonio Glemos", którego załoga została uratowana przez kontrtorpedowiec „Brilliant".

*

— W Liege aresztowano żołnierza nazwiskiem Schoenen, który doręczył swemu przyjacielowi Meessenowi magazynek ręcznego karabina maszynowego. Jest to ósmy wypadek aresztowania w związku z wykrytą ostatnio aferą szpiegowską. Meessen pracuje przy fortyfikacjach i, jak sądzą, dostarczył mocarstwu zagranicznemu szczegółów, dotyczących prac fortyfikacyjnych.

*

— Sowiecki lotnik Mołokow, odbywający lot do bieguna, wystartował w sobotę z Przylądka Schmidta i wylądował tegoż samego dnia na wyspie Wrangla. Lewoniewski, który leci z Los Angeles do ZSRR, wystartował również w sobotę z Przylądka Schmidta i wylądował przy ujściu rzeki Kołymy.

*

— Ag. Domei donosi, że w Chajlar w Mandżukuo rozstrzelano 9 Rosjan, a 28 skazano na ciężkie więzienie za próby wywołania zaburzeń i uprawianie agitacji komunistycznej wśród ludności rosyjskiej i chińskiej.

*

— Władze japońskie zażądały od rządu chińskiego zaaresztowania i wydawania Japonji 200 nacjonalistów koreańskich, zamieszkałych w Nankinie i okolicy, którzy mieli przygotowywać zamach dynamitowy na japoński konsulat generalny w Szanghaju.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 25. 8. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożycze państwowych płacono za 5% poż. konwers. 47,— oraz za 4% premj. dol. również 47,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% listy zast. złote w złocie 43,—, natomiast obracano 4½% złotowe listy zast. po 40,— oraz 4% listy zastaw. konwert. po 38,75.

Z akcyj bankowych obracano Bank Polski po 97,50.

Ceduła Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 47,— P.
4% poż. premj. dol., serja III 47,— P.
4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 43,— P.
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 40,— +
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 38,75 +

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 97,50 +

Tendencja utrzymana.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 25. 8. 1936 r.

Spędzono: wołów 30, buhajów 145, krów 240, świń 1680, cieląt 418, owiec 65, razem 2578 zwierząt.

Płacono za 100 kg. żywej wagi: Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi.

BYDŁO:	
Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieobrzęgowe	66— 70
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	58— 62
Mięsiste tuczone starsze	52— 56
Miernie odżywione	44— 50
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	62— 66
Tuczone mięsiste	56— 60
Nietuczone dobrze odżywione starsze	50— 54
Miernie odżywione	44— 48
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	64— 74
Tuczone mięsiste	56— 60
Nietuczone dobrze odżywione	44— 50
Miernie odżywione	18— 20
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	66— 72
Tuczone mięsiste	58— 62
Nietuczone dobrze odżywione	52— 56
Młodzież:	
Dobrze odżywione	44— 50
Miernie odżywione	40— 42
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	94—100
Tuczone cielęta	84— 90
Dobrze odżywione	70— 80
Miernie odżywione	56— 66
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	64— 72
Tuczone starsze skopy i maciórki	60— 62
Dobrze odżywione	00— 00
Miernie odżywione	00— 00
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi:	96— 98
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi:	90— 94
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi:	84— 88
Mięsiste świnie poniżej 80 kg. żywej wagi	74— 82
Maciory i późne kastraty	80— 90

Przebieg targu spokojny.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 25. 8. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg:

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto nowe, zdrowe, suche	14.25— 14.50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica (Usposob. spokojne	21,50— 21.75
Jęczmień browarowy	
Jęczmień 630—640 g/l.	15.75— 16.25
Jęczmień 667—676 g/l.	17.00— 17.25
Jęczmień 700—715 g/l.	18.00— 19.00
Usposobienie spokojne.	
Owies nowy	13.25— 14.00
Usposobienie spokojne.	
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	23.25— 23.50
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	22.75— 23.00
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	21,75— 22.25
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	16,50— 17.50
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	15,00— 16.00
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	36,00— 37,75
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	35,25— 35,75
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	34,25— 34,75
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	33.75— 34.25
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	32,75— 33.25
pszenna gat. IIA 20-55% wł. w.	32,00— 32,50
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	31.50— 32,00
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	29,00— 29.50
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	24,75— 25,25
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w.	23,25— 23,75
pszenna gat. IIIA 60-70% wł. w.	21.25— 21.75
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	19,25— 19,75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	10,00— 10.50
Otręby pszenne grube stand.	10.75— 11.25
Otręby pszenne średnie stand.	9,75— 10.50
Otręby jęczmienne	11.25— 12.50
Rzepak zimowy	35,00— 36,00
Groch Viktoria	21.00— 24.00
Groch Folgera	22,00— 25,00
Mak niebieski	56.00— 60,00
Inkarnatka	34,00— 37,50
Makuch lniany w taflach	17.25— 17.50
Makuch rzepak. w taflach	13,75— 14.00
Słoma pszenna luzem	1.40— 1.65
„ pszenna prasowana	1.90— 2.15
„ żytnia luzem	1.50— 1,75
„ żytnia prasowana	2.25— 2.50
„ owsiana luzem	1.75— 2.00
„ owsiana prasowana	2.25— 2.50
„ jęczmienna luzem	1.40— 1.65
„ jęczmienna prasowana	1.90— 2.15
Siano zwykłe luzem	4.00— 4.50
„ zwykłe prasowane	4.50— 5.00
„ nadnoteckie luzem	5.00— 5.50
„ nadnoteckie prasowane	6,00— 6.50

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 2193,7 tonn, w tem żyta 370 tonn, pszenicy 198 tonn, jęczmienia 527 tonn, owsa 217 tonn.

Pierwszy przypadek drugiego przypadku

Pomówmy jeszcze o sprawie pisowni polskiej, którą tak w wielu miejscach niefortunnie naprawił znany już nam Komitet Ortograficzny. W pierwszej na ten temat rozprawce mojej („K. P." nr. 380) krytykę uchwał komitetowych poparłem (z braku miejsca) jednym tylko dowodem, ale i tego dowodu odpowiednio rozwinąć nie mogłem. Może w przyszłości trafi się sposobność do rozwinięcia go w pełni, tymczasem zaś czuję się w obowiązku przytoczyć drugi dowód, czego czytelnicy słusznie oczekiwać mogą. Można bowiem być zaszczycanym przez zaufanie czytelników, ale dowodów i naoczności nic nie zastąpi.

W sprawie drugiego przypadku liczby mnogiej rzeczowników przyswojonych z końcówką *ja* Komitet uchwalił, co następuje (przytaczam w całości i dosłownie):

„Dopełniacz liczby mnogiej omawianych rzeczowników jest zasadniczo równy dopełniaczowi liczby pojedyńczej (np. *tej* i *tych linii, tej i tych arii)*. Wolno jednak w razie potrzeby dla wyraźnego zaznaczenia, że idzie o liczbę mnogą, zamiast formy zakończonej na *ii* użyć formy obocznej, zakończonej na *ij* lub *yj (yj* po *c, s, z, t, d, r)*. To *ij, yj* spotykamy często w pokrewnych rzeczownikach zdrobniałych lub przymiotnikach pochodnych,np.: linij — linijka, prostolinijny; religij — religijny; pasyj — pasyjka, pasyjny; historyj — historyjka."

Zastanawia w tej uchwale niezwykły, pierwszy raz wydarzony przypadek w życiu drugiego przypadku liczby mnogiej omawianych rzeczowników, a to ten mianowicie, że przeszło dwudziestogłowy Komitet uczonych ortografów ze wzruszającą zaiste prostotą przeoczył uzasadnione w mowie i piśmie istnienie owego drugiego przypadku, a zezwoliwszy łaskawie na jego oboczność, nie domyślił się nawet istnienia dawnej i głębokiej zasady i przyczyny, która formę tego przypadku w mowie i piśmie stworzyła.

Jak wiadomo, dopełniacz (drugi przypadek) liczby mnogiej rzeczowników rodzaju żeńskiego z końcówką *a* język polski w ten sposób urabia, że odrzuca końcówkę, a pozostały trzpień słowa sam staje się tym właśnie pożądanym drugim przypadkiem. Więc np.: *sprawa* — tych *spraw, kobieta — kobiet, gwiazda — gwiazd* i t. p. Zdarza się jednak czasem taki zbieg spółgłosek przed końcówką, że po jej odrzuceniu, wymówić się nie dają, np. *matka — matk, miotła — miotł* i t. p. Wtedy mowa nasza tak sobie radzi, że pomiędzy owe spółgłoski wsuwa najgiętszą swoją samogłoskę, mianowicie *e*, z czego powstają formy: *matek, mioteł, wiosen*, które już wymówić łatwo.

Otóż w słowach przyswojonych typu *linja, kwestja* i t. p. język polski siłą konieczności swojej i siłą nawyku tę samą zastosował zasadę naturalną, a z tą jedynie różnicą, że zamiast samogłoski *e* wsuwa pomiędzy niewymawialne spółgłoski samogłoskę miękką *i* albo twardą *y* (zależnie od charakteru spółgłoski poprzedzającej). Ponieważ po odrzuceniu końcówki *a* nie można wymówić *linj*, ani *kwestj*, ani *racj*, ani *arj*, więc mówi się *linij, kwestyj, racyj, aryj* i t. p. A skoro tak wyraźnie się wymawia, więc też równie wyraźnie się pisze.

Jest-to, jak widzimy, zasada głęboko w organiźmie mowy polskiej tkwiąca, zasada naturalna, logiczna, prosta, a nadomiar — zasada, żadnemi wyjątkami nie obciążona. W dodatku — ten sposób wymawiania i pisania jest niemal powszechny, urobił się i utarł się dzięki szerokiemu stosowaniu go przez najlepszych mówców i pisarzów, tak, że już nie setkami, ale tysiącami jego przykładów możnaby szanowny Komitet Ortograficzny poprostu zbombardować.

Dla uzupełnienia obrazu dorzućmy, że w dopełniaczu liczby pojedyńczej ta sama zasada dodaje do pnia słów omawianych końcówkę *i*, nie zmieniając pnia, bo go zmieniać nie ma potrzeby, np. *linj-a — tej linj-i, kwestj-a, kwestj-i, arj-a — arj-i* i t. p., a to również w zgodzie z powszechną wymową, niemal powszechną pisownią i z duchem języka.

Tym sposobem, wbrew dowolnemu i błędnemu orzeczeniu Komitetu, dopełniacz liczby mnogiej omawianych rzeczowników jest zasadniczo różny od dopełniacza liczby pojedyńczej, a różnica ta płynie z najgłębszych pokładów mowy polskiej, jest prosta, logiczna i wnosi do języka ład bez wyjątku, harmonję i jasność stosowania zasady, jasność dla dziecka nawet (a to zarówno w mowie, jak w piśmie) zrozumiałą.

A teraz proszę raz jeszcze przeczytać przytoczoną na wstępie uchwałę Komitetu. Czy nie jest ona błędna, fałszywa, mętna, dowolna, z duchem języka sprzeczna, płytka i doktrynerska? Czy nie wnosi zamętu do pisowni? Czy nie utrudnia jej nauki? A wreszcie — czy nie ośmiesza Komitetu do cna, i czy nie odbiera mu raz na zawsze prawa do stanowienia praw językowych?

STANISŁAW PIEŃKOWSKI

UWAGI

Sąd ziemski w Wuppertal, w nadreńskim okręgu przemysłowym, zasądził pewną matkę na 4 miesiące więzienia, ponieważ pozwoliła ona córce na zamieszkiwanie w swym domu wspólnie z narzeczonym, umożliwiając tem samem młodym życie, „przypominające stan małżeński". Izba karna sądu skazała matkę z tytułu „stręczenia do nierządu".

Sprawa ta znalazła silny odgłos wśród społeczeństwa niemieckiego. Wywołała liczne komentarze, krytykujące wyrok. Spowodowała dyskusje w klubach i rozważania prawnicze. Tok tych dyskusyj jest godny uwagi, ponieważ odzwierciedla niejeden zakątek współczesnego życia w Niemczech, chowany często za parawanem rzekomej cnoty i konwenansu.

Przedewszystkiem zarzuca się wspomnianemu wyrokowi sądu w Wuppertal dowolność i brak konsekwencji. Ścisłe trzymanie się paragrafu o „stręczeniu do nierządu" prowadzi do groteskowej sytuacji, że matka za t. zw. dopomaganie wędruje do więzienia, gdy właściwi „winni", którzy dopuścili się rzekomego „nierządu" żyją na wolności i nie dosięga ich żadna kara. Albo czyn matki jest karygodny, a wówczas trzebaby także córkę i jej narzeczonego uznać winnymi „niemoralności". Albo też nie uważa się wogóle w stosunkach pozamałżeńskich „nierządu", a wtedy skazywanie matki mija się z pojęciami prawno-etycznemi.

Sprawa wspomnianego wyroku staje się jeszcze ciekawszą przez to, iż sędzia w swem uzasadnieniu opierał się na t. zw. „zdrowem poczuciu moralnem społeczeństwa", przyczem użył słów, że „teraz bardziej niż kiedykolwiek" trzeba trzymać się norm moralnych.

Otóż właśnie takie uzasadnienie znalazło wiele krytyki i posypały się protesty z kół tegoż „społeczeństwa", na którem oprzeć chce surowy stróż Temidy swój akt prawny.

Zwrot, iż moralność powinna być szanowana „teraz bardziej niż kiedykolwiek" rodzi poza tem podejrzenie, że sędziemu zależało na podkreśleniu nowej atmosfery życia w Niemczech, będącej wypływem regeneracyjnych prądów narodowego socjalizmu. Czy nie zbytnią to powolność reprezentanta sądu dla owej nowej „atmosfery", granicząca z pojęciem, dobrze znanem jako „captatio benevolentiae"?

I to w sporze tym odezwał się nie kto inny, jak organ reprezentujący 100-procentową doktrynę rasową i wychowawczo-państwową, „Das Schwarze Korps", pismo elitarnej milicji S. S. i wyraziciel prądów z najbliższego otoczenia „Führera". Organ przestrzega przed zbyt powierzchownem szafowaniem w dzisiejszych czasach pojęciem „poczucia moralnego społeczeństwa". To „poczucie" bynajmniej nie może być identyfikowane z cieplarnianą „moralnością" bojaźliwych formalistów. W danym wypadku wręcz mija się z pojęciami większości ludności, czyli prowadzi do skostnienia prawa, które ludność uważa za — bezprawie.

Głos programowego organu narodowo-socjalistycznego wywołał tak wielkie poruszenie, że spowoduje niechybnie rewizję wyroku. Ciekawy przykład, jak się dziś walczy z anachronizmem w moralności.

Wojna Niemiec z Kominternem

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Berlin, 23 sierpnia

Dokonywuje się tu niezwykła metamorfoza nastrojów:

Nie przebrzmiał jeszcze głos dzwonu olimpijskiego, wydzwaniającego „pokój i powszechne braterstwo narodów", gdy z końcem tygodnia zerwała się nagle burza, jakgdyby początek ciężkich powikłań w polityce europejskiej.

Co najmniej, sądząc z alarmów prasy niemieckiej, można się było każdej chwili spodziewać wojny. Psychoza ogarnęła odrazu szerokie masy społeczeństwa i wywołała panikę. Zanim zdążył się szary człowiek z ulicy zorjentować o co chodzi, rozległ się krzyk prasy, że „12 miljonów wzorowej armji bolszewickiej szykuje się do marszu na Europę" (Völk. Beobachter"). „Armja Sowietów gotowa do wojny", „Najostrzejszy protest Rzeszy w Moskwie i Madrycie". Dopomagały wykrzykniki tej treści, co „bestjalstwo czerwonych piratów" lub „mobilizacja sowieckiego teroru".

W publicystyce Trzeciej Rzeszy nie było dotąd tak namiętnego tonu przeciw Moskwie. Nawet przyzwyczajony do twardych słów (Kraftausdrücke) obywatel nowego reżimu Rzeszy poczuł ciarki na skórze.

Punktem wyjścia gwałtownej kampanji był szereg faktów, które zbiegły się w zeszłym tygodniu w Moskwie oraz na frontach w Hiszpanji, a które Berlin powiązał ze sobą, widząc w tem wspólną logikę wydarzeń.

Zaczęło się od znanego incydentu z niemieckim statkiem transportowym „Kamerun", który zatrzymany został przez okręt wojenny rządu madryckiego już poza 3-milową strefą wód terytorjalnych Hiszpanji i przeszukany za bronią.

Coprawda, nie wszyscy prawnicy są zdania, że nastąpiło tu naruszenie prawa międzynarodowego (prawo to dopuszcza rewizję statków neutralnych na pełnem morzu przez stronę wojującą; istnieją wszakże rozbieżności interpretacyjne co do tego, czy partje walczące w Hiszpanji można uważać za „strony wojujące") i np. agencja Reutera w Londynie nie podzieliła zarzutów niemieckich, wszakże rząd Rzeszy stanął na stanowisku naruszenia swoich praw i zagroził w niezmiernie ostrej formie konsekwencjami.

Pomijając już dyplomatyczne skutki tego zajścia, mianowicie hamujący jego wpływ na usiłowania Francji w sprawie wspólnej formuły mocarstw o nieingerencję, — sprawa „Kamerunu" wypłynęła odrazu w opinji niemieckiej jako symboliczny akt walki z „czerwonym frontem". Protest w Madrycie odznaczać miał więc jednocześnie przestrogę dla Kremlu. Na przygotowanym już od tygodni gruncie antagonizmu do Moskwy wyglądał jak zapowiedź ostatecznej rozprawy Trzeciej Rzeszy z komunizmem.

Że w tym samym prawie czasie dokonano w Rosji szeregu pociągnięć natury wojskowej (rozszerzenie kontyngentu rekrutów do czerwonej armji, ćwiczenia morskie na Bałtyku, święto lotnictwa sowieckiego itd.), a jednocześnie odbywa się w Moskwie głośny proces przeciw opozycji trockistowskiej z zamiarem wzmocnienia Stalina na wewnątrz, — wszystko razem dało asumpt dla publicystycznych alarmów w Niemczech, rysując w jaskrawych barwach rychły jakoby atak Rosji na Europę.

Walkę z komunizmem uważa Trzecia Rzesza za punkt podstawowy swego programu. W pamiętnej mowie przed Reichstagiem w maju r. ub. brzmiały niedwuznaczne aluzje „Führera" Rzeszy, że Niemcy hitlerowskie uważają się za rodzaj puklerza Europy, który ją chronić będzie przed komunistyczną rewolucją światową. Po raz pierwszy wtedy skreślił Hitler praktyczny plan programu antybolszewickiego, jako plan polityki zagranicznej.

Odkąd niebezpieczeństwo komunizmu niemieckiego stało się dla rządów narodowo-socjalistycznych nikłe, trzeba reżimowi hitlerowskiemu wyjść nazewnątrz i szukać nieprzyjaciela poza Rzeszą. Tego wymaga taktyka

Można się więc liczyć z tem, że walka Trzeciej Rzeszy z komunizmem międzynarodowym przenosić się odtąd będzie coraz bardziej poza granice Niemiec. Przykładem tego — wypadki w Hiszpanji, gdzie Rzesza demonstruje przy pomocy swojej floty — i najnowsze zaostrzenie stosunków z Moskwą. Że z tego wypłynąć mogą komplikacje natury międzynarodowej, jest zrozumiałe

B. L.

Z SYNODU BISKUPÓW POLSKICH W CZĘSTOCHOWIE

Legat papieski ks. kardynał Marmaggi (z kapeluszem w ręku) w otoczeniu ks. kardynała prymasa Hlonda i ks. kardynała Kakowskiego na Jasnej Górze, witany przez generała zakonu OO. Paulinów ks. Przeździeckiego.

Ks. kardynał Marmaggi, przechodzi przed frontem kompanji honorowej, ustawionej na peronie dworca częstochowskiego. (Fot. PAT.)

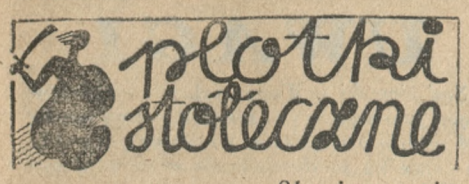

24 sierpnia

Sezon polityczny? Właściwie mamy go ciągle. Hiszpanja, komuniści, manifestacje, deklaracje, oświadczenia, zapowiedzi — ciągle czegoś czekamy, czegoś się dowiadujemy. W gruncie rzeczy wszystko pozostaje po dawnemu.

Manifestacje poprzedniej niedzieli wykrzesiły sporo entuzjazmu z samego społeczeństwa. Czynniki, stojące dzisiaj na czele życia publicznego, świadome są doniosłości tych imponderabiljów, które tkwią w masach.

Może dlatego z taką serdecznością reklamowała dzisiaj prasa obozu rządzącego zjazd niedzielny byłych posłów byłych stronnictw chłopskich. Jakgdyby szukała w nich odczynnika na manifestacje 15 sierpnia.

*

Czyż może porwać masy chłopskie pan Waleron, po upadku przy wyborach inspektor samorządowy, wraz z p. Wyrzykowskim oraz p. Cieplakiem, który już wędrował od stronnictwa do stronnictwa, do spółki z p. Sawickim, ongiś więźniem brzeskim, niespokojnego ducha jegomościem, zawodowym politykantem?

Dzisiaj, w dobie wielkich zmagań ideowych, imponujących ruchów masowych, gwałtownych porywów, przenikających tysiące, zbiera się gromadka zbankrutowanych działaczy chłopskich, którzy, korzystając z poparcia możnowładców, zakładają jakąś „kadrę działaczy ludowych" — niewiadomo dla kogo i niewiadomo poco.

Wynajduje się fantastyczne nazwy nowych jakichś organizacyj, nazwy bardzo wymyślne, byleby tylko ukryć wstydliwe swe pochodzenie i genealogję przeszłości. A nie chce się poprostu powiedzieć, kim kto jest i o co faktycznie chodzi.

„Naprawiacze" zakładają własne biuro partyjne, ale kryją się pod listkiem figowym „związku działaczy społecznych". Deklamują o szerokim programie i zapowiadają pociągnięcie za sobą tysięcy — a wszystko pozostaje tylko na papierze i w marzeniach organizatorów. A może jeszcze w poufnych raportach, składanych szefom.

*

Tych, co to robią, możnaby zrozumieć. Chcieliby się czemś wykazać. Chcieliby sami coś znaczyć. Lecz u licha, cóż na to ich patronowie? Wszak to ludzie, umiejący patrzeć w najbrutalniejszą rzeczywistość, ludzie zdający sobie sprawę znakomicie z wszelkiej finezji życia, dostrzegający świetnie istotne wartości.

Dlaczego to oni patronują różnym poczynaniom, o których wiedzą zgóry, że wcale nie wyrastają z potrzeby narodu, a są tylko wytworem dorywczych kombinacyj i gierek?

Zanadto pp. patronowie są szczwanymi ludźmi, by się nie orjentowali, gdzie tkwią istotne siły społeczne, żeby nie zdawali sobie sprawy, że teraz w świecie całym rozstrzygają się doniosłe dla przyszłości walki, rozstrzygające o podstawach bytu i światopoglądu. Poco to mącenie opinji, poco pogłębianie chaosu, poco zamazywanie właściwego obrazu?...

Przecie patyna zawsze wyjdzie...

*

Tak się nieraz grupy szybko dyskredytują! Któżby się spodziewał tego po „Jedności", organizacji NPR-owskiej młodzieży. Relacje, które ogłosili w swojej prasie o zjeździe tej organizacji, pielęgnowanej pieczołowicie przez menerów tej partji, są tak rewelacyjne, że aż mrożą czytelnika.

Religja uznana za rzecz prywatną. Klasowość posunięta aż do uznawania równouprawnienia wszystkich sfer pracujących bez względu na wyznanie i narodowość, współdziałanie z „komitetem obrony pokoju", — doprawdy, to już stawanie u progu „frontu ludowego". „Jedność" nie może wysłać na zjazd swego delegata, ale całkowicie się z tą akcją solidaryzuje!

Cóżto za kongres?

Zbiera się w Genewie w końcu sierpnia wszechświatowy kongres młodzieży, aby omawiać formy przeszkadzania wojnom, wzmacniać pokój itd. Ideę tych kongresów podchwyciła Komunistyczna Partja Polski, wykonywując zlecenia Kominternu, i wciąga w krąg tej akcji kogo się tylko da: od związków zawodowych przez intelektualne aż do organizacyj nawet religijnych, które tak samo chciano bezskutecznie wciągnąć.

Komuna wyzyskuje zabiegi masonerji. Nasza P. P. S. zorjentowała się w tej grze i uchyliła się od współdziałania. A tu zjeżdżają się młodzi Narodowej Partji Robotniczej i — idą na lep podszeptów, płynących z podziemi masońsko-komunistycznych!

A cóż na to wszystko Chrz. Demokracja, zapowiadająca współpracę z N. P. R. w „zjednoczeniu narodowem"?... Czy będzie wszystko żyrowała, co robią jej przyjaciele polityczni?

WARSZAWIANIN

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 73158,33 ZŁOTYCH

Składki na samolot „Chrobry"

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry":

W. Worsztynowicz w miejsce wieńca na trumnę ś. p. Kazimiery Topolanowej	10,—
Towarzystwo Przemysłowo - Rzemieślnicze, Murowana Goślina	15,—
Wisienka i Haneczka z Grodziska z apelem do Oleńki Radtkównej	3,—
Ppłk. Władysław Bukowski, Rabka-Zdrój, III rata	2,—
Razem z poprzednio kwitowanemi	**66.236,87**
Zadeklarowano i uchwalono wypłacić	6.921,46
Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić	**73.158,33**

Skarga apelacyjna w procesie przytyckim

Do sądu apelacyjnego w Lublinie za pośrednictwem sądu okręgowego w Radomiu wpłynęła apelacja od wyroku sądu okręgowego w sprawie zajść w Przytyku.

Skarga apelacyjna mówi m. in., że przeciwko wyrokowi Żydzi na terenie całej Polski w dniu 30 czerwca 1936 r. na wezwanie swoich centralnych organizacyj politycznych (Sjoniści, Poale Sjon, Mizrachi, Weltverband itd.) urządzili zuchwałą i bezprzykładną demonstrację w postaci strajku protestacyjnego.

W dniu 29 czerwca 1936 r. na walnym zjeździe delegatów kół Polskiego Związku Myśli Wolnej w Warszawie na wniosek Leo Blemonta recte Blumenthala (b. współpracownika „Godziny Polski", organu władz okupacyjnych w latach 1916—18) uchwalono jednogłośnie „rezolucję w sprawie przytyckiej", wymierzoną przeciwko wyrokowi, zohydzającą polski wymiar sprawiedliwości, imputującą w sposób zupełnie niedwuznaczny polskiej Temidzie używanie „fałszywych miar i podwójnych gewichtów".

Rezolucja powyższa została wydrukowana w nr. 23 „Wolnomyśliciela Polskiego", a przedrukowana w „Naszym Przeglądzie", głównym organie sjonistycznym w Polsce.

Wkrótce potem, w nocy z 30 na 31 lipca 1936 r. w czasie zarządzonej przez władze likwidacji ośrodków komunistycznych w Polsce przeprowadzono m. in. rewizję w lokalu redakcji „Wolnomyśliciela Polskiego" i w lokalu Związku Wolnomyślicieli przy ulicy Królewskiej nr. 16 w Warszawie, gdzie znaleziono i skąd wywieziono całą platformę nielegalnej literatury komunistycznej. W dniu 15 sierpnia 1936 r. został aresztowany redaktor „Wolnomyśliciela Polskiego" Józef Wroński.

Wspomniawszy o wpływach komunistycznych w Przytyku, skarga apelacyjna podnosi oszczerczą kampanję żydowską poza granicami Polski. Jeśli chodzi o świadków Żydów, to sąd okręgowy w uzasadnieniu wyroku w sposób wystarczająco dosadny i nie pozostawiający żadnych złudzeń, scharakteryzował stosunek tej kategorji świadków do prawdy, ilustrując jaskrawemi przykładami szalbiercze zeznania żydowskie.

Niestety, sąd okręgowy nie wysnuł z tego swego stanowiska ostatecznych konsekwencyj i oparł wyrok, skazujący 25 Polaków przedewszystkiem właśnie na zeznaniach świadków-Żydów, mimo, że, jak sąd pisze w motywach wyroku, „wyżej wspomniani jak i inni im podobni świadkowie Żydzi, nie zważając na świętość złożonej przysięgi i grożącą im odpowiedzialność karną, w sposób oczywisty świadomie rozmijali się z prawdą, dążąc tylko do obciążenia swemi zeznaniami odnośnych oskarżonych".

To powinno być, zdaniem obrońców, podstawą do zmiany wyroku, skazującego niektórych oskarżonych Polaków.

Odjazdy do Ameryki w nocy

Gdynia (Tel. wł.). W nocy o 0,30 z poniedziałku na wtorek odpłynął z Gdyni do Nowego Yorku motorowiec „Batory". Polskie statki, które do Ameryki wyruszyły o godzinie 17, będą odtąd stale wychodzić po północy.

„Batory" obecną swoją podróż odbędzie innym szlakiem. Z Kopenhagi kanałem Kilońskim popłynie statek do Cherbourga, gdzie po zabraniu pasażerów weźmie kurs na Nowy York. Zawijanie po drodze do dwu portów przedłuży oczywiście nieco podróż. Przyjazd „Batorego" do Nowego Jorku spodziewany jest 3 września. „Batory" na wodach amerykańskich pozostanie nieco dłużej, niż normalnie, gdyż odbędzie wycieczkę po Zatoce Meksykańskiej. Polskie statki zdobyły popularność u publiczności amerykańskiej, co pozwala na urządzanie nie przewidzianych dawniej wycieczek na wodach amerykańskich. Amerykanów głównie przyciąga polska kuchnia okrętowa. (p)

Ambasador Chin

Nankin (PAT). B. minister spraw zagr. Wang został mianowany ambasadorem Chin w Waszyngtonie na miejsce dr. Alfreda Sze, który podał się do dymisji.

Szwedzki następca tronu

Sztokholm (PAT). Szwedzki następca tronu, jadąc samochodem w pobliżu zamku Sofiero, zauważył pożar trzech domów chłopskich. Niezwłocznie udał się na miejsce pożaru i zorganizował pierwszą pomoc, formując łańcuch w celu podawania wody, w którym sam stanął jako pierwszy. Z chwilą, gdy stracono nadzieję na ugaszenie ognia, książę kilkakrotnie wynosił sprzęty z płonących domów i przed odjazdem wręczył pogorzelcom poważną sumę pieniężną.

Afera Ruszczewskiego znowu na widowni

Walący się gmach poczty w Gdyni

Gdynia. (Tel. wł.) Gmach poczty w Gdyni okazał się już zbyt ciasny. Rozwój miasta i portu nakłada na pocztę coraz większe zadania. Rozbudowywana administracja pocztowa nie mogła się pomieścić w gmachu, który budował głośny w całej Polsce inż. Ruszczewski. Przystąpiono do rozbudowy gmachu, do budowy wyższych piątr. Przy budowie gmachu przewidziano jego przyszłą rozbudowę i do tego miała być dostosowaną konstrukcja fundamentów i ścian.

Kiedy jednak obecnie zdjęto dach, powstały poważne wątpliwości, czy można rozbudowę prowadzić, czy podstawy gmachu wytrzymają większe obciążenie. Fachowcy gdyńscy stwierdzają, że konstrukcja jest stanowczo za słaba i nie pozostaje nic innego, jak całkowita rozbiórka gmachu i budowa nowego wzgl. zaprzestanie dalszej rozbudowy. Cała sprawa, która jest jednym z dalszych szczegółów, osądzonej już wyrokiem sądowym afery Ruszczewskiego, budzi w Gdyni zrozumiałą sensację.

Gmach poczty w Gdyni częściowo unieruchomiony, obstawiony rusztowaniami, jest badany przez specjalną komisję, która przybyła z Warszawy. (p)

Był czas kiedy.... nie używała

NIVEA pasty do zębów

Teraz może w swobodnym uśmiechu pokazać swe lśniąco-białe ząbki!

Pasta do zębów marki NIVEA sporządzana z najprzedniejszych surowców czyści zęby dokładnie i odświeża znakomicie jamę ustną i oddech. Łagodna i przemiła w smaku.

PEBECO
Spółka Akcyjna w Poznaniu

Pg 6356-N. 974

PROCES O ZAJĘTE DOBRA KOŚCIELNE

W stolicy przed izbą cywilną Sądu Najwyższego jako ostatniej instancji rozpoczął się wielki proces o zwrot majątków duchownych, zabranych swego czasu Kościołowi katolickiemu przez władze rosyjskie. Chodzi tu o cały szereg majątków ziemskich i nieruchomości, położonych na Wileńszczyźnie i Wołyniu. W pierwszych dwóch instancjach sprawa nie wypadła po myśli żądań władz kościelnych z braku formalnych przepisów. Obecnie decyzję ostateczną ma wydać Sąd Najwyższy.

PŁOCK STOLICĄ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO?

W związku z zamierzonym podziałem województwa warszawskiego na województwo stołeczne i województwo mazowieckie, Płock zabiega usilnie o przeniesienie tamdotąd siedziby urzędu województwa mazowieckiego. W związku z tem w dniach ostatnich w warszawskim urzędzie wojewódzkim bawiła delegacja m. Płocka z prezydentem Wasiakiem na czele. Delegacja otrzymała odpowiedź, że sprawa przeniesienia urzędu wojewódzkiego do Płocka stanie się aktualną po utworzeniu województwa stołecznego. (ATE)

POWAŻNE INWESTYCJE W HUCIE „POKÓJ" NA ŚLĄSKU

W ostatnich kilku miesiącach przeprowadzono w hucie „Pokój" w Nowym Bytomiu cały szereg inwestycyj. Przebudowano wielki piec kosztem 700.000 zł, kupiono walcownię blachy cienkiej kosztem 30.000 zł, wybudowano piec w walcowni kosztem 150.000 zł. Poza tem dwa dalsze piece do żarzenia blachy cienkiej i grubej za sumę 200.000 zł. Razem więc w ciągu ostatnich kilku miesięcy huta „Pokój" poczyniła inwestycyj na sumę około 2 milj. złotych.

WALKA Z HAŁASEM ULICZNYM WE LWOWIE

Dyrekcja miejskich tramwajów elektrycznych przystąpiła do wprowadzenia pewnej inowacji, która ma się przyczynić do złagodzenia hałasu ulicznego. Przy zakładaniu nowych torów i naprawie starych, pod szyny podkłada się drewniane bloki, wpuszczone w beton, które znacznie łagodzą stukot kół i inne hałasy.

ŻYDOWSCY HANDLARZE PRZEGNANI Z ODPUSTU

Podczas odpustu w Rogoźnej pod Samborem, gdzie Żydzi pojawili się ze swojemi straganami, doszło do awantur, mających za cel przegnanie niepożądanych na odpuście gości. Po wmieszaniu się w te policji, spokój został przywrócony.

Hiszpanja zrzuca tyranję socjal-komuny

Wstrząsający opis teroru czerwonych

Paryż. (Tel. wł).. Na poszczególnych odcinkach frontu w Hiszpanji ożywioną działalność okazały eskadry samolotów powstańczych, które zbombardowały magazyny portowe w Maladze, przyczem wyleciało w powietrze kilka zbiorników, zawierających około 500 tys. tonn benzyny.

Walki o Madryt

Atak samolotów powstańczych na Madryt został uwieńczony sukcesem, gdyż zdoałno zniszczyć cały park lotniczy wojsk rządowych. Równocześnie z atakiem lotniczym wojska gen. Franco kontynuowały marsz w kierunku Madrytu i rozgromiły dwie kolumny milicji czerwonej, zdobywając obfity materjał wojenny.

Na lotnisku w Salamance wylądowało 15 nowoczesnych samolotów do bombardowania, które mają wziąć udział w nowym ataku na Madryt.

Walki pod San Sebastian

Równocześnie eskadry powstańcze walczą na północy, gdzie obrzucono bombami miasta Irun i San Sebastian. W Irunie bomby padły w pobliżu dworca. Ogień zaporowy artylerji rządowej nie uczynił samolotom powstańczym żadnej szkody.

Również krążownik „Kanaris" wznowił bombardowanie San Sebastian i fortu Guadelupe. Wojska powstańcze zacieśniają pierścień dokoła miasta San Sebastian.

W Agonji katalońskiej milicje czerwone po dłuższej przerwie podjęły akcję na Teruel. Po bombardowaniu pozycji powstańców przez artylerję lotników oddziały czerwone ruszyły do ataku, zostały jednak odparte.

Z innych frontów

Lizbona. (Tel. wł.) Na zachodnim odcinku frontu, którego centrum stanowi Badajoz, przygotowują się ważne wydarzenia. Zluzowane zostały w Badajoz oddziały legji cudzoziemskiej, które przesunięto na inny odcinek frontu. W Badajoz i okolicy skoncentrowane są liczne wojska powstańcze, do których codziennie zgłaszają się nowe oddziały ochotnicze.

Dowódca oddziałów rządowych, atakujących Majorkę, wysłał do prezydenta Katalonji depeszę, donoszącą, iż wojska rządowe przy współpracy marynarki i lotnictwa posunęły się na wyspie na całej linji.

Z obozu wojsk narodowych

Rabat. (PAT.) Radjostacja w Xeres de la Frontera nadała o godz. 18.45 dnia 24 bm. następujący komunikat: Na froncie Guaderrama wojska narodowe (powstańcze) stoczyły potyczkę na drodze do Escural z czerwonymi, którzy zostali pobici. Kolumna z Castejon zajęła Naval Moral de la Mata, skąd wojska rządowe uciekły. Nacjonaliści posuwają się obecnie w kierunku Talavera de la Reina. Z Lalinea kolumna złożona z 2000 ludzi udała się na front Malagi celem wzmocnienia wojsk narodowych, operujących w rejonie Estepona. W Santander i Bilbao sytuacja wojsk rządowych ma być krytyczna. W Sewilli władze narodowe przystąpiły do nadawania ulicom i placom nazw polityków i wojskowych ruchu narodowego.

Umowa o nieinterwencję

Londyn. (Tel. wł.) Dyplomatyczny współpracownik „Morning Post" wyraża przekonanie, że obecnie, po zakończeniu akcji zmierzającej do niemieszania się do walk wewnętrznych w Hiszpanji, czyni się kroki celem zakończenia bratobójczych walk. Zabiegi te wychodzą z kół hiszpańskich, które ożywione są dążeniem do zakończenia rozlewu krwi, z drugiej strony zaś nie chcą dopuścić do zwycięstwa jednej z walczących stron.

Moskwa. (PAT.) Komisarz do spraw zagranicznych Litwinow wymienił z francuskim chargé d'affaires noty o linji postępowania wobec położenia w Hiszpanji. Wymienione noty przewidują: 1) zakaz wywozu bezpośredniego i pośredniego i tranzytu do Hiszpanji i kolonji hiszpańskich wszelkiej broni, amunicji i sprzętu wojennego, tudzież samolotów zmontowanych, czy też niezmontowanych, a także okrętów wojennych, 2) zastosowanie tego zakazu w stsunku do umów poprzednio zawartych, 3) informowanie państw biorących udział w tej umowie o zarządzeniach przedsięwziętych dla wykonania niniejszych zobowiązań.

Incydent ze statkiem angielskim zlikwidowany

Londyn. (Tel. wł.) Statek angielski „Gibel Zerjon", zatrzymany przez rządowy krążownik hiszpański, powrócił dziś rano do Gibraltaru. W drodze powrotnej statkowi angielskiemu towarzyszył kontrtorpedowiec angielski.

Incydent ze statkiem „Gibel Zerjon" uważany jest za wyczerpany wobec wyrażonego ubolewania przez dowódcę krążownika hiszpańskiego.

Rząd brytyjski wyraził rządowi hiszpańskiemu swe zadowolenie z powodu zapewnień, że okręty brytyjskie nie będą rewidowane na pełnem morzu. Jednocześnie rząd brytyjski zawiadomił rząd hiszpański, że zatrzymanie okrętów brytyjskich na pełnem morzu z jakiegokolwiek powodu będzie uważał za nielegalne.

Z brytyjskiego punktu widzenia pełne morze oznacza wszelkie wody poza odległością trzech mil od wybrzeży Hiszpanji. Rząd madrycki, jak wiadomo, staje na stanowisku, że granica wód terytorjalnych sięga 6 mil od wybrzeży hiszpańskich.

TEREN DECYDUJĄCYCH WALK O MADRYT

Cuatro Vientos (lotnisko madryckie) na południe od stolicy), wskazuje na nie strzałka na mapie, zbombardowane wczoraj podczas nalotu sił powietrznych powstańców.

Hiszpanja rządowa po miesiącu okrucieństw czerwonych

W porannem wydaniu „Kurjera Poznańskiego" donoszono, że dziennikarzowi angielskiemu W. Ross władze hiszpańskie zezwoliły na lotniczy raid sprawozdawczy na terenami walk na półwyspie.

Poniżej drukujemy wrażenia dziennikarskie: Według dotychczasowych obliczeń w samym tylko Madrycie stracono około 6 000 osób.

W miastach i okolicach, pozostających jeszcze pod władzą „frontu ludowego", zaciekłą walkę między sobą toczą komuniści, anarchiści z jednej oraz socjaliści z drugiej strony. Niezwykłą brutalnością i barbarzyństwem wyróżniają się syndykaliści i anarchiści ze związku zwanego FAI (Federation Anarchistes Iber.). Przy wybitnej współpracy skrajnego skrzydła socjalistycznego i związków zawodowych (zgrupowanych w organizacji socjalistycznej CNI) dzieją się w miastach, opanowanych przez „front", rzeczy niesłychane i sprzeczne z elementarnemi zasadami ludzkości.

Mordy oraz napady bandyckie na ludzi na ulicy wydarzają się o każdej porze dnia.

U ludności daje się zauważyć zupełna rezygnacja, ale i równocześnie jawna chęć zemsty przy najbliższej sposobności. Próby władz madryckich położenia kresu krwawym harcom motłochu nie powiodły się. Syndykaliści z FAI są bowiem prowadzeni przez żywioły bezwzględne i niesyte krwi ludzkiej. Próbowano pertraktować, ale rokowania zakończyły się tem, że wykonano „minimalne" żądanie syndykalistów i anarchistów z FAI, rozstrzeliwując w więzieniu jednego wieczora 50 uwięzionych faszystów i niewygodnych osób.

Wobec mieszkańców ogłoszono następnie, że była to kara za usiłowane podpalenie więzienia madryckiego, którego dokonali w rzeczywistości sami anarchiści, nie mogąc się doczekać żądanych, masowych egzekucyj przeciwników politycznych.

Sytuacja obecna raczej przemawia na korzyść powstańców. Pierścień wojskowy oddziałów powstańczych wokół Madrytu zacieśnia się coraz bardziej.

Walki potrwają niewątpliwie jeszcze pewien czas, ale liczyć się należy, że rząd madrycki będzie musiał skapitulować.

Tymczasem obok niekorzystnej sytuacji frontowej na pierwszy plan wybija się ogólne niezadowolenie wśród ludności, która ma już dosyć strasznej masakry bratobójczej.

Klasycznym przykładem rządów ulicznych motłochu i organizacyj anarcho-komunistycznych jest usiłowanie podpalenia t. zw. „reprezentacyjnego" więzienia Carcel Modelo w dzielnicy robotniczej Barcio Moncloa, w którem uwięziono przeszło 400 przeciwników politycznych. Rzut oka dziennikarskiego do tego więzienia pozwolił ustalić taki obraz: Na progu więzienia wystraszony dyrektor. Z więzienia dochodziły głośne krzyki i szlochy oraz nawoływania o pomoc. Dyrektor wyjaśnił niebawem, że pod więzienie został podłożony ogień, z trudem ugaszony. W pewnej chwili słychać około 20 strzałów.

Dzień poprzedzający zwiedzanie więzienia w Barcio Moncloa, motłoch przywlókł do miasta ze szpitala wojskowego w Carabanela, odległego od stolicy około 4 kilometry, starego i zasłużonego generała Lopez Ochoa, aresztowanego w związku z wypadkami z roku 1934.

W piżamie tylko wywleczono chorego generała z łóżka i wśród wyzwisk i krzyków „radosnych" prowadzono go przez ulicę, poczem rozstrzelano. Odciętą od tułowia głowę przeniesiono następnie w pochodzie przez ulice miasta pod mieszkanie generała w centrum stolicy, a następnie wzdłuż Paseo del Prado, gdzie dokonano dalszej ceremonji „zemsty", jej rozbicia.

Policja nie reagowała, gdyż jej nie było. Władzę policyjną bowiem sprawuje milicja złożona z bandyckiego elementu.

110 zakonników, wśród nich dwaj słynni uczeni katoliccy, którzy usiłowali ujść przed motłochem w Escorial i schronić się, w — ich zdaniem — bezpieczniejszym Madrycie, nie ujrzeli stolicy i po drodze zostali rozstrzelani lub bestjalsko pomordowani przez motłoch.

Pociąg z przeszło 200 więźniami politycznemi z prowincji Jaën został 8 kilometrów przed Madrytem wyrzucony z szyn i rozbił się spadając z nasypu. Więźniów, którzy z katastrofy jeszcze wyszli cało, pomordowano.

Mieszkańcy stolicy i innych miast w zasadzie muszą przed godz. 21 chować się do swych mieszkań, a bramy domów muszą być zamykane bezwzględnie na klucz o godz. 23. Po tym czasie nikomu nie wolno opuszczać domu.

Tymczasem nakrótko przed tą godziną nierzadko wdzierają się przy pomocy wytrychów itp. członkowie związków anarchistycznych i syndykaliści, którzy niemiłosiernie rabują dobytek i mordują mieszkańców.

Najliczniejsze ofiary są do zanotowania w Barcelonie i Walencji, gdzie tempo mordowań jest szczególnie szybkie.

U kobiet cierpiących od lat na zaparcie daje ¼ szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** co wieczór i zrana znakomite wyniki. Zalecana przez lekarzy.

Tg 1 406

O Hiszpanji w kilku słowach

W Madrycie został rozstrzelany wielki malarz hiszpański Zuloaga.

*

We Włoszech przebywa arcybiskup Tarragony ks. Vidal y Barraquez, 52 księży hiszpańskich, oraz bardzo wielu zakonników.

*

W Katalonji postanowiono powołać trybunały, zwane „sprawiedliwość ludowa", dla szybkiego osądzenia oskarżonych o przestępstwa charakteru faszystowskiego.

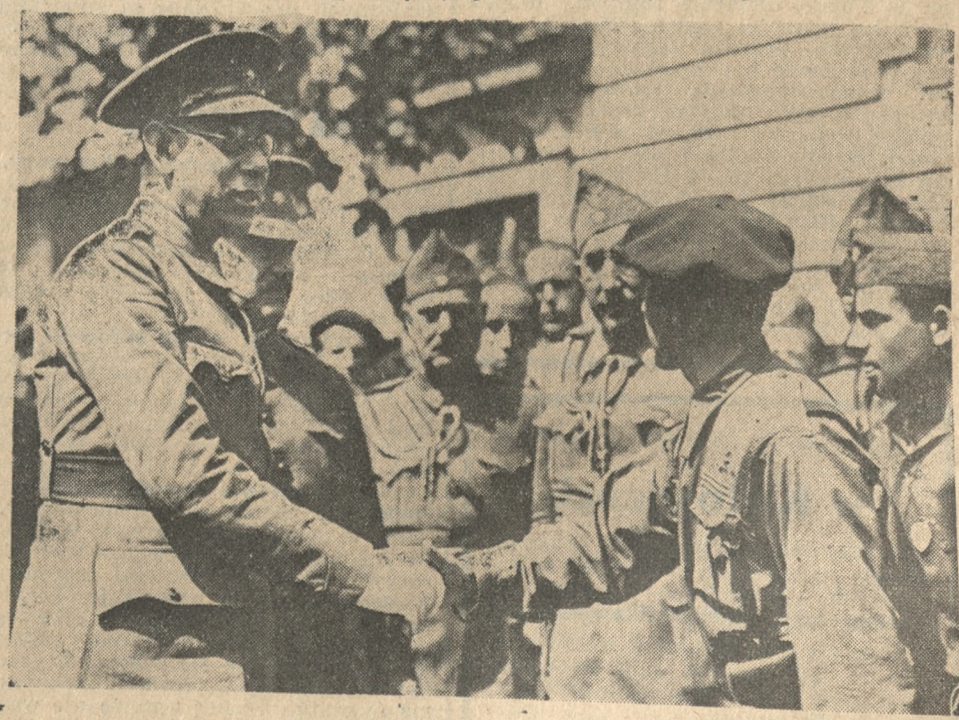

Generał Mola (z lewej) dowódca wojsk powstańczych frontu północnego w Hiszpanji, żegna się z oficerami, odchodzącymi na front.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Środa | Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
M. B. Jasnogórskiej | Przen. rel. św. Kaźm.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Włastymira | Przedzisława

Słońca: wschód 4,52, zachód 18,54
Długość dnia 14 godz. 02 minuty
Księżyca: wschód 15,05, zachód 22,36
Faza: 6 dzień przed pełnią.

Sierpień **26** Środa

Ważne numery telefonów:
Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeż. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (narożn. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świę okrzyski 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wildecki 66-35.
Biuro Posłańców 28-36
Poczt. biuro zleceń: 49-28. Dokładny czas: 55-66.

Stan wody: + 0,05 mtr.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. św Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; Apt św Piotra, pl. Świętokrzyski; Apt. pod Białym Orłem St. Rynek 41; Apt. przy Rynku Śródeckim 1. **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). **Łazarz:** Apt. przy ul. Matejki 1; Apt. Plucińskiego, ul. Marsz. Focha 72. **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz Focha 158. **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3; Apt. Fortuna, ul Górna Wilda 96 **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 25 sierpnia 1926 r.

Kuratorjum Spółki Akcyjnej „Radjo Poznańskie" zawarło umowę z firmą amerykańską Western Elektric Company na dostawę i wystawienie stacji nadawczej. — Przybył wybitny dziennikarz amerykański p. Machray, celem poznania stosunków politycznych i finansowo-ekonomicznych w Polsce. — Miejski Urząd Policyjny zmienił dotychczasową nazwę 30 ulic miasta, położonych na przedmieściach. — Rozpoczęcie roku szkolnego zostało odroczone do dnia 15 września; przyczyną przedłużenia wakacyj była epidemja szkarlatyny. — Rada miejska wyraziła swą zgodę na budowę kolonji robotniczej przy ul. Wspólnej i Rolnej, z 261 jedno- i dwu-pokojowemi mieszkaniami.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Odpust w Dąbrówce kościelnej.** Wielki odpust Matki Boskiej Dąbrowieckiej przypada na niedzielę, dnia 13-go września rb. Nieszpory wstępne z procesją eucharystyczną i kazaniem w sobotę, 12 września po nadejściu pielgrzymki poznańskiej o godz. 18. Nazajutrz pierwsza msza św. o godz. 6, następne msze św. o godz. 7, 8 i 9. Wotywa w kościele o godz. 10. Suma odbędzie się z kazaniem o godz. 11,30 pod Dębem, poczem powrót z procesją do kościoła i nieszpory. Po nieszporach wspólne pożegnanie pielgrzymek. (x)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Walne zebranie producentów nasion oleistych w Poznaniu.** Stowarzyszenie Producentów Nasion Oleistych Z. P. urządza w środę 26 bm. o godz. 12 w Poznaniu w białej sali hotelu „Bazar", al. Marcinkowskiego 10, doroczne walne zgromadzenie członków z następującym porządkiem obrad: 1) zagajenie, 2) odczytanie protokółów z poprzednich zebrań, 3) sprawozdanie zarządu za r. 1935, 4) sprawozdanie rachunkowe komisji rewizyjnej i udzielenie absolutorjum zarządowi, 5) uchwalenie preliminarza budżetowego na r. 1936 i wysokości opłat na rzecz Stowarzyszenia, 6) sprawa zbytu nasion oleistych w nowej kampanji, 7) warunki zbytu słomy lnianej i słomy makowej, 8) warunki dostawy kuchów z olejarni rolniczej w Szamotułach, 9) wolne głosy.

Pragnąc zapoznać producentów z jedyną w Polsce olejarnią rolniczą, oraz z techniką przerobu nasion oleistych, Stowarzyszenie urządza tego samego dnia t. j. w środę 26 bm. wycieczkę do Szamotuł celem zwiedzenia tamtejszej olejarni spółkowej, nabytej przez Rolniczą Spółkę Olejarską. Odjazd z Poznania z przed Ogrodu Zoologicznego (ul. Zwierzyniecka) autobusem do Szamotuł punktualnie o godz. 15, powrót do Poznania około godz. 19. Zgłoszenia udziału w wycieczce przesyłać należy do dnia 25-go sierpnia rb. włącznie do biura Stow. Producentów Nasion Oleistych Z. P. w Poznaniu, ul. Sew. Mielżyńskiego 7. Koszt wycieczki będzie wynosił 3 zł od osoby. (x)

Czytelników „Kurjera Poznańskiego"

w Katowicach

zawiadamiamy niniejszem, iż prenumeratę na „Kurjer Poznański" w Katowicach przyjmuje ekspozytura **„Ruchu" przy ul. Marji Konopnickiej 1.**

Ekspozytura „Ruchu" w Katowicach poręcza punktualne i wczesne dostarczanie „Kurjera Poznańskiego" naszym Abonentom.

Znakomite wyniki poznańskiej braci kurkowej

Jak już donosiliśmy częściowo, członkowie Kurkowego Bractwa Strzeleckiego w Poznaniu uzyskali bardzo piękne wyniki w strzelaniu kongresowem Zjedn. Kurk. Bractw Strzeleckich, które się odbyły w ub. tygodniu w Gdyni.

W strzelaniu do tarczy królewskiej na odległość 175 m (5 strzałów do tarczy 20-pierścieniowej), o godność króla Zjednoczenia, został zwycięzcą kupiec Mieczysław Pogorzelski z Poznania, osiągając 91 punktów na 100 możliwych. Należy nadmienić, że p. Pogorzelski w 1932 r. na kongresie Zjednoczenia w Katowicach zdobył mistrzostwo Polski i godność I rycerza, uzyskując wówczas nagrodę Prezydenta Rzplitej. W poznańskiem Bractwie Kurkowem p. Pogorzelski zdobył godność króla żniwnego i należy do zwycięskiego zespołu w strzelaniu o mistrzostwo m. Poznania. Pierwszym rycerzem Zjednoczenia został p. Stefan Zygmaniak z Poznania, jako zdobywca 90 punktów. Również 90 punktów zdobył drugi rycerz Zjednoczenia p. Buliński z Leszna.

W strzelaniu do tarczy o mistrzostwo Polski — 175 metrów — (5 strzałów z wolnej ręki i 5 z oparciem, maksymalna ilość pierścieni 200 (mistrzem Polski w strzelaniu został p. Stefan Zygmaniak (171 pierścieni), I. wicemistrzem p. Sytek z Nakła (161 piersieni), II wicemistrzem p. Jaskólski z Bractwa Kurkowego na Głównej (158 p.), III. wicemistrzem Mieczysław Pogorzelski (155 p.) i IV. wicemistrzem p. Kasza z Mikołowa na Śląsku (148 p.). Należy nadmienić, że mistrz Polski w strzelaniu Zjednoczenia Bractw Kurkowych p. Zygmaniak należy do znakomitych strzelców, był już pierwszym rycerzem w jubileuszowem strzelaniu, zorganizowanem na kongresie Zjednoczenia w Poznaniu w 1929 r., dwukrotnie piastował godność rycerza i w Bractwie Kurkowem należy, podobnie jak p. Pogorzelski, do zwycięskiego zespołu w strzelaniu o mistrzostwo miasta Poznania.

Tarcza honorowa Prezydenta R. P. — 175 metrów — możliwych 100 pierścieni. Zwycięzcą został strzelmistrz Zjedn. Bractw Kurkowych, mistrz puszkarski p. Tadeusz Jaruszewski, a-

Tadeusz Jaruszewski

Mieczysław Pogorzelski

Stefan Zygmaniak

ko zdobywca 97 pierścieni, 2) p. Zygmaniak (95 p.), 3) p. Szulc z Torunia (93 p.), 4) p. Kasza z Mokołowa (92 p.), 5) p. Jaworski z Krakowa (89 p.).

P. Jaruszewski, zwycięzca w tem strzelaniu, zdobył wartościowy karabin jako nagrodę Prezydenta Rzplitej. P. Jaruszewski był już królem Zjedn. niemieckich bractw kurkowych w 1913 r., królem w strzelaniu okręgu poznańskiego i w 1930 r. królem Bractwa Kurkowego w Poznaniu. Jest on uczestnikiem różnych strzelań międzynarodowych w Monachjum, Hamburgu, Lipsku, Berlinie i Frankfurcie nad Menem, gdzie zdobywał pierwsze i drugie miejsca Mimo 66 lat, zdobył p. Jaroszewski 97 pierścieni na 100 możliwych, co równa się prawie olimpijskim wyczynom.

Tarcza miast Polski. — W strzelaniu tem nagrodę pierwszą zdobył p. Brunon Trzeczak z Poznania, uzyskując nagrodę prezydenta m. Poznania.

Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie poznańskie Bractwo Kurkowe zamierza zwołać specjalne zgromadzenie, na którem uczci zwycięzców w strzelaniu Zjedn. Kurkowych Bractw Strzeleckich w Gdyni. (kl)

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Pokaz racjonalnego stosowania gazu** odbędzie się dn. 26 bm. o godz. 17 w Poradni Gazowni Miejskiej, Grobla 15.

— * **Kursy wojskowo - przetwórcze.** Absolwenci wydziału ślusarskiego, wzgl. ślusarsko - mechanicznego szkół rzemieślniczo - przemysłowych, w wieku przedpoborowym, pragnący poświęcić się służbie zawodowej majsterskiej w wojsku i marynarce wojennej, winni uprzednio ukończyć specjalny roczny kurs. Dla niezamożnych przewidziane są stypendja na opłatę nauki i bursy. Informacyj udziela Towarzystwo Wojskowo - Techniczne, — Warszawa, aleja Róż 8, m. 1. (x)

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Strajk parketarzy skończony.** — Strajk parketarzy, który wybuchł w Poznaniu przed 6-ciu tygodniami, został już częściowo zlikwidowany przed 2 tygodniami. Obecnie, przy interwencji inspektora pracy, strajk uległ ostatecznej likwidacji. Obie strony podpisały umowę o nowej taryfie płac. (x)

— * **Pierwszy strajk żydowski w Poznaniu.** W poniedziałek wybuchł w Poznaniu po raz pierwszy strajk pracowników żydowskich. Mianowicie zastrajkowali członkowie Związku Odzieżowego, grupującego pracowników żydowskich. Strajk wybuchł na tle ekonomicznem. (x)

— * **W sprawie sygnału Rozgłośni Poznańskiej.** Swego czasu donosiliśmy, że jeden z naszych Czytelników wystosował do dyrekcji Radja Poznańskiego list w sprawie sygnału Rozgłośni Poznańskiej, wysuwając w nim propozycję obrania za sygnał jednej z popularnych melodyj ludowych. W poniedziałkowej „Skrzynce ogólnej" znalazła się odpowiedź na ten list, wyjaśniająca, czemu dotychczas nie ma sygnału. Wobec tego, że nie wszyscy z naszych Czytelników słuchali „Skrzynki", a sprawa sygnału, poruszana przez nas kilkakrotnie, interesuje szeroki ogół radjosłuchaczy, przedstawiamy w krótkości tę odpowiedź. Jak wyjaśnia dyrekcja Radja Poznańskiego, próby utrwalenia na płycie śpiewu wilgi, który ma być sygnałem naszej rozgłośni, nie dały pożądanych rezultatów. Dobre nagranie tego śpiewu natrafia na trudności, dlatego trzeba będzie jeszcze powtarzać próby, aby osiągnąć dobry wynik. (Może znowu na wiosnę, gdyż wilga nas niedługo opuści, a zresztą co ma śpiew wilgi wspólnego z Poznaniem, że się koniecznie upierać przy jej śpiewie? Motywy ludowe więcej trafne. Mojem zdaniem jednak najodpowiedniejszym byłby motyw z utworu **poznańskiego** kompozytora Dembińskiego: „Pieśń o Ziemi naszej" i to takty do słów: „Gdy chcesz wiedzieć co tam chowa nasza przeszłość w swojem łonie". Jest tam mowa o wszystkich miastach polskich, a więc i o Poznaniu. Jakże pięknie i trafnie ujął Kraków swój sygnał, biorąc motyw z „Warszawianki", która tak się wiąże z dzieckiem Krakowa — Wyspiańskim. — Przyp. linotypisty.) Rozwiązaniu kwestji sygnału poświęca się dużo uwagi. (sk)

Troski mieszkańców Poznania

— * **Mieszkańcy ul. Żupańskiego** skarżą się nam, że — ładna ta zresztą przez swe nowoczesne kamienice ulica — winna być spiesznie naprawiona. Jezdnia, piszą nam, wybrukowana t. zw. „kociemi łbami", od lat nie była naprawiana, nie dziw zatem, że potworzyły się w niej dziury i doły, które powodują nieprzyjemny hałas i turkot wozów ciężarowych. Ulica Poplińskich, z mniejszym od ul. Żupańskiego ruchem, jako równoległa do ul. Wierzbięcice, ma asfalt i przedstawia się ze swemi ogródkami doskonale. Ul. Żupańskiego, która jest poprzeczną do Wierzbięcic, większe ma znaczenie komunikacyjne i powinna otrzymać asfalt, lub conajmniej szwedzką kostkę, z której mieszkańcy sąsiedniej ulicy Szwajcarskiej są bardzo zadowoleni Szerokie chodniki, które w niektórych miejscach się pozapadały, należałoby również zniwelować. Świeżo osadzone niedawno drzewka nie wszystkie się przyjęły i niektóre z nich powysychały. Niejeden z mieszkańców tej ulicy marzy też o ogródkach przed domami, lecz tego urzeczywistnić się nie da, ponieważ ulica w nowej swej szerokości nie była zgóry na to przeznaczona. Ujemnie na wygląd ulicy wpływa także stare krzywe opłocenie posesji pod nr. 9 i 10, które tem więcej razi, że nie równa się z linją kamienic, lecz wystaje w stronę jezdni o jakie dwa kroki Gdyby władze miejskie raczyły chociaż na przyszłą wiosnę wysłuchać słusznych uwag mieszkańców ul. Żupańskiego, wtedy byłaby ona jedną z najładniejszych ulic tej dzielnicy. (pt)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Zgon na dur brzuszny.** W niedzielę wieczorem w szpitalu miejskim zmarła na dur brzuszny 24-letnia robotnica rolna, śp. Gertruda Brzeźniakówna, zamieszkała w Promnicach, pow. poznański.

— * **Wypadek przy pracy.** Na dworcu kolejowym uległ wypadkowi przy pracy p. Jakób Szymański (ul. Dąbrowskiego 84). Z powodu zgniecenia klatki piersiowej i odniesionych obrażeń przywołane pogotowie przewiozło p. Szymańskiego do lecznicy kolejowej. (kl)

— * **Zderzenie tramwaju z motocyklem.** Przy skrzyżowaniu ulic Fredry i Wałów Wazów zderzył się tramwaj linji 8 z motocyklem, prowadzonym przez p. Antoniego Stanka z Poznania (ul. Prusa 18). Podczas wypadku motocykl uległ uszkodzeniu. Z ludzi nikt nie został poszwankowany. (kl)

— * **Zajście w Opiece Społecznej.** W Opiece Społecznej Weronika Płoskowska (ul. Jeżycka 13) uderzyła dachówką w skroń pracownika tego urzędu, Mieczysława Matuszyńskiego (ul. Jeżycka 33). O zajściu złożył p. Matuszyński doniesienie w komisarjacie VIII. (kl)

— * **Niewyjaśnione zaginięcie.** W dn. 8 sierpnia rb. wyjechała z Poznania do Janówca w powiecie żnińskim 17-letnia

Dzwoniec o trzech nóżkach

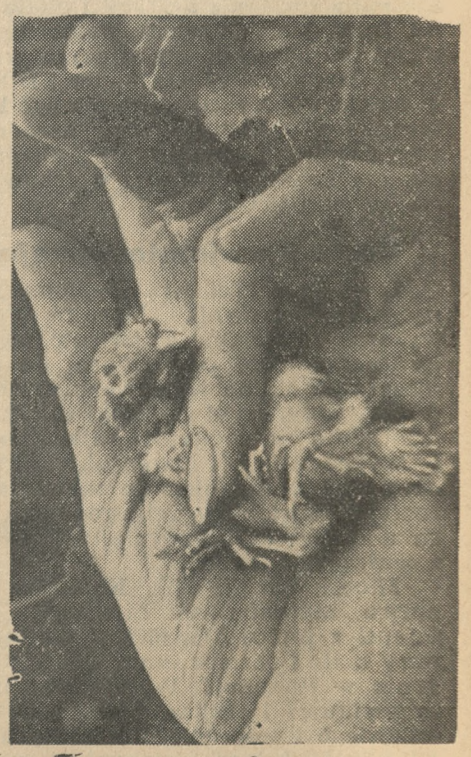

Do redakcji naszej przyniesiono żywego młodego dzwońca o trzech nóżkach. Dzwoniec ten został znaleziony na plantach miejskich za pomnikiem Wdzięczności. Czytelnicy nasi, okazawszy nam ptaka, odnieśli go następnie do Ogrodu Zoologicznego. (sb)

Kronika towarzyska

Pielgrzymka do Dąbrówki Kościelnej. Pp. prezesom komitetów powiatowych i lokalnych Centralnego Komitetu Organizacyjnego, jak i pp. prezesom pokrewnych organizacyj i pp. kolegom powstańcom przypominamy, że pielgrzymka do Dąbrówki Kościelnej odbędzie się nieodwołalnie dnia 13 września rb. Wyjazd z Poznania z głównego dworca o godzinie 7,52. Prosimy o wzięcie gremjalnego udziału w pielgrzymce i o nadsyłanie już teraz zgłoszeń do sekretarjatu C. K. O. Poznań, ul. Wrocławska 38, II p. m. 42, telefon 52-97. Zarząd Centralnego Komitetu Organizacyjnego.

zg 466/7

Restauracja w Hotelu Polonia. Grunwaldzka 18 poleca **bezpłatnie** salę nowoodrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.

Ng 9846

Kazimiera Piskorska, mieszkająca przy św. Marcinie 69. Jak się okazało, p. Piskorska nie przybyła do Janówca i nie powróciła też do domu. Wobec tego, że zaginął o niej wszelki ślad, policja wszczęła poszukiwania. Zaginiona jest średniego wzrostu szatynką o rumianej twarzy (na prawym policzku widoczna jest ciemna plama). Ubrana była w płaszcz granatowy, ciemno - niebieską sukienkę, zamszowe granatowe buciki i beżowe pończochy. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Skazanie oszustów, którzy chcieli dwa razy zarabiać.** Niezwykle ciekawa sprawa znalazła się w sądzie okręgowym w Poznaniu. Na ławie oskarżonych zasiedli Andrzej Wyka, Stnaisław Rysman oraz Antoni Grajek. Prokurator zarzucał Wyce oraz Rysmanowi oszustwo, Grajkowi zaś udzielenie pomocy przy przestępstwie. W świetle przewodu sądowego sprawa ta przedstawia się następująco: Andrzej Wyka 22 maja rb. sprzedał swój majątek, znajdujący się w Kobylnikach, pow. poznańskiego, mec. Sławkowej z Poznania za 31.600 zł. Kilka dni potem, bo już 30 maja, to samo gospodarstwo wydzierżawił Józefowi Gatniewskiemu z Poznania za 3.500 zł na przeciąg lat 10. Po dokonaniu tych transakcyj, Wyka i jego zięć Rysman uciekli do Małopolski i tam przez dłuższy czas przebywali w okolicach Niska. Dopiero, gdy na jaw wyszło oszustwo, policja wdrożyła śledztwo i ujęła oszustów, osadzając ich w areszcie w Poznaniu. Na rozprawie oskarżeni tłumaczyli się, iż majątek został wydzierżawiony 18 maja, a więc przed dniem sprzedaż ygo mec. Sławkowej. Na dowód tego pokazali oni dokumenty, które istotnie stwierdzały, iż umowa o dzierżawę została zawarta 18 maja. Jednakże z zeznań świadków wynikło, iż faktycznie majątek został wydzierżawiony w dniu 30 maja, jedynie na usilną prośbę Rysmana wystawiono datę 18 maja. Na podstawie całokształtu przewodu sądowego sąd doszedł do wniosku, iż Wyka i Rysman dopuścili się występku oszustwa i za to skazał Wykę na dwa i pół roku więzienia, Rysmana na 2 lata więzienia. Grajek zaś został skazany na 6 miesięcy więzienia. Rozprawie przewodniczył sędzia Ostrowski, oskarżenie wnosił prok. Marski. (m)

— * **Transakcja z koniem i skutki.** Stefan Gol z Czarnkowa stanął przed sądem okręgowym, wydział odwoławczy, w Poznaniu pod zarzutem oszustwa. Czynu tego dopuścił się w dość niezwykłych warunkach. Mianowicie 25 marca rb. sprzedał on niej. Stanisławowi Sławskiemu konia za kwotę 50 zł. Na poczet tej sumy Sławski wręczył Golowi 5 zł i usiłował zabrać konia. Gol, schowawszy do kieszeni pieniądze, siłą wyrwał konia Sławskiemu i odprowadził go z powrotem do stajni. Poszkodowany zameldował o powyższem policji. Sąd grodzki w Czarnkowie skazał Gola na 12 dni aresztu. Sąd okręgowy w Poznaniu, do którego odwołały się obie strony, podwyższył Golowi karę do 2 tygodni aresztu, oraz obciążył go kosztami sądowemi. (m)

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** Podchmieleni Bolesław Ostrowski, Jan Owecki z Kłecka oraz Wojciech Sander z Popowa Kościelnego urządzili w mieszkaniu pierwszego awanturę, zakłócając spokój nocny, wskutek czego córka Ostrowskiego wezwała policję do pomocy. Gdy na skutek tego wezwania konmendant posterunku udał się do mieszkania Ostrowskiego, ten zelżył go najpierw słownie, a następnie uderzył go w twarz i kopnął w brzuch. Ostrowski został przy pomocy drugiego posterunkowego ubezwładniony i odprowadzony do aresztu. Owecki usiłował go policjantom odbić, wskutek czego został również osadzony w areszcie. Sander zaś po opuszczeniu mieszkania, spotkał na ulicy Pawła Behnkego z Kłecka, do którego z odległości 4—5 mtr. zaczął strzelać. Strzały na szczęście chybiły. Wszystkich trzech odstawiono do więzienia sądowego w Gnieźnie.

— W ub. niedzielę odbył się w Czerniejewie zjazd Straży Pożarnej z efektownemi konkursami. W II grupie pierwsze miejsce zajęła Ochotn. Straż z Gniezna, mając 92 pkt. przed Strażą z Wrześni z 68 pkt. W III grupie najlepszy wynik osiągnęła Straż z Kłecka, która zdobyła 125 pkt., Czerniejewo 111 pkt., Nekla 81 pkt. W IV grupie Popowo 91 pkt. Karniszewo 58 pkt. i Ułanow również 58 pkt.

— Nieustalony samochód wpadł na głuchoniemego Filipa Grubera z Gniezna. Pogotowie ratunkowe odwiozło Grubera do szpitala miejskiego, gdzie stwierdzono złamanie dwóch żeber. (br)

— * **KOŚCIAN.** Okr. kościański K. S. M. m. urządził dożynki okręgowe, połączone z obchodem 25-lecia istnienia oddziału K. S. M. m. w Wyskoci. O godz. 9 odbyła się zbiórka oddziałów K. S. M. przed domem katolickim, poczem nastąpił raport i wymarsz do kościoła parafjalnego na uroczyste nabożeństwo. Po mszy św. odbyła się defilada przed władzami organizacyjnemi oraz uroczysta akademja. Po południu nastąpił wymarsz do lasku proboszczowskiego, gdzie odbyła się tradycyjna zabawa dożynkowa, połączona z wręczeniem wieńców.

— Grom uderzył w stóg żyta majętności Bojanowo Stare. Strata wynosi 2.300 zł. W Jerce spalił się rolnikowi Stanisławowi Michałowskiemu stóg żyta. Pożar wznieciły dzieci Michałowskiego, które bawiły się zapałkami.

— Na sesji wyjazdowej pozamiejscowego sądu okr. w Lesznie toczyła się w Kościanie rozprawa karna przeciwko nauczycielowi p. Kaczmarkowi z Machcina o nieumyślne spowodowanie śmierci kierow. szkoły Szczepana Maćkowiaka z Morownicy przy manipulowaniu bronią palną. Sąd po naradzie zasądził Kaczmarka na 10 miesięcy więzienia z zawieszeniem.

— Zebranie miesięczne Kat. Stow. Mężów odbędzie się w dniu 26 bm. o godz. 20 w Bursie Rzemieślniczej.

— Do przebywającego w tut. Wojew. Zakładzie Psychjatr. na obserwacji p. Marcina Donaja nadeszła pocztą przesyłka pieniężna w kwocie 500 zł. Charakterystyczne jest, że w chwili doręczenia pacjentowi w gmachu dyrekcji przesyłki pieniężnej zjawił się urzędnik urzędu skarbowego i obłożył gotówkę aresztem Zachodzi pytanie skąd urząd skarbowy uzyskał informacje o nadesłanej przesyłce pieniężnej. Czyby urząd pocztowy ujawnił tajemnice urzędowo? A gdyby tak było, czy da się to pogodzić z przepisami o zachowaniu tajemnicy urzędowej? (mk)

Czytelników i Abonentów naszych

w Kostrzynie

zawiadamiamy, że począwszy od 1-go września abonament na „Kurjer Poznański" ma prawo przyjmować **tylko agentura p. Wilczyńskiego, Kostrzyn, Rynek 13.**

— * **KROTOSZYN.** W ub. niedzielę powstała na dożynkach w Benicach, pow. krotoszyński krwawa bójka. Niejaki Patalas Bolesław pobity został do utraty przytomności. Ofiarę bójki odwieziono do szpitala miejskiego w Krotoszynie.

— Wyrokiem sądu grodzkiego w Krotoszynie zostali skazani: Malmur Józef z Biadek, pow. krotoszyński, za kradzież roweru na 6 mies. więzienia; Wildt Walerjan bez stałego miejsca zamieszkania za kradzież — na 1 rok więzienia; Kułakowski Franciszek za kradzież na 1 rok więzienia.

— W dniu 16 bm. odbyła się w Mokronosie, pow. krotoszyński, uroczystość poświęcenia sztandaru S. M. M. Po południu odbyła się zabawa latowa z różnemi niespodziankami.

— W dniu 16 bm. odbyły się w Dobrzycy, pow. krotszyński „dożynki" K. S. M. m. Uroczystość urozmaiciły tańce regjonalne.

— K. S. M. m. w Krotoszynie urządziło akademję, poświęconą rocznicy „Cudu nad Wisłą".

— Grasuje tu na targach sprytna oszustka, która poprzednio grasowała w Ostrowie. Zakupuje ona większą ilość nabiału i każe sobie towar zanieść do domu. W bramie odbiera towar, przyrzekając za chwilę powrócił z zapłatą. Oszustka tymczasem nie wraca i drugiem wejściem ulatnia się. (sh)

— * **LUBON.** W ub. sobotę odbyły się na terenie Lubonia w godzinach popołudniowych ćwiczenia sprawności tut. Straży Poż. w ramach tygodnia akcji przeciwpożarowej. W ćwiczebnej akcji przeciwpożarniczej brały udział: Ochotn Straż Poż. gminy Luboń, Straż Poż. Fabryki Lubań-Wronki, Straż Poż. Wlkp. S-ki Koncernu Fy.: Dr Roman May i Ochotn. Straż Poż. gminy Żabikowo.

— Komitet budowy kościoła w Luboniu składa wszystkim ofiarodawcom, organizatorom i wszystkim tym którzy przyczynili się w jakikolwiek sposób do powodzenia wenty parafj. na rzecz budowy kościoła św. Jana Bosko w Luboniu, serdeczne Bóg zapłać! (pl)

— * **MIĘDZYCHÓD.** Naczelnik tut. urzędu skarbowego p. Bock. przeniesiony będzie na równorzędne stanowisko do Chodzieży. Do Międzychodu przybędzie p. Górski z Poznania.

— Zw. Inw. Woj. w Sierakowie obchodził 15-lecie swego istnienia. W uroczystości brały udział delegacje z Międzychodu, Pniew i Wronek, oraz miejscowe organizacje.

— W Kamionnie podczas burzy uderzył piorun w stodołę rolnika Pawła Fischera, która spłonęła wraz z tegorocznem żniwem, oraz 2 maszynami rolniczemi.

— Podchmieleni młodzikowie rozbili latarnię uliczną przy kościele katolickim.

— * **OBORNIKI.** Piękną uroczystość poświęcenia sztandaru połączona z obchodem 5-lecia istnienia obchodziło w ub. niedzielę Kat. Tow. Robotn. Polskich w Długiej Goślinie W wypełnionej świątyni mszę św. odprawił oraz aktu poświęcenia sztandaru dokonał ks. prob. Woźniak a podniosłe kazanie wygłosił gen. sekr. ks. Matuszczak, poczem w sali p. Pałuki odbyło się pod przewodnictwem ks. prob. Woźniaka zebranie. Po wysłuchaniu deklamacji i pięknego referatu ks. Matuszczaka nastąpiło składanie życzeń i wbijanie gwoździ pamiątkowych.

— Rozegrane na stadjonie W. F. i P. W. zawody w piłkę nożną pomiędzy „Spartą" II a K. P. W. II zakończono wynikiem 8:1 dla Sparty.

— Wielki odpust podwyższenia Krzyża św. odbędzie się na kalwarji obornickiej 20 września. Sumę pontyfikalną odprawi J. E. ks. biskup Dymek. Spodziewany jest wielki napływ pielgrzymek i wiernych.

— Okradziono tu Franciszka Kasztelana, współpracownika cyrku wędrownego „Roxy".

— Oddaliła się z domu i przepadła bez wieści żona Mieczysława Ziemskiego z Obornik, Augusta Elżbieta z Zmyślińskich.

— Przy pomocy lizolu usiłowała popełnić samobójstwo mieszk. Maniewa, Majchrzakówna, lecz zamiar wczas udaremniono.

— Zawiązała się tu spółdzielnia budowlana, której celem jest wszczęcie akcji budowy osiedli i domów robotniczych w Obornikach. Przewodniczącym komitetu wybrano p. Michała Morsfelda.

— Na ostatniem zebraniu Zw. Inw. Wojen. wysłuchano referatu o znaczeniu dla Polski rocznic sierpniowych oraz referatu n. t. zmian w ustawie o zaopatrzeniu inwalidzkiem.

— W czasie uczty weselnej zakradli się do mieszkania Piotra Jeziornego w Bąblinie złodzieje i skradli przygotowane na ucztę zapasy. (sto)

— * **OSTRÓW.** W ub. niedzielę odbyło się dokończenie strzelania Zw. Podofic. Rez. Z. Z. R. P. o mistrza i podmistrzów. Uroczystej proklamacji dokonał prezes p. Szczepaniak. Mistrzem koła na rok 1936/37 został p. Franciszek Wiśniewski, I podmistrzem — p. Stanisław Nowak, II podmistrzem — Walenty Kobzda. Nagrody z tarczy „Chrobrego" otrzymali pp.: Leśniczak, Spychołowicz i Kobzda.

— Na boisku „Ostrovii" odbył się mecz w piłkę nożną pomiędzy „Venetią" a R. K. S. „Naprzód" z wynikiem 2:4 dla R. K. S. (rp)

— * **OSTRZESZÓW.** W związku z notatką naszą o niejasnem ujęciu zakazu uboju rytualnego w statucie miejskiej rzeźni ostreszowskiej, informują nas z kół radnych miasta Ostrzeszowa, że sprawa ta była przedmiotem interpelacji na posiedzeniu rady miejskiej. Okazuje się, że ogłoszony w Dzienniku Wojewódzkim statut opracował zarząd miejski już dawniej, ujmując zakaz oboju rytualnego w ogólnikowej formie. Jednakże już w lutym br. zarząd z ówczesnym burmistrzem Sejdakiem i rada miejska jednogłośnie uchwalili zmiane brzmienia statutu z wyraźnem wprowadzeniem zakazu uboju rytualnego i postanowienie to już w rzeźni miejskiej obowiązuje.

— Wikarjusz tut. parafji ks. Misiak opuścił w tych dniach Ostrzeszów, żegnany z żalem przez parafjan.

— Dzień Konia organizuje w dniu 30 bm. Pow. Tow. Hodowli Konia na własnych terenach targowych, na których odbędzie się pokaz premjowanych klaczy i źrebiąt, oraz konkursy sprawności i wyglądu. (z. o.)

— * **ROGOŹNO.** Odbył się w Rogoźnie posiedzenie rady miejskiej Na posiedzeniu był obecny starosta p. Kozłowski z Obornik. Na wstępie omawiano sprawę przyjęcia dla Gimnazjum w Rogoźnie małej elektrowni dynamowej — która dostarczałaby prądu elektr. tylko dla Gimnazjum. Wniosek ten jednak większością głosów upadł. W dalszym ciągu uchwalono budżet nadzwyczajny w kwocie 6.000 zł na zatrudnienie bezrobotnych i to 4.000 zł na reparację szosy z Rudy do Dziewczejstrugi, a 2.000 zł na roboty w mieście Na nagły wniosek radnego p. Rymarkiewicza postanowiono uchwalić kwotę 2.000 zł na postawienie baraków dla eksmitantów. Sprawozdanie za rok 1935/6 przyjęto bez zastrzeżeń, jak również przyjęto protokół rewizji kasy.

— Piorun uderzył w stodołę maj. Żelice pod Rogoźnem, która się doszczętnie spaliła. (rf)

— * **SKOKI.** K. S. „Wełna" organizuje w dniu 30 bm. wycieczkę na Targi Pałuckie w Żninie i do wykopalisk biskupińskich. Wycieczka wyruszy dwoma partjami: I rowerami — zbiórka dnia 30 bm o godz. 6 rano, II koleją — zbiórka dnia 30 bm. na stacji kolejowej w Skokach o godz. 8,50. Uczestnicy uzyskują 50 proc. zniżki kolejowej. Koszty przejazdu w obie strony 3,20. Zgłoszenia przyjmuje, oraz bliższych wyjaśnień udziela p. Stefaniak, Skoki, Rynek 43.

— Urządzono tu Tydzień Propagandy Ochot. Straży Pożarnej. (ss)

— * **ŚMIGIEL.** Nad Śmigiem i okolicą przeszła gwałtowna burza, w czasie której grom uderzył w stóg zboża, należący do majętności Bojanowo Stare.

— Na terenie Śmigla rozpowszechnił się znowu żydowski „Express", którego kolporterem jest p. Majorczyk

— W b. szkole gosp. w Nietąpkowie dla dzieci ze Śmigla, mających rozpocząć naukę szkolną, zorganizował wydział powiatowy miesięczną kolonję.

— Z dniem 1 października obejmuje tutejszą strzelnicę Bractwa Kurkowego p. Leon Jarzębowski ze Śmigla. (dś.)

— * **ŚMIGIEL.** W ręce polskie przeszedł skład żelaza, którego właścicielką była Niemka, E. Matzel. Skład nabył p. Dykiert z Poznania.

— Fala motyli, która przeszła nad Śmiglem i okolicą, pozostawiła przykre następstwa. W ogrodach warzywnych ukazały się niezliczone ilości gąsienic. (n)

— * **TRZEMESZNO.** Odbyło się tu posiedzenie rady miejskiej. Obrady zagaił i przewodniczył zastępca burmistrza p. adw. Szymański. Obrachunek roczny K. K. O. za rok 1935 referował radny p. Wolff, a zestawienie rachunkowe i bilans kas miejskich za kwiecień i maj 1936 r. referował radny p. Thomas. Nad obiema sprawozdaniami wywiązała się obszerna dyskusja. Do komisji rewizyjnej K. K. O. wybrano w miejsce ustępujących pp. Marjana Majewskiego i Łyskawę, a do komisji statutowej rzeźni pp. Krausego Ignacego, Marchlewicza Andrzeja, Stepczyńskiego Leona i Thomasa Ludwika. Omówiono również sprawę elektrowni i bezrobocia.

— Do mieszkania nauczyciela p. Chojnackiego w Popielewie zakradli się złodzieje, którzy zabrali łup, wartości 150 zł.

— * **WĄGROWIEC.** W czasie kąpania się w jeziorze durowskiem utonął 26-letni Franciszek Nowakowski, zamieszkały przy ul. Rogozińskiej. Mimo, że topielca wydobyto z wody już po kilku minutach, wszelka pomoc okazała się bezskuteczną. Przybyły na miejsce wypadku lekarz, p. dr. Balewski, stwierdził zgon. — Przyczyną wypadku był skurcz żołądka, spowodowany zbyt obfitym posiłkiem przed kąpielą. Śp. Nowakowski jest pierwszą ofiarą w tym sezonie na jeziorze Durowskiem.

— Nad miastem i okolicą przeciągnęła w godzinach wieczornych silna burza (t. zw. warstwicowa). Od piorunu zapaliła się i spłonęła doszczętnie stodoła maj. Żelice, zawierająca tegoroczny plon, wartości 30 tys. złotych. Ponadto zapaliło się od wyładowań atmosferycznych kilka stogów zboża w różnych miejscowościach. (wł.)

— * **WRZEŚNIA.** Wielką zabawę dla dzieci urządza Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w dniu 30 sierpnia br. w Domu Żołnierza. Całkowity dochód przeznacza się na najbiedniejszych.

— Skradziono z parku miejskiego 3 młode łabędziatka.

— Dnia 16 bm. odbyło się zebranie Spółki Łowieckiej w Skarboszewie pod przewodnictwem p. Maciejewskiego Władysława. Uchwalono pieniądze z wpływu za dzierżawę z polowania przeznaczyć na inwestycje szkolne oraz postanowiono w myśl statutu zabronić właścicielowi oddzierżawienia polowania.

— Do mieszkania wicedyr. cukrowni p. Alfreda Pietrasza we Wrześni, przy ul. Poznańskiej 18, włamali się nieznani sprawcy i splondrowali całe mieszkanie. Co i ile skradziono, dotąd nie można ustalić, gdyż pp. Pietraszowie wyjechali na wywczasy.

— Nieznani sprawcy włamali się do mieszkania p. Jana Modrzejewskiego w Sokołowie p. Września, przyczem skradli pościel, oraz garderobę, łącznej wartości 130 zł. (r. w.)

STAN POGODY W POZNANIU

25 sierpnia 1936

Temperatura 7 godz. + 13,4

Ciśnienie
7 godz. 756,5 mm. umiarkow.

Zachmurzenie
7 godz. pochmurno

Wiatr
7 godz. kierunek półn.-zach., szybk. 10 m/sek.

Opad
w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 5,4 mm., rodzaj opadu: deszcz.

Temperatura w dniu 24 sierpnia br. była:
najwyższa + 16,4 o godz. 21
najniższa + 11,1 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Zachmurzenie zmienne. **Jeszcze miejscowe nieznaczne opady.**

Dwie ofiary morza

Wielka Wieś. (PAT.) Z Kuźnicy na Helu wypłynęli na kajaku pod żaglem ks. Nossol, franciszkanin, i dentysta Baranowski, obaj z m. Wronek.

Na zatoce, w odległości kilku kilometrów od brzegu, kajak się wywrócił i obaj utonęli. Zwłok dotychczas nie odnaleziono.

Zbrodnia, czy nieszczęśliwy wypadek?

Tczew. (at) Policja tut. zaalarmowana została w dniu 18 bm. przez Leokadję Czarnecką, zam. w Miłobądzu pod Tczewem, o tajemniczym porwaniu jej 2 i pół letniej córki Zosi. Porwania miał się dopuścić pewien robotnik ze Zblewa.

W dniu wczorajszym o godz. 17.30 w pobliżu oberży Wojtasia w Miłobądzu mąż Czarneckiej wydobył ze strugi martwe już zwłoki tragicznie zmarłego dziecka. Zwłoki zabezpieczono do dyspozycji władz prokuratorskich.

Komunista skazany za bluźnierstwo

Tczew. (at) W ub. sobotę przed zamiejscowym wydziałem karnym sądu okręgowego na sesji wyjazdowej w Tczewie znalazła się sprawa karna znanego, lecz dotąd niekaranego sądownie komunisty, 35-letniego robotnika rolnego Pawła Kryża, zamieszkałego w Rajkowach w pow. tczewskim.

Obszerny akt oskarżenia zarzucał mu, że w Rajkowach w dniu 10 czerwca rb. publicznie, w obecności 25 osób, lżył w ohydny sposób figurę N. M. P.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy sąd okręgowy, po przesłuchaniu kilku świadków, wydał wyrok, skazujący komunistę Pawła Kryża na 7 miesięcy bezwzględnego więzienia.

Jarmarki

— * **ŚMIGIEL.** Jarmark na konie, bydło, kozy, drób oraz towary krawne odbędzie się dn. 2 września.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 24 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Lekarz Czesław Zagórski i mg. matemat. Leonarda Andrzejewska, oboje w Swarzędzu; major Franciszek Jórasz w Warszawie i naucz. Irena Zakrzewska: ziemianin Konstanty Laubitz i Irena Ossowska; owd. emer. naucz. Jan Lisiecki i właśc. domu Władysława Sztor; szklarz Franciszek Letkiewicz i Fryda Schaem; kraw. Stanisław Lewandowski i Katarzyna Grobecka; szewc Paweł Swendowski i posług. Katarzyna Wróbel; handl. Kazimierz Gałęski i ekspedj. Jadwiga Stefańska; asyst. poczt. Antoni Korek i stenotyp. Stanisława Sękowska; wachm. Stanisław Kozłowski i Zofja Sałkowska w Białośliwiu, pow. wyrzyski; ślus. Kazimierz Ostrowski i kuch. Katarzyna Busz w Piaskach, pow. gost.; obuwn. Adam Kędziora i rob. Helena Rzepka w Napachaniu, pow. pozn.

Zgony.

Dnia 24 sierpnia 1936 r. zapisano następujące zgony:

Emil Schnierl, mistrz rzeźnicki, 82 lat; Stanisława Szydłowska z domu Kazimierowska, 31 lat; Marja Gierlachowska z domu Rakowska, 26 lat; Marta Kasprzakowa z domu Banitt, 42 lat; Józef Sołtysiak, 6 lat; Katarzyna Łagodzińska z domu Wierecka, wdowa, 89 lat; Feliks Taciak, pomocn. kupiecki, 25 lat; Józef Leciejewski, maszynista, 45 lat; Adam Rauhut, 1 dzień; Adam Piechowiak, 2 godziny i 15 min.; Józef Wójcik, strażnik więzienny, 28 lat; Kazimiera Hendrysiakowa z domu Górna, 26 lat; Franciszek Kulawski, mistrz rzeźnicki, 50 lat; Franciszka Rubisiakówna, 1 dzień; Mieczysław Wieczorek, 44 lat, kupiec; Gertruda Brzeźniakówna, robotnica rolna, 24 lat; Alfred Rotnicki, 3 lat, 4 mies., 14 dni.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

STANISŁAW NIEWIADOMSKI - MÓJ NAUCZYCIEL

Przy sonacie Mozarta — Na ulicy, której już niema — Lekcje i rozmowy — Szesnastoletni wagnerzysta — Och, ten przeklęty Hanslick! — Tego jeszcze nie wiedziałem — Król tenorów i jego władza — Wieczna młodość artysty całą duszą.

Stryj Zygmunt Noskowski, który przyjechał do Lwowa z koncertem kompozytorskim, zamieszkał oczywiście u nas. I taksamo oczywiście musiał wysłuchać sonaty A-dur Mozarta, którą się przed nim popisałem, jako rezultatem dwuletniego brzdąkania pod kierunkiem pewnej sympatycznej paniusi, dorabiającej sobie na puder i rękawiczki „lekcjami muzyki" — jak wówczas nazywało się nauczanie fortepianu. Zdaniem jej, Mozart był „bardzo łatwy" i nadawał się w sam raz dla drugoklasisty, który właśnie nauczył się czytać nuty.

Dobębniwszy się do końcowego „marsza tureckiego" opuściłem ręce, czekając na komplementy, jako na coś słusznie należnego i stale otrzymywanego. Tymczasem stryj Zygmunt pomilczał chwilę, a potem zwrócił się do matki i rzekł:

— Tak... tak... Wartoby chłopca zacząć uczyć... Wiesz co? Pomówię ze Stasiem Niewiadomskim. Może by się nim zajął?

*

I tak się stało, że zacząłem trzy razy w tygodniu wędrować na nieistniejącą już dzisiaj boczną ulicę w okolicy Ogrodu Jezuickiego, gdzie Niewiadomski zajmował ogromny pokój z alkową i wchodem wprost od ulicy. Gdy się czasem spaźniał, czekałem na chodniku, aż z poza zakrętu ukazała się jego elegancka sylweta w doskonale skrojonym garniturze, ukoronowana wspaniałym kapeluszem wiedeńskim — (słynny Habig), który przez całe lata był mojem niedościgłem marzeniem. Bo mundurków jeszcze nie było i gimnaziści chodzili po cywilnemu, lecz Habig kosztował pięć guldenów. Tyle, ile pięć moich lekcyj, o których mówiło się w rodzinie jako o trochę za dużym zbytku. („Guldena za godzinę! Co ten Tolo Anielkę kosztuje! I żeby chociaż co z tego było"...).

Niektóre z poczciwych ciotek dożyły tego czasu, w którym okazało się, że ich pełen troskliwości sceptycyzm był nie całkiem uzasadniony. Wprawdzie pianistą nie zostałem (chociaż przez parę lat i nato się zanosiło, gdy już nosiłem Habiga, a grywałem Liszta), lecz to, czego Niewiadomski mnie uczył i nauczył, otworzyło gimnazjalnemu niedorostkowi szeroki dostęp do muzyki w różnych jej zakresach. Już to samo, że od Mozarta wróciłem na dłuższy czas do Clementiego i Kuhlaua, zorjentowało mnie w pewnych dystansach, o których moja paniusia miała niezbyt jasne wyobrażenie. Najważniejsze może było to, co się działo po lekcjach, mianowicie rozmowy któremi każdą niemal godzinę starałem się przedłużać o parę kwadransów. Pytałem bez końca. Naiwnemu natręctwu smarkacza odpowiadała po stronie Niewiadomskiego przedziwna cierpliwość w reagowaniu na pytania, biegające po historji muzyki, po harmonji, po instrumentacji, po najbliższych koncertach, po zaletach wirtuozów — wogóle po wszystkiem, co miało związek z muzyką.

Temi rozmowami pakował mi w głowę kilka razy tyle co w palce. Przytem podsuwał książki muzyczne i nieraz pozwalał słuchać swych pieśni, przegrywanych przed oddaniem do druku. Na tem uczyłem się co znaczy samokrytycyzm i zaciekłość w wypiłowaniu szczegółów. Pamiętam historję „Miesięcznej nocy" (do słów Konopnickiej). Młody barytonista Teodor Borkowski, miał ją śpiewać z rękopisu na jakimś koncercie. Była gotowa do druku, Niewiadomski akompaniował, aby nadać ostatni szlif wykonaniu. Gdy prześpiewali — złożył nuty i uśmiechnął się po swojemu:

— Nie, Dorciu. To musi wyglądać zupełnie inaczej.

Pieśń poszła się odleżeć. Wyszła dopiero w kilka lat później, całkiem przerobiona. Myślę, że z tych, którzy śpiewają wdzięczne piosenki Niewiadomskiego, nikt nie domyśla się, ile pracy wkładał on w obrabianie tych barwnych kamyczków, nim zadowolniły jego delikatny smak i poczucie artystycznej odpowiedzialności.

*

W tem obcowaniu szybko urosła mi w domu cała bibljoteka dzieł teoretycznych, a w głowie przybyło najkonieczniejszego umeblowania. Poza tem, anim się domyślał, że to nie ja sam do wszystkiego się rozciekawiam, lecz on mnie na niewidzialnej niteczce krok za krokiem prowadzi. Dopiero później, już jako uczeń stryja Zygmunta w Warszawie, zrozumiałem, ile zawdzięczam niewyczerpanej erudycji i mądrej pedagogice Niewiadomskiego. A jeszcze później, pisząc recenzje muzyczne, nieraz pękałem ze śmiechu, wspominając jak dyskutował ze mną o koncertach (na które mnie stale ze sobą prowadził) aby z całą (jak sądziłem) powagą zasięgać mego cennego szesnastoletniego zdania, a potem przeciwstawiać mu własne, ale tak delikatnie, aby ambicyj dzieciaka nie urazić, lecz na jakieś sensowne ścieżki niepostrzeżenie go wprowadzać.

*

Najbardziej szło mu o unikanie wszelkiej krańcowości. Był wyznawcą umiaru, smaku, zrównoważenia, zawsze miał przed oczyma spokojne „ne quid nimis" i „pas trop de zèle". Tłumacz na polskie rozprawki Hanslicka „Vom Musikalisch Schoenen", miał ze mną krzyż pański jako z entuzjastą „muzyki jako wyrazu" i wściekłym wagnerzystą. Bo mieć lat szesnaście i nie być wagnerzystą, byłoby wtedy skandalem i umysłowem świadectwem ubóstwa. Pamiętam, jak podskoczyłem z oburzenia, gdy na moje pytanie: co chciał Beethoven wypowiedzieć w V symfonji — odpowiedział Niewiadomski z uśmiechem: „Chciał wypowiedzieć symfonję". Nie! Coś podobnego mógł sobie wymyślić tylko zwolennik Hanslicka. Człowieka, który bluźnił boskości Wagnera. Co mógł wiedzieć Hanslick o muzyce — on, który godzinami potrafił grać sobie walce Straussa i rozkoszować się niemi. Roskoszować się walcami...! Strzelając w Niewiadomskiego tym najstraszniejszym (jak sobie wyobrażałem) pociskiem, nie wiedziałem jeszcze, co Wagner powiedział o „klasykach niemieckich od Mozarta do Straussa". Ani o tem, że nazywał króla walców „najmuzykalniejszym łbem, jaki kiedykolwiek zdarzyło mu się spotkać" i że na swoje 63 urodziny nietylko wysłuchał walców Straussa, zagranych mu jako serenada przez orkiestrę amatorską, ale sam schwycił batutę i zadyrygował „Wein, Weib und Gesang"...

Nie wiedziałem o tem, ale Niewiadomski wiedział. I — jak zwykle przy podobnych moich wybuchach bywało — poklepał mnie po ramieniu, jakby uspokajająco, ze swoim delikatnym uśmiechem. Przypomniałem mu to, nawet niezbyt dawno, gdy zeszliśmy w rozmowie na „nową rzeczowość" dzisiejszej muzyki, która nie chce wyrażać nic, tylko... muzykę. A z tego, na nawrót do estetycznych tez bluźniercy Hanslicka...

*

Wiadomo, że Niewiadomski był pierwszym krytykiem Lwowa, miasta muzycznego i muzykalnego jak żadne inne w ówczesnej Polsce. Utrzymał ten prymat przez lat zgórą trzydzieści, póki nie przeniósł się po wojnie do Warszawy. Był czytywany z nabożeństwem, niemal jako wyrocznia, chociaż na popularność nie polował, a w szczególności nigdy nie pisał drągiem, jako to nieraz praktykuje recenzenckie pospólstwo. Miał w określeniach takt niepospolicie delikatny, powiedział wszystko, co było trzeba, ale z wytwornością gentlemana, a przy ujemnem wartościowaniu chętnie posługiwał się subtelną ironią i dowcipem, który złośliwością zaostrzał tylko wtedy, gdy już koniecznie trzeba było wziąć sztukę w obronę przed aroganckim dyletantyzmem, albo przekłuć jaki nazbyt wydęty pęcherz. Czynił to z wytwornym spokojem, który miał zawsze na sobie odblask uśmiechu i przy obcowaniu z Niewiadomskim zapisywał się jako trudny do zapomnienia wdzięk osobisty.

Pamiętam jeden zwrot z jego recenzji o koncercie Władysława Mierzwińskiego, który panował wtedy miłościwie Polsce jako „król tenorów". Naturalnie obnoszono się z nim przesadnie i głupio — normalny i nieprzeżywający się nigdy obyczaj tłumu, gdy idzie o majestat wysokiego C, okadzany przez czelną reklamę. Mierzwiński miał istotnie wspaniały głos, lecz był mało muzykalny. Niewiadomski rzucił mu kilka komplementów, a potem, wziąwszy asumpt z owego królowania, zaznaczył, że Mierzwiński jest napewno królem, skoro na jego rozkaz ósemka zmienia się w szesnastkę, a synkopy znikają, jakby skazane na banicję... Można powiedzieć, że cały Lwów wybuchnął śmiechem na ten prztyczek po królewskim nosie. Był to śmiech zdrowy, otrzeźwiający.

*

Ostatni dług wdzięczności zaciągnąłem wobec Niewiadomskiego przed paru laty, gdy udało mi się pozyskać jego pióro dla Działu Kultury i Sztuki. Pisał raz lub dwa w miesiącu. Jak? — nie potrzebuję przypominać. Sędziwy już wiek ani nie odebrał blasku jego słowu, ani nie osłabił wrażliwości. Pozostał tymsamym świetnym feljetonistą, jakim był przed pół wiekiem. Nie we wszystkiem, co przez ten czas uległo zmianie, rozsmakowywał się jednakowo, ale dla sztuki naprawdę wielkiej miał zawsze zrozumienie i gorący zapał. Był niezmiennie stałym wobec własnego przekonania, lecz cudze poglądy rozumiał i szanował. A do ostatka posiadał ten cudowny, ten niezastąpiony dar entuzjazmu, bez którego nic w sztuce naprawdę się nie stanie — jak powiedział kiedyś Robert Schumann.

Z najserdeczniejszem wzruszeniem składam te parę wspomnień na mogile artysty całą duszą, człowieka kochanego i mądrego, nauczyciela wyrozumiałego i życzliwego, od którego tak wiele otrzymałem. Odszedł w sfery Wieczystej Harmonji — niech jej zażywa w pokoju.

Witold Noskowski

Poznań

ŻYCIE KULTURALNE

DOSTANIEMY ROZGŁOŚNIĘ, KTÓRA BĘDZIE ROZGŁOŚNIĄ

Z Warszawy donoszą nam (tw.):

I tak Katowice wyprzedzą całą Polskę. Wszystkie nasze rozgłośnie radjowe mieszkają jeżeli nie kątem, po jakichś kamienicach czynszowych, to w lokalnościach dalekich od współczesnego komfortu, który w radjofonji obowiązuje tak samo, jak w życiu szanującego się człowieka. Może i więcej. Bo od studja radjowego, od jego budowy i wyposażenia zawisła w ostatniej linji techniczna jakość audycyj. Człowiek nie stanie się mądrzejszym od pięknego mieszkania — ale radjo to co innego. To też wcale nie jest obojętną wiadomość, że Katowice pierwsze w Polsce otrzymają gmach budowany na to, aby był rozgłośnią, a urządzony tak, aby nią był naprawdę w dzisiejszem znaczeniu.

Stanie to dziwo niedaleko gmachu województwa, na narożniku ulicy Królowej Jadwigi i Juljusza Ligonia. Studjo będzie miało 240 metrów kwadratowych przy wysokości ośmiu metrów. Pomieści do stu osób równocześnie, a będzie wykonane z takich materjałów, które dźwięk albo wchłaniają, gdy tego trzeba, albo go dobrze odbijają i wzmacniają. Wiadomo np., iż studja „głuche", nieposiadające żadnego pogłosu, należą do przeszłości. Słuchacz ma mieć wrażenie, iż studjo jest salą koncertową, w której głos idzie wdal i z dali do nas dochodzi. Gdzie tego niema, tj. w studjach starego autoramentu, fabrykuje się teraz sztuczne echo, aby dźwięki nie wychodziły jak obwatowane, by nie sprawiały wrażenia, że płyną z jakiejś przestrzeni bezściennej i bezpowietrznej.

Tak samo będzie urządzone małe studjo, oraz pomieszczenie dla speakerów i prelegentów. W wyposażeniu technicznem będzie oczywiście uwzględnione wszystko, co stanowi zdobycz najnowszych czasów. Słowem — ostatni krzyk. Tak zaobiecuje Polskie Radjo. Jest na co być ciekawym, oby tylko jak najprędzej rzecz się urzeczywistniła.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Henri Matisse, wybitny malarz paryski, otrzymał krzyż oficerski Legji honorowej.

Co dzisiaj kosztuje Velasquez? Mogłoby się zdawać, że Velasquezy wogóle dzisiaj są nie do kupienia. Tymczasem na jednej z ostatnich aukcyj w Londynie sprzedano słynny portret Marji Austrjaczki, osiągając za niego 5 880 funtów szterlingów, czyli nawet nie 150,00 złotych. Suma niezbyt wysoka, jeżeli się doda, że w parę dni później sprzedano w Londynie terakotowy zegar z epoki Ludwika XVI, przedstawiający trzy nimfy, a wykonany przez Clodiona, za około 40 000 złotych.

Jutro:

MAŁY SCENARJUSZ WIELKIEJ WOJNY

przez

Zygmunta Wasilewskiego.

Książki nadesłane

Tadeusz Nowak: „Oblężenie Torunia w roku 1658". Toruń. Nakł. Tow. Naukowego.

Stefanja Romana Sichrawa-Bilińska: „Arati i Anagami". Opowieść. Warszawa 1936. Skł. gł. Dom Książki Polskiej.

Dr. Mieczysław Skrudlik: „Cudowny obraz Matki Boskiej Świętogórskiej". Gostyń 1936. Wyd. Kongregacji Oratorjum św. Filipa Nereusza

MUZYKA

Cztery pieśni Stanisława Wiechowicza przygotowuje do wydania warszawskie Tow. Wydawnicze Muzyki Polskiej.

Wagner i Matylda Wesendonck. Znany muzykolog niemiecki dr. Juljusz Kapp wydał wszystkie listy Wagnera do Ottona i Matyldy Wesendoncków. Wiadomo, że miłość Wagnera do pani Wesendonck była szczytem jego życia, jak to sam określił. Dr. Kapp uzupełnił zbiór listów wielu przez siebie odnalezionemi, oraz dodał odnośne ustępy z pamiętników, przez Wagnera pisanych. Ponadto przedstawił szczegółowo cały ten ważny epizod i scharakteryzował jego głębokie znaczenie dla twórczości Wagnera. Tytuł brzmi: „Richard Wagner an Mathilde und Otto Wesendonck". Rzecz wyszła u Hessego i Bekkara w Lipsku.

LITERATURA

Choiński redivivus w Ameryce. Zapomniany już u nas prawie zupełnie publicysta i powieściopisarz Teoder Jeske Choiński, doczekał się przekładu na angielski. Profesor Uniw. w Duquesne w stanie Pensylvania, ks. prałat Barry O'Toole, przetłumaczył „Ostatnich Rzymian", jedną z licznych powieści historycznych autora „Tiary i Korony".

TEATR

W Kielcach powstaje teatr. Będzie się nazywał teatrem imienia St. Wyspiańskiego, a prowadzi go p. Edward Czermański. Sezon będzie zaczęty Bałuckiego „Klubem Kawalerów". Dotychczas Kielce nie miały stałego teatru i sameby go pewnie utrzymać nie zdołały. Powstająca impreza jest pomyślana jako teatr objazdowy ziemi kieleckiej i radomskiej, podobnie jak istnieje teatr objazdowy wołyński pod dyrekcją A. Rodziewicza, jak działa również teatr katowicki i in. Grałby więc teatr kielecki w samych Kielcach oraz w większych ośrodkach sąsiadującego terytorjum.

NAUKA

Groby pierwszej dynastji egipskiej odkopał właśnie młody egiptolog angielski Walter Emery. Pochodzą one z czasu z przed pięciu i sześciu tysięcy lat przed Chrystusem i są najstarszemi grobami, jakie w Egipcie odkryto. W grobach znajdują się naczynia, sierpy oraz płyty z kości słoniowej i z drzewa, pokryte hieroglifami.

JESZCZE JEDNA ANEGDOTA

Poprawiona złośliwość. Znany jest zjadliwy koncept encyklopedysty francuskiego Pirona, który nie mogąc dostać się do Akademji Francuskiej, ogłosił, że na grobie swoim pragnie mieć wyryte te słowa:

Ci-gît Piron, pui ne fut rien
Pas même Academicien

(po polsku):

Tu leży Piron, który nie był nikim,
Nawet akademikiem.

Obecnie Ferdynand Vanderem, który ogłasza w „Nouvelles Litteraires" aforyzmy, zatytułowane „Minimes" (aluzja do „Maximes"), podaje warjant powyższej złośliwości, zatytułowany „Na kilku nieśmiertelnych", a brzmiący tak:

Ci-gît Machin, pui ne fut rien
Sinon Academicien...

co się tłumaczy mniej więcej:

Tu leży Iks, który nie był nikim,
Tylko Akademikiem.

Pisma nadesłane

„Myśl Narodowa" Nr. 34. Treść: „Niech się wróg nawet nie ośmiela..." — J. Damięcki: „Wielka Rumunja". — J. Dobraczyński: „Pochwała średniowiecza". L. Maciański: „Chimeryczne scherzando". Horacy (przekł. J. Birkenmajera): „Wspomnienie wojny domowej". — J. Rembieliński: „Na widowni". — Głosy. — F. Lach: „Plaga handełesmanów". — Nauka i literatura. — Nowe książki. — Pokłosie. Na marginesie. — Adr. Red.: Warszawa, Al. Jerozolimskie 17.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Natężenie akcji egzekucyjnej mimo zwiększonych wpływów skarbowych

O ile w pierwszych czterech miesiącach ubiegłego roku budżetowego (IV—VII 1935 r.) rachunki skarbu państwa zamknęły się deficytem w wysokości 105 miljn. zł, o tyle cztery pierwsze miesiące bieżącego roku budżetowego (IV—VII 1936 r.) zamknięte zostały nadwyżką w wysokości blisko 2 miljn. zł. Ten pomyślny dla skarbu państwa rezultat został osiągnięty z jednej strony dzięki zarządzeniom oszczędnościowym, wskutek których wydatki budżetowe w I kwartale roku budżetowego spadły o 5,7 proc (z 554 na 522 miljn. zł), z drugiej zaś strony dzięki wzmożonym wpływom podatkowym.

Na wzrost wpływów podatkowych oddziałały dwa czynniki: pewna poprawa położenia gospodarczego, która pociągnęła za sobą wzrost obrotów oraz — jako drugi czynnik — wzmożona egzekucja ze strony władz skarbowych. Złotodajny dla skarbu państwa skutek wzrostu obrotów najlepiej widoczny jest w zakresie podatków pośrednich; wpływy z podatków pośrednich w lipcu bieżącego roku (w porównaniu z lipcem ubiegł. roku) były wyższe ogółem o 31,9 proc., przyczem przyrost wpływów zaznaczył się w podatku od cukru (+ 35,5 proc..); podatek od piwa dał przyrost o 12,4 proc., od drożdży o 22,5 proc, wreszcie od olejów mineralnych — o 21,7 proc. Jeśli chodzi o podatki bezpośrednie, zwiększone wpływy nie dały się odczuć w tym samym stopniu, co w zakresie podatków pośrednich, a to z tej przyczyny, że wzrost wpływów z podatków bezpośrednich zazwyczaj jest późniejszy, t. zn. towarzyszy poprawie obrotów z pewnem opóźnieniem. Nie mniej i tutaj daje się zauważyć pewna poprawa.

Mimo, iż w sposób naturalny wpływy skarbowe rosną, władze skarbowe, na podstawie zaleceń, otrzymanych z ministerstwa skarbu, wzmogły akcję egzekucyjną, celem wydobycia z płatników sum z tytułu zaległości. Charakterystyczną w tym względzie jest nowelizacja (dokonana 14 ub. m.) dekretu z dnia 28. 10. 1933 r. o przejmowaniu na własność państwa gruntów za niektóre należności pieniężne.

Jak wiadomo, na mocy cyt. dekretu, za zalegające przed dniem 1. 1. 1933 r. należności podatkowe (państwowe i samorządowe), należności z tytułu pożyczek udzielonych przez państwo oraz z tytułu zaległych składek na rzecz instytucyj ubezpieczeń społecznych — mogła być część, a nawet w niektórych wypadkach całość gruntów przejmowana przez państwo; dekret odnosił się do nieruchomości ziemskich o obszarze ponad 200 ha oraz do gruntów niezabudowanych, położonych bądź w granicach miast, bądź w sferze ich interesów mieszkaniowych. Dokonana w ubiegłym miesiącu nowelizacja tegoż dekretu rozciągnęła jego moc obowiązującą na gospodarstwa średnie — powyżej 50 ha — oraz przesunęła termin powstania zaległości, uprawniający do przejęcia gruntów przez państwo, na dzień 1. 1. 1936 r. Co jednak ważniejsze, to to, że ministerstwo skarbu zaleciło podległym władzom skrupulatne wykonywanie omawianego dekretu, który — jak dotychczas — był martwą literą prawa, gdyż poprzednie rządy nie korzystały z przysługujących im uprawnień „wywłaszczeniowych". Obecnie ma to się zmienić.

Czynniki rządowe powołują się wprawdzie na fakt, iż skarbowi państwa potrzebne są pieniądze na prowadzenie robót publicznych, celem zatrudnienia możliwie najwyższej liczby bezrobotnych. Nadto wskazują one na okoliczność, iż dopuszczanie przez władze skarbowe do tworzenia się zaległości podatkowych pośrednio szkodzi interesom płatników, którzy nie zalegają z podatkami. Mają więc władze skarbowe sporo racyj, uzasadniających natężenie akcji egzekucyjnej. Niemniej jednak trudno zataić obawę, że wskutek nasilenia działalności egzekucyjnej władz fiskalnych ucierpieć mogą liczne przedsiębiorstwa, które popadły w zwłokę nie z własnej winy. lecz wskutek działania przyczyn od nich całkowicie niezależnych (kryzys). Lekka poprawa położenia gospodarczego nie uzasadnia jeszcze traktowania wszystkich płatników jak... bogaczy! Więc dalekoidąca ostrożność jest tutaj bardzo wskazana.

Krótkie informacje gospodarcze

— W lipcu b. r. ogólny ruch pasażerski w porcie gdyńskim wyniósł 10.168 osób (przyjechało 4.705 pasażerów, wyjechało zaś 5.463 pasażerów). W porównaniu z czerwcem zanotowano znaczny wzrost morskiego ruchu pasażerskiego.

— Fabryki włókiennicze okręgu bielskiego wywiozły zagranicę w lipcu b. r. 6.706 kg. gotowych wyrobów włókienniczych za sumę 156,8 tys. zł, z czego przypada 6.278 kg. na tkaniny wełniane, wartości 150,1 tys. zł oraz 428 kg. na tkaniny bawełniane, wartości 6,7 tys. zł.

— Według szacunku prawdopdobieństwa, suma szkód gradowych, zgłoszonych z samego woj. poznańskiego w czterech najpoważniejszych towarzystwach ubezpieczeniowych dochodzi kwoty 1.200.000 zł.

— Wielka austrjacka grupa finansowa pertraktuje z największym amerykańskim koncernem elektrycznym General Elektric Company w sprawie zaciągnięcia pożyczki w wysokości 300 milj. szylingów na elektryfikację austrjackich kolei związkowych.

— Długi państwowe Szwecji zmniejszyły się w lipcu r. b. wskutek częściowego wykupu obligów państwowych o 15 milj. koron do kwoty 2 372 milj. koron.

— Bank Anglji ponownie dokonał zakupu złota w sztabach na sumę 547 392 funtów. Bank Anglji od dłuższego już czasu powiększa swoje zasoby kruszcowe.

— Obszar uprawy bawełny wynosił w Indjach Brytyjskich 6 381 tys. ha wobec 6 180 tys. ha w r. ub. i przeciętnej rocznej 5 602 tys. ha w latach 1930—1934. Jak widać z tych liczb, obszar uprawy poważnie wzrósł, co być może przypisać należy ograniczeniom produkcji i pewnemu podrożeniu bawełny amerykańskiej.

— Japonja podała do wiadomości Australji gotowość wszczęcia rokowań handlowych. Japonja czeka teraz na propozycje Australji.

— Obroty na giełdzie pieniężnej w Warszawie w lipcu przedstawiały się następująco (w miljonach złotych — w nawiasach liczba transakcji): dewizy 27,4 (725). papiery procentowe państwowe 4,8 (1.131), papiery procentowe inne 2,3 (1.000), akcje 0,97 (509).

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ku reformie świadectw przemysłowych.** Już od roku poważnie dyskutuje się wśród czynników decydujących zagadnienie reformy świadectw przemysłowych. W tej mierze istnieje nawet kilka projektów, z których wymienimy najpoważniejsze: 1) oparcia opłat za świadectwa przemysłowe na ilości zatrudnionych robotników i połączenia tych opłat z podatkiem obrotowym, 2) oparcia opłat za świadectwa przemysłowe o kryterjum rentowności, 3) zniesienie całkowite opłat za świadectwa przemysłowe. Międzyizbowa komisja skarbowa Zw. Izb P. H. wypowiedziała się za zniesieniem opłat na świadectwa przemysłowe. Skarb państwa bowiem posiada dostateczną rekompensatę w zwiększonych wpływach z podatku obrotowego w wyniku zwyżki stawek obowiązujących od 1 stycznia r. b. (az.)

(p) **Potrącenia zaległości podatkowych z pożyczek przyznawnych pod rejestrowy zastaw rolniczy.** Stosownie do postanowienia rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 23 sierpnia 1932 r. wymienione w tem rozporządzeniu instytucje kredytowe przystąpią w niedługim czasie do udzielenia pożyczek pod rejestrowy zastaw rolniczy. W związku z powyższem min. skarbu wyjaśniło okólnikiem, iż w r. b. przy udzielaniu tych kredytów nie będą dokonywane żadne potrącenia z jakiegokolwiek bądź tytułu (a więc również i z tytułu państwowego podatku gruntowego) z wyjątkiem zaległych rat tych kredytów. Równocześnie min. skarbu zaznacza, iż korzystanie przez urzędy skarbowe z uprawnień przewidzianych w art. 10 powołanego rozporządzenia co do zajmowania przedmiotów, obciążonych rejestrowym zastawem rolniczym, na pokrycie należności z tytułu podatku majątkowego, gruntowego i przemysłowego — winno być w r. b. zaniechane. (k)

Z KRAJU

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** Ukazał się nr. 64 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 24 sierpnia r. b. Opublikowano w nim m. in. następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: rozp. min. przemysłu i handlu z dnia 4 sierpnia r. b., wydane w porozumieniu z ministrami: rolnictwa i r. r., spr. wewn., oraz op. społ. — w sprawie targowisk (poz. 462); rozp. min. przem. i handlu z dnia 14 sierpnia r. b. o częściowej zmianie rozp. min. przem. i handlu z dnia 22 lipca 1932 r. o opłatach za legalizację narzędzi mierniczych (poz. 463); rozp. min. spr. wewn. z dnia 14 sierpnia r. b., wydane w porozumieniu z min. skarbu — o podatku komunalnym od publicznego wyświetlania filmów (poz. 464).

(k) **Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę sierpnia.** W ciągu drugiej dekady sierpnia zapas złota w Banku Polskim wzrósł o 0,1 milj. zł do 366,2 milj. zł, stan zaś pieniędzy zagranicznych i dewiz zmniejszył się o 1,2 milj. zł do 9,2 milj. zł.

Portfel wekslowy zmniejszył się o 15,3 milj. zł do 619,8 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu zwiększył się o 11,7 milj. zł, do 34,4 milj. zł. Pozycja „inne aktywa" zmniejszyła się o 10,3 milj. zł do 163,8 milj. zł, a pozycja „inne pasywa" wzrosła o 1,0 milj. zł do 329,3 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania zwiększyły się o 21,9 milj. zł do 193,1 milj. zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — zmniejszył się o 22,4 milj. zł do 976,5 milj. zł. Pokrycie złotem wynosi 33,91 proc.

(k) **Obieg pieniężny wzrósł o blisko 80 miljonów.** Ogólny obieg pieniężny w Polsce na koniec lipca r. b. wynosił 1.407,6 milj. złotych, wobec 1.327,7 milj. zł na lipca 1935 roku, wzrósł więc w ciągu roku o 79,9 milj. złotych. Przypisać to należy głównie zwiększeniu się obiegu biletów Banku Polskiego, a mianowcie z 931,7 milj. do 998,4 milj. zł, czyli o 66,7 milj. zł. W znacznie mniejszym stopniu wzrósł obieg bilonu, gdyż tylko o 13,2 milj zł do kwoty 409,2 milj. zł, z czego obieg bilonu srebrnego zwiększył się z 306,4 milj. zł na 31 lipca 1935 r. do 326,1 milj. zł na 31 lipca 1936 r., a bilonu innego zmniejszył się z 89,6 milj. do 83,1 milj. zł.

(k) **Wskaźnik produkcji przemysłowej w lipcu.** Obliczany przez Instytut badania konjunktur gospodarczych i cen wskaźnik produkcji przemysłowej w lipcu r. b. pozostał prawie niezmieniony, osiągając poziom 71,8 wobec 71,7 w czerwcu br. Znaczny wzrost produkcji nastąpił w gałęziach, związanych z budownictwem — w przemyśle metalowym i mineralnym, a także w przemyśle drzewnym i chemicznym. Jednocześnie jednak miał miejsce spadek produkcji w przemyśle węglowym, we włókiennictwie i, pomimo rosnącego nadal zbytu, w hutnictwie żelaznym. W rezultacie więc ogólne rozmiary produkcji przemysłowej nie uległy prawie zmianie przy poziomie o 8 proc. wyższym aniżeli przeciętna z ub. r.

(k) **Zgłaszanie należności zablokowanych w Szwajcarji.** Państwowy Instytut Eksportowy podaje do wiadomości eksporterów polskich, którzy posiadają w Szwajcarji zablokowane należności z tytułu dokonanego eksportu artykułów polskich do Szwajcarji, że należy niezwłocznie zgłosić wspomniane wyżej zablokowane sumy do Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w Warszawie, ul. Moniuszki 10, zawiadamiając jednocześnie Towarzystwo to o dokładnych datach wywozu i wysokości zablokowanych kwot.

(k) **Towary markowe poniżej ceny wyznaczonej.** Już od dłuższego czasu obserwuje się dokonywaną sprzedaż przez niektórych detalistów — szczególnie na prowincji Wielkopolski — towarów t. zw. markowych, poniżej ceny wyznaczonej dla detalicznej sprzedaży przez wytwórcę. Takie metody winny być zakwalifikowane jako nieuczciwa konkurencja wobec innych kupców, respektujących wyznaczoną cenę. Ponieważ organizacje gospodarcze otrzymały ostatnio do zaopinjowania projekt noweli do ustawy o nieuczciwej konkurencji, przeto należałoby uzupełnić ją w sensie uniemożliwiającym stosowania praktyk, o których wyżej. (az)

(k) **Układy konwersyjne w rolnictwie.** Termin zawierania układów konwersyjnych w rolnictwie przez Bank Akceptacyjny upływa dnia 31 października 1936 r. Niezawarcie do tego terminu układu z instytucją kredytową powoduje utratę praw dłużnika do skonwertowania swego długu na podstawie ustaw oddłużeniowych i narazić może na egzekucję całej sumy dłużnej. (az)

(k) **W obronie produkcji konserw.** Niektóre przedsiębiorstwa poza produkcją octu, musztardy i marynat, produkują konserwy, do wyrobu których zamiast octu używa się inne środki konserwujące, jak np. sól lub cukier. W przypadku ścisłego zastosowania projektowanych przepisów par. 207 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o monopolu spirytusowym, produkcja niektórych marynat i konserw w lokalu mieszczącym wytwórnię octu byłaby uniemożliwiona. Przy produkcji np. konserw grzybowych, marynuje się tylko drobne i zupełnie zdrowe grzyby, większe zaś soli się. Przy produkcji marynat owocowych, jak np. gruszki i śliwki marynowane w occie, część ich idzie do przerobu na marmeladę, która octu wcale nie zawiera. Podobnież postępuje się przy produkcji sosów i konserw z pomidorów. Ogórki konserwowane, przeznaczone na eksport, marynowane są w occie, natomiast nie nadające się do zamarynowania są tylko solone. Dlatego należałoby projektowany przepis zastąpić następującym: „W lokalu, w którym mieści się wytwórnia octu, jednakże w oddzielnych pomieszczeniach, może odbywać się produkcja wszelkiego rodzaju opakowań i przedmiotów służących do wyrobu, przechowywania i sprzedaży octu, marynat i konserw." (k)

(k) **Składy konsygnacyjne w Gdyni.** Izba przemysłowo - handlowa w Gdyni wypowiedziała się za powstaniem w Gdyni składów konsygnacyjnych, jako mogących odegrać dużą rolę w handlu tranzytowym. Równocześnie izba, zajmując się sprawą importu bananów i owoców południowych, świeżych, stwierdziła niezadowalający stan rzeczy w zakresie przewozu i przeładunku tych towarów. Postanowiono przedstawić odpowiednie wnioski, domagające się usprawnienia przewozu i przeładunku.

(k) **Zakup nasion oleistych przez rolniczą olejarnię w Szamotułach.** Olejarnia spółkowa w Szamotułach, po przeprowadzonym gruntownym remoncie, rozpoczęła kampanję dnia 10 bm. i zakupuje rzepaki i siemię lniane do bieżącej dostawy w każdej ilości. Producenci, członkowie Stowarzyszenia Prod. Nas. Ol., którzy mają omłócone nasiona oleiste, zechcą nadesłać do olejarni w Szamotułach próbki z podaniem wielkości partji. Po otrzymaniu próbek olejarnia niezwłocznie porozumie się z odnośnymi producentami co do ceny i terminu ładowania. Za dostarczone nasiona oleiste rolnicza olejarnia w Szamotułach płaci każdorazowe najwyższe ceny dzienne (rynkowe), które uzgadnia z dostawcą. Ceny ustalone w umowie zawartej przez Centralę obrotu nasionami oleistemi są cenami minimalnemi, które olejarnie (również i rolnicza olejarnia w Szamotułach) zobowiązały się płacić rolnictwu w razie spadku cen na rynku (na giełdzie). Ponieważ w chwili obecnej ceny rynkowe na nasiona oleiste są wyższe od cen ustalonych przez C. O N. O. (minimalnych), przeto wszystkie olejarnie (a więc i olejarnia w Szamotułach), chcąc nabyć surowiec, muszą kupować go na wolnym rynku po każdorazowych cenach rynkowych.

Z ZAGRANICY

(z) **Poprawa gospodarcza na Węgrzech.** Dobre zbiory rolne w roku bieżącym na Węgrzech obok pomyślnej konjunktury światowej stanowić będą dla tego kraju bodziec ogólnej poprawy gospodarczej, której pewne oznaki można dostrzec już obecnie. W porównaniu do I kwartału br. w roku obecnym zanotowano na Węgrzech duże ożywienie w przemyśle, wyrażające się w budownictwie wzrostem o 57 proc., w konsumcji zaś żelaza zwiększenie o blisko 100 proc. Wyraźna poprawa dała się również odczuć we wpływach skarbowych oraz w handlu zagranicznym.

(z) **Wytyczne nowej polityki handlowej i gospodarczej Włoch.** Nie wchodząc w ocenę skutków gospodarczych dla Włoch, wynikłych z działania sankcyj, można podkreślić, że w okresie ich trwania, rynek włoski uległ znaczniejszym przestawieniom i że obrót handlowy ukształtował się korzystnie dla gospodarstwa narodowego Włoch, oraz że poczyniono znaczniejsze postępy na drodze gospodarczego usamodzielnienia się. Nowa polityka handlowa i gospodarcza Włoch będzie dążyła do zrównoważenia obrotów z poszczególnemi krajami, do importu jedynie artykułów, niezbędnych dla gospodarki narodowej, do daleko idącej ochrony celnej krajowego przemysłu i rolnictwa oraz do zapłaty zobowiązań handlowych okresu przedsankcyjnego towarami, względnie usługami. Wprowadzenie w życie tych zasad nie będzie stosowane sztywno i odrazu w całej rozciągłości; zasady te jednak mają być podstawą wszystkich układów kontyngentowych, które będą zawarte w najbliższym czasie.

(z) **Bezrobocie w Stanach Zjednoczonych spadło do 9,5 milj. osób.** Napięcie na rynku pracy osiągnęło swój szczytowy punkt w Stanach Zjednoczonych w marcu 1933 r. (15,1 milj. osób bezrobotnych). Ze statystyki prowadzonej przez związki robotnicze, wynika, że liczba osób bezrobotnych w Stanach Zjednoczonych w owym czasie była nieco wyższa, mianowicie 15,7 milj. osób. Rozbieżność między statystykami związków robotniczych i obliczeniami urzędowemi powiększyła się w roku bieżącym. W kwietniu br. min. handlu podaje liczbę bezrobotnych w wysokości 9,9 milj. osób, gdy tymczasem związki zawodowe 11,5 milj. osób. Min. handlu oblicza zatem spadek bezrobocia w Stanach Zjednoczonych między temi dwoma okresami na 5,2 milj. osób, związki zawodowe zaś tylko na 4,2 milj. osób. Według opinji sekretarza stanu, min. handlu, liczba bezrobotnych w Stanach Zjednoczonychod kwietnia do czerwca tego roku w dalszym ciągu zmniejszyła się o 400 tys. osób, tak, że obecnie wynosić ma 9,5 milj. osób.

(z) **Groźna konkurencja polska w Panamie?** Jeden z poczytnych dzienników japońskich analizuje eksport japoński do Panamy, poświęcając szereg uwag konkurencyjności polskich towarów na tym rynku. Pismo wypowiada pogląd, że jeśli Japonja nie przedsięweźmie odpowiednich kroków, to polskie wyroby mogą się stać poważną siłą konkurencyjną w Panamie dla wyrobów japońskich. Dziennik donosi dalej, iż rząd polski nawiązał stosunki handlowe z Panamą, która zobowiązuje się wzamian za eksport kawy zakupić w Polsce artykuły bawełniane i metalowe, których ceny nie różnią się zbytnio od cen wyrobów japońskich. Według japońskich obserwatorów, rząd Panamy dąży do ograniczenia importu z Japonji.

Pan minister z Plewisk na emigracji

Na emigracji przeszedł były minister przez dosłowną gehennę. Chciał wrócić do Wielkopolski, nie pozwolono mu (T. Morawskiemu pozwolono). Tułał się tedy po Niemczech. Przechodzili z żoną skrajną biedę, aż mu

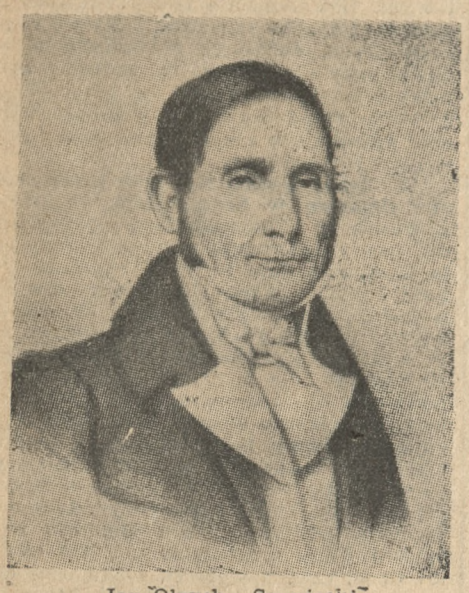

Jan Olrych - Szaniecki (sztych ze zbiorów Bibljoteki Polskiej w Paryżu).

wreszcie umarła Taczanowska po 25 latach pożycia.

W Paryżu osiadłszy popadł szybko w potępieńcze swary. Z zaparciem się siebie, żyjąc za 16 sous dziennie, wydawał własne pismo „Polska", ale że umiarkowane, moderowane i koncyljacyjne, więc narażał się na dzikie znów napaści z lewej „Dziennika Polskiego" i „Nowej Polski", Czyńskiego et consortes. Prawica oczywiście też mu nie ufała jako protektorowi i obrońcy teroru z 16 sierpnia i chłopskiemu demagogowi. Kiedy zaś zaufanie „rodaków" obdarzyło go prezesurą i skarbnikostwem „Komisji Funduszu Emigracyjnego", znów naraził sobie „rodaków" przez udzielenie zapomóg bez względu na przynależność partyjną. Z najlepszym przyjacielem Leonardem Chodźką i jego magnifiką, panią Olympją (amoureusą Murgera!) popadł w zażartą walkę, bo jeden wydawał „Polskę Malowniczą", a drugi konkurencyjny album „Polskę Ozdobniczą". Z Ledóchowskim po skandalu o mało nie doszło do pojedynku z powodu błahej dyskusji.

Uwikłany w moc „komerażów", głodzący się chory suchotnik, przemęczony emigranckiem Inferno, szarpany z prawej i lewej, zmarł pewnego dnia poprostu ze zgryzot i utrapień. Nad grobem w Montmartre przemówiło żałobnie „rodaków" kilku, bo i płk. Chotomski, i mecenas kolega Wołowski (Frankista), i patalogiczny „Ibuś" (J. B. Ostrowski), ale i ksiądz Miesiączek. Rzecz prosta, że wszyscy prześcigali się w komplementach, superlatywach i żałościach (21 lutego 1840). W akcie zejścia wyraźnie: „ancien ministre" (agé de 57 ans, ne a Plewisk".

Nie jest to znowu taki Wielkopolanin, którego nadal możnaby przemilczać. Wprost całkiem przeciwnie. Kwalifikuje się w pełni do poważnej naukowej, źródłowej, grubotomowej monografji z aktualnemi akcentami i walorami.

Z wielkiem uznaniem pisze o nim B. Limanowski w „Szermierzach Wolności" jako o „Kuratorze praw włościańskich na Sejmie Rewolucyjnym". Z wielką rewerencją i respektem odzywa się z drugiego brzegu równie poważny mściciel polityczny, Włodzimierz Spasowicz.

Jan Olrych-Szaniecki pozostawał w zażyłej i długoletniej przyjaźni i korespondencji z Joachimem Lelewelem.

Z Mickiewiczem zaprzyjaźnił się w Chorynі u Taczanowskich, gdzie się znalazł w pierwszych tygodniach banicji popowstaniowej. Planowali wtedy wspólny wyjazd do Ameryki, który nie doszedł do skutku.

Pokryli przemilczeniem i zataili jego działalność parlamentarną i jego dynamiczną współpracę w powstaniu Listopadowem nawet niektórzy przyjaciele (Lelewel, Chodźko, Straszewicz), ale nie przemilczał Barzykowski.

Wyciągnęli Olrycha z niepamięci dwaj żydowscy warszawscy intelektuale (Posner i Handelsman), nakładając w swych portretach moc farby czerwonej i przentując go jako protagonistę wywłaszczeniowego, omal Marxistę, omal judofila. Opierali się nie bez pewnych tricków (szwindlów) na dwumiesięcznym epizodzie jego działalności „tempore insurrectiae" (lipiec, sierpień), kiedy ze względów militarno - obronnych patrjotycznych doszedł w reformistycznych poglądach do maksymalizmu w swem radykaliźmie („niema rewolucji narodowej bez rewolucji socjalnej"). To obu Żydów (mentalnie stuprocentowych) skusiło i oczarowało. Taki Poznaniak im konwenjował, bo im przypomniał... Herzensteina z „Dumy".

Trzeba więc wreszcie pamiętać tego „patrona" palestry warszawskiej, wyzwolić z pod patronatu nahalnego i kahalnego, i oczyścić i odczerwienionego i nieco wybielonego oddać i przypomnieć ściślejszym rodakom.

Owszem. Olrych-Szaniecki w pewnej erze swego życia przypomina... Żeromskiego bohaterów, może nawet Barykę .Owszem Olrych-Szaniecki w zetknięciu z mocną egoistyczną, feodalistyczną, ciemną, tępą, krótkowzroczną, ekonomską, jednofolwarczną ciżbą kolegów sejmowych (Mazurkiewicz, Posturzyński, Klimontowicz, Słubicki) o nazwiskach niebardzo karmazynowych i magnackich, dochodził do furji omal socjalistyczno- rewolucyjnej tak w tem co mówił i co pisał. Cielęce mózgi mogą rozdrażnić nawet cierpliwego wołu, a cóż dopiero temperament wprost byczy, rogaty i zadzierżysty. I wtedy szły od niego te prowokacje jakby wyjęte z tomów Owena, Benthausa, Saint Simona („ziemia własnością jest niczyją"). To były atoli momenty: indignatio fecit versum. A życie składało się z lat, z lat 57... W tych latach tworzył, pisał, bronił, walczył, rozdawał nabyte cudem dobra, budował szkoły, zakładał związki „Obrońców Równości", zakładał „Korporacje rolniczo-handlowe", filantropił, samarytanił, staszycował. Nadto on pierwszy w Kongresówce zniósł w swoich dobrach patrjarchalną chłostę cielesną. No, i on pierwszy złożył parlamentowi polskiemu projekt zniesienia pańszczyzny. To dośc chyba ważne? To wystarczy?

Poznaniacy powinni się z nim zapoznać, choć to nie Sczaniecki, a Szaniecki. Ani z soli, ani z roli. Ale od Szańca... Że zaś w pamiętniku ministra nieznanego jest nieco conieco za duża porcja samochwalstwa, to tem nie trzeba się zrażać. Megalomanja prześladowcza bywa często kosturem, na którym musi się podpierać osobowość utykająca. Dokuczano mu za życia zbyt dużo za to, że i antagonistom i antypodom politycznym niekiedy przyznawał rację (Czartoryskiemu). Tego „rodacy" (rodactwo) nie lubi. Może zresztą przewidział, że nawet Taczanowscy o nim docna zapomną, a w Plewiskach nie będzie jednego jedynego bliźniego, któryby choćby ze słychu-dychu znał to nazwisko.

Szaniecki, nie Sczaniecki.

ADOLF NOWACZYŃSKI

Z Poznańskiego Ogrodu Zoologicznego

Czające koty czyli łasze — Budujemy nowoczesny ogród zoologiczny

Publiczność, zwiedzając ogrody zoologiczne, okazuje więcej zainteresowania potężnym kolosom wśród zwierząt, jak niedźwiedziom, słoniom, lwom — a mniej zajmują ją zwierzęta mniejsze i mało jeszcze znane. O tych więc ostatnich kilka słów.

Pawilon dla małych drapieżców w naszym Ogrodzie Zoologicznym zamieszkuje kilka gatunków zwierząt łaszowatych, zbliżonych wyglądem do kotów. Są to łasze, ssaki o wysmukłem ciele, niskich nogach i długiej głowie. Ojczyzną ich jest Afryka, południowa Azja i mała część południowo-zachodniej Europy. Najwięcej znana jest łasza — ichneumon — czyli święty szczur faraonów. Jak dawniej starzy Egipcjanie czcili w nim świętość, tak dzisiaj tamtejsi rolnicy tępią go zawzięcie. Jest on wielkim szkodnikiem ze względu na swą żarłoczność, która skłania go nawet do rabunku całego inwentarza drobiowego w gospodarstwie wiejskiem. .

Polowanie na niego jest trudne i mozolne, gdyż ukrywa się przezornie i nigdy nie ukaże się na otwartym terenie. Ponieważ ichneumon jest również zaciętym wrogiem wszystkich szkodliwych gryzoni — jak szczurów i myszy — obłaskawia się go często i narówni z kotem i psem trzyma się w mieszkaniu. W niewoli jest on bardzo przywiązany do swego opiekuna i pod względem wyżywienia nie sprawia mu żadnego kłopotu — bo sam się o nie stara. Staje się jednak nieraz nieznośny przez dziką zabawę. Chwyta dowolne przedmioty czy książki, talerze i inne — drze je na strzępy lub tłucze — i kawałkami bombarduje urządzenie mieszkaniowe.

Ichneumon naszego ogrodu należy do gatunku ichneumona białoogonowego (Herpestes albicauda).

Zbliżone do ichneumonów są mangusty — jednak mniejsze i mniej zgrabne. Ciemny mangust błotny, który również zamieszkuje jedną z klatek, o krótkim ogonie i wesołych ślepiach. Żyje jednak odrębnie od swoich kuzynów — bo w okolicach bagnistych — a najchętniej u brzegów rzek. Pływa i nurkuje wyśmienicie — więc i z łatwością chwyta ryby, raki i żaby, któremi się żywi.

Odmienne uzębienie mają prążkowane mangusty — i dlatego tworzą nowy rodzaj Crossarchus. I takiego posiada również nasz ogród w przedstawicielu mangusta prążkowanego (Crossarchus fasciatus). Jest to pocieszny figlarz i wielki spryciarz. Jak on pomysłowo poluje na kury, opowiada nam przyrodnik Heuglin. Gdy pewnego razu uczony ten znajdował się niedaleko gromady kur, usłyszał dwa równe głosy — jeden był pianiem koguta, drugi niewiadomego pochodzenia. Zaciekawiony więc, śledził dalej, i stwierdził, że trębaczem drugim był prążkowany mangust, który przyczołgał się zcicha do kur i głosem, podobnym do piania koguta, zwabił kury wraz z kogutem w miejsce, gdzie się ukrywał. Kogut bowiem poprowadził tam swoje „ptasie panie", myśląc, że zemści się w ich oczach nad swym rywalem. Jak się ta walka skończyła — nie potrzebuję chyba czytelnikom mówić.

Afrykę i południową Azję zamieszkuje większa łasza o wyższych nogach i o grzbietowej czuprynie. Jest to Cyweta (Viverra civetta Schreb). Ceniona jest wysoko dla piżmu, to też hoduje się ją w farmach. Nasza parka przyzwyczaiła się do swej nowej ojczyzny, jaką dla niej jest nasz Ogród Zoologiczny, i wesoło zabawia wszystkich zwiedzających.

Ostatnim nabytkiem ogrodu jest ładna łasza żeneta — (Genetta sarvalina Puch). Jest to zwierzę nadzwyczaj miłe, łasi się do każdego obserwatora i z wielkiem zaciekawieniem obserwuje go, czy jej coś przyniósł, czy też tylko patrzy na nią, jak na zwierzę za kratami. Ze względu na ładne futerko poluje się na nią zawzięcie, lecz rzadko ze skutkiem, bo zwinność i spryt posiada znacznie doskonalsze od oka myśliwego.

Gdyby zwierzęta naszego ogrodu, które z braku większego terenu nie mają wygody, móc pokazać w otoczeniu kwiatów, drzew czy wody — to wtedy napewno o sto procent więcej zainteresowałyby zwiedzających.

Przecież każdy z nas woli patrzeć na bawiące się zwierzę, czołgające czy też skaczące, niż na odpoczywające w kącie. Systematykę bowiem winny uwzględniać muzea — biologję natomiast ogrody zoologiczne.

Jest więc czas wybudować w Golęcinie nowoczesny ogród zoologiczny! Poznań potrafił wybudować piękną palmiarnię, to też potrafi i zorganizować nowoczesny zwierzyniec.

Dr. W. Rak.

7300 odcinków powieści gazetowej

Żaden Europejczyk nie zdobędzie się na tyle cierpliwości i wytrwałości, ile jej okazują Azjaci w wszystkich sprawach życiowych. To też jest zrozumiałem, że w pewnem wielkiem piśmie codziennem w Tokio drukuje się od dwudziestu lat zgóry powieść w odcinkach, których dotąd pojawiło się 7.300.

Pismo zapowiada, że koniec powieści nastąpi w najbliższych miesiącach, co zresztą jest rzeczą pożądaną. Pierwszy autor powieści, zmarły przed pięciu laty, zastąpiony został przez swego syna, a z pomiędzy licznych czytelników gazety niema chyba ani jednego, któryby jako tako orjentował się w zawiłej osnowie akcji tej powieści tasiemcowej. A iluż czytelników umarło już po długoletniej lekturze tego romansu, nie dowiedziawszy się, jaki będzie jej koniec.

Literatura Wschodu posiada więcej tego rodzaju powieści, które rozmiarami swemi dystansują nasze słowniki konwersacyjne. Do tych dzieł należy powieść z 12 wieku p. t. „Dzieje wybrzeża", której autor Chinai Ngan w 70 tomach przedstawia zuchwałe i bohaterskie boje korsarzy chińskich. Niema chyba wykształconego Chińczyka, któryby powieści tej nie przeczytał od początku do końca.

WiP

Światowy Związek Sprawozdawców Radjowych

Radjo raz jeszcze dowiodło światu, jak niezastąpionym jest wynalazkiem, jeżeli chodzi o zbliżenie poszczególnych narodów i rozpowszechnienie wiadomości, na które świat cały czekał z zapartym oddechem.

W atmosferze, a może i w stratosferze, płynęły fale krótkie i długie ze stolicy Rzeszy ponad lądami i morzami na wszystkie kontynenty.. 51 krajów radjofonicznych wysłało swych najlepszych współpracowników do Berlina. Nic dziwnego — wszakżeż wydarzenia tej miary i tej doniosłości ogólnoświatowej, jak ostatnia Olimpjada, nie powtarzają się tak często.

Jednak poza Olimpjadą zdarzają się, i to dość często, okazje, które skupują sprawozdawców radjowych kilku lub nawet kilkunastu państw. Są to bądź jakieś międzynarodowe zawody sportowe, zjazdy kulturalne o znaczeniu ogólnoeuropejskiem, lub też nawet ogólnoświatowem, wreszcie rozgrywające się wypadki polityczne, które skupiają uwagę ogółu na sobie. Przy wszystkich takich okazjach spotykają się ze sobą mniej więcej ci sami ludzie, pełniący służbę dla poszczególnych radjofonji. Spotykają się, pracują razem, pomagają sobie, oddają sobie pewne drobne przysługi. Wytwarza się w ten sposób koleżeństwo zawodowe.

Sprawozdawca radjowy, przenoszący zapomocą mikrofonu wieści o tem co widzi, do swej mniej czy więcej oddalonej ojczyzny, jest zawsze w niepewności. jak też wypadnie ta transmisja. Zależy to nietylko od jego umiejętności patrzenia i opowiadania o tem, na co patrzy, ale także, i to w wysokim stopniu, od warunków technicznych, które powodują lepszy czy gorszy odbiór w kraju. Sposób ustawiania mikrofonów, rozprowadzenia kabli transmisyjnych, urządzenie stacyj przekaźnikowych i wzmacniających, odgrywa bardzo ważną rolę w takich transmisjach. Z tych powodów wyłania się konieczność stworzenia jakiegość ogólnoświatowego związku sprawozdawców radjowych, któryby istniał obok Międzynarodowej Unji Radjofonicznej jako organ pomocniczy, kontrolujący każdorazowe techniczne przygotowanie transmisyj radjowych. Związek tego rodzaju mógłby na marginesie ogólnoeuropejskich czy też światowych wydarzeń, chwytanych w mikrofony sprawozdawcze, wypowiadać swoje krytyczne uwagi o technicznem przygotowaniu radjowem tego rodzaju zjazdów.

Z racji XI Olimpjady w Berlinie odbyło się u prezydenta radjofonji niemieckiej radcy Dresler - Andress'a zebranie wszystkich radjoreporterów, pracujących na Olimpjadzie.

W wyniku tego zebrania stworzono Komitet Organizacyjny, mający za zadanie przygotowanie zasad nowej organizacji międzynarodowej sprawozdawców radjowych. W skład Komitetu tego weszli przedstawiciele Niemiec, Anglji, Finlandji, Francji, Włoch, Węgier i Stanów Zjednoczonych.

Modne tkaniny
REPREZENTACYJNY DOM MODY
W. i S. Schubert
Centrala St. Rynek 86.
Salon sprzedaży w Bazarze, Al. Marcinkowskiego 10
Pg 4 884

Z najnowszej mody paryskiej: Nowy model kapelusza.

SPORT

Mistrzostwa młodzików w Sierakowie

Mimo niepogody rozegrano w poniedziałek na obozie w Sierakowie półfinały, z których do finału zakwalifikowały się Warta i Wisła.

Warta — Widzew 3:0 (3:0)

Warta wygrała zasłużenie, umiejąc się dostosować szybciej do mokrego terenu, przez stosowanie krótkich podań. W pierwszej połowie miała Warta lekką przewagę, uwidoczniając ją bramkowo. w drugiej części gra była wyrównana.

Drużyna łódzka zaprezentowała się doskonale, będąc fizycznie silniejszą od Warty.

Zwycięstwem tem Warta zakwalifikowała się do finału i będzie razem z Wisłą walczyć o tytuł mistrza Polski junj. oraz o puhar ufundowany przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Dwie bramki zdobył Kamiński, jedną Smolarek, Sędzia p. Otto.

Wisła — Harcerski K. S. 5:1 (4:0)

Wisła zagrała jeden z najlepszych meczów w turnieju. Miała ona też stałą przewagę, nie dopuszczając Ślązaków do swej bramki. Zwycięstwem tem zapewniła sobie udział w finale. Bramki dla Wisły zdobył Gracz 3, Rupa i Kapusta po jednej. Dla H. K. Ś. Zając. Sędzia p. Spojda.

Polonia — Lechja (Lwów 3:0 (0:0)

O nagrodę pocieszenia rozegrano spotkanie pomiędzy drużynami Polonii i Lechji. Zwycięstwo odniosła Polonia dopiero w drugiej części gry. Lechja nie wykorzystała karnego w pierwszej połowie. Bramki zdobyli Laskowski i Matusik.

Biskupiński bieg na przełaj

W dniach od 29 sierpnia do 6 września odbywają się w Żninie doroczne Targi Pałuckie. W tym roku Targi te nabierają specjalnego znaczenia z tego względu, że równocześnie odbywa się „Tydzień Biskupina i Pałuk", przyczem uczestnicy „Tygodnia" z dalszych stron będą mogli korzystać z 50% kolejowej zniżki indywidualnej na dojazd do Żnina i odległego o 7 km. od Żnina Biskupina, miejsca wykopalisk z przed 2500 lat.

Na zakończenie „Tygodnia Biskupina i Pałuk" oraz Targów Pałuckich, tj. w niedzielę, 6. 9. o godz. 13 odbędzie się w Żninie „Biskupiński bieg na przełaj" o nagrodę przechodnią redakcji najpopularniejszego pisma polskiej wsi — „Wielkopolanina", na trasie około 3.500 m.

Bieg odbędzie się w niedzielę, dnia 6 września 1936 r. o godz. 1-szej po południu z startem i metą na placu Targów Paułuckich.

Udział w biegu brać mogą zawodnicy obywatele polscy tak zrzeszeni jak i niezrzeszeni, którzy ukończyli lat 17 i to z powiatów żnińskiego, inowrocłowskiego, wągrowieckiego, szubińskiego, mogileńskiego i gnieźnieńskiego, z wyłączeniem jednak miasta Gniezna.

Zgłoszenie zawodników powinno nastąpić najpóźniej do dnia 5 września godz. 18 pod adresem: Feliks Walczak, Żnin, ul. Pocztowa.

Bieg odbywa się o nagrodę przechodnią redakcji „Wielkopolanina" Nagrodę zdobywa zawodnik przybywający pierwszy do mety. Nagroda przechodzi na własność po trzykrotnem, niekoniecznie kolejnem zwycięstwie.

Pierwszych 5 zawodników przybywających do mety otrzymuje ponadto nagrody pamiątkowe redakcji „Wielkopolanina".

Nie ulega wątpliwości, że pałucka impreza sportowa „Wielkopolanina" wywoła wielkie zainteresowanie i będzie znakomitą atrakcją i dla „Tygodnia Biskupina i Pałuk" i dla samych Targów Pałuckich.

Sokół — Cuiavia

W nadchodzącą niedzielę odbędzie się w sali Targów Poznańskich pierwszy mecz pięściarski z cyklu rozgrywek o drużynowe mistrzostwo okręgu w klasie A.

Zawody będą miały niewątpliwie decydujący wpływ na końcowe ukształtowanie się tabeli. W roku ubiegłym obie drużyny spotkały się również w pierwszem spotkaniu mistrzostw, w którem zwyciężył Sokół. Cuiavia niewątpliwie dążyć będzie do zrewanżowania się za poniesioną przed rokiem porażkę. (kom)

Wyścigi konne w Ławicy

W niedzielę rozpoczyna Towarzystwo Wyścigów Konnych Ziem Zachodnich jesienny sezon wyścigów konnych z totalizatorem w Poznaniu na torze w Ławicy. Sezon potrwa do 18 października, początek gonitw wyznaczono na godz. 14,30.

Jak przewidywano zgłoszono przeszło 100 koni i to pp.: St. hr. Korzbok-Łącki 11, Ign. hr. Mielżyński 14, L. J. bar. Kronenberg 12, rtm. Bobiński 6, ppłk. St Królicki 4, por. J. Rościszewski 6, dr. J. Schlingmann 6, gen. S. Zahorski 4, St. Bończa 4 rtm. W. Lewicki 3, M. Balwiński 4, pułk. Rómel 2, poza tem por. Rybicki, por. Jaroszewski, Fr. Wójcik, ppłk. Badowski i inni.

Konie przybyły już na tor w Ławicy, gdzie odbywają się galopy po zielonym torze w poniedziałki i piątki pomiędzy godz. 5 a 9 rano.

Gry sportowe

Rozgrywki siatkówki K. S. M. M. przyniosły następujące wyniki: grupa I: Jeżyce I — Wilda II 2:0 (15:9, 15:7); Górczyn II — Św. Michał 2:1 (8:15, 15:8, 15:9); Jeżyce I — Górczyn II 2:0 (15:13, 15:1); Św. Michał — Wilda II 2:0 (15:8, 15:6); Jeżyce I — Św. Michał 2:0 (15:11, 15:8); Górczyn II — Wilda II 2:0 (15:8, 15:6).

Grupa II: Wilda I — Jeżyce IV 2:0 (15:0, 15:1). Krzyżowniki — Jeżyce II 2:0 (15:2, 15:3); Wilda I — Dębiec 2: 1 (15:4, 11:15, 15:3); Jeżyce II — Jeżyce IV 2:1 (15:4, 12:15, 15:10); Krzyżowniki — Jeżyce II 2:0 (15:6, 15); Wilda I — Jeżyce II 2:0 (15:11, 15:10); Dębiec — Jeżyce II 2:1 (15:10 12:15, 15:13).

Grupa III: Górczyn I — Jeżyce III 2:0 (15:8, 15:6). Jeżyce III — Winiary 2:0, Górczyn I — Boże Ciało 2:0, Jeżyce III — Boże Ciało 2:0; Górczyn I — Winiary 2:0.

Do finału, który odbędzie się 30 bm. o godz. 16 na boisku przy kościele na Jeżycach zakwalifikowało się sześć drużyn: Jeżyce I i II, Górczyn I i II, Wilda I i Krzyżowniki.

W rozgrywkach koszykówce o mistrz. okręgu poznańskiego KSM wynik' były następujące: Jeżyce III — Jeżyce IV 19:15 (6:6); Jeżyce II — Boże Ciało w. o., Jeżyce I — Starołęka 49:12 (15:4). Dębiec — Jeżyce II 46:5 (20:5).

Hippika

Zarząd Polskiego Związku Jeździeckiego zwołał na dziś, t. j. na wtorek, nadzwyczajne posiedzenie zarządu celem rozpatrzenia sprawy odebrania Polsce srebrnego medalu olimpijskiego w konkursie „Militari". Na tem posiedzeniu zapadnie decyzja, jak Polska ma zareagować na to niesłychane postanowienie komitetu olimpijskiego konkursu „Militari". (PAT)

Lekka atletyka

„Warta" donosi, że po wakacjach treningi odbywają się w poniedziałki, środy i piątki na boisku „Warty" przy ul. Rolnej od godz. 17. Kierownictwo prosi o regularne uczęszczanie na treningi z uwagi na zbliżające się mistrzostwa. Nowych członków przyjmuje się na boisku lub w sekretarjacie klubu.

Mistrzostwa Finlandji przyniosły następujące wyniki: 100 m: Tammisto — 11,2; 200 m: Tammisto — 22; 400 m: Storskrubb — 50,4; 800 m: Telleri — 1:55.8; 1.500 m: — Mattileinen — 3:58.8; 5.000 m: Hoeckert — 14:48.5; 10.000 m: Loukola — 32:05.4: 110 m przez płotki: Sjoestedt — 15.6; 400 m przez płotki: Nora — 55.8; skok wzwyż: Kotkas — 1,97; skok o tyczce: Reinikka — 3,80; skok w dal: Laine — 7,04; trójskok: Rajasaari — 15,05; rzut kulą: Baerlund — 16,53; rzut dyskiem: Kotkas — 45,45; rzut młotem: Kuotonen — 51,3; rzut oszczepem: Nikkanen — 73,27.

Różne

Okręgowy ośrodek w f. w Poznaniu organizuje w miesiącach wrześniu i październiku bezpłatny kurs gier sportowych i lekkiej atletyki dla męskiej młodzieży pozaszkolnej i niezrzeszonej w klubach. Na kurs mogą zgłosić się kandydaci (wiek 12 — 17 lat), którzy mają zamiłowanie do wychowania fizycznego. Zajęcia, które poprowadzą fachowi instruktorzy, odbywać się będą 3 razy w tygodniu w godz. od 17 — 19.

Zgłoszenia na kurs należy kierować do kancelarji Okręgowego Ośrodka W. F. Poznań — Bukowska 25.

Zbiórka informacyjna we wtorek 1 września o godz. 17 w sali wykładowej okregowego ośrodka w. f. przy ulicy Bukowskiej 25. (kom).

Kłopoty amerykańskich zwycięzców olimpijskich. Jak wiadomo, zwycięzcy olimpijscy otrzymali od niemieckiego komitetu olimpijskiego jako pamiątki sadzonki dębów w doniczkach z odpowiedniemi napisami. Tymczasem amerykańska ustawa celna zabrania bezwarunkowo przywozu jakichkolwiek roślin z zagranicy i oczywiście celnicy odbiorą ekspedycji otrzymane pamiątki. Amerykański komitet olimpijski zwrócił się do władz waszyngtońskich z prośbą, aby w drodze wyjątku zezwolno olimpijczykom na przywóz tych pamiątek.

Tenis

Kto walczy w mistrzostwach Polski? W środę 26 bm. rozpoczynają się w Bydgoszczy międzynarodowe mistrzostwa tenisowe Polski. Turniej trwać będzie do dn. 30 bm. i zgromadzi 40 najlepszych rakiet Polski i wielu wybitnych zawodników zagranicznych. Ze zgłoszonych już zawodników zagranicznych definitywnie wezmą udział Henkel, Denker, Henderwerck I, Stolze i David (Niemcy), Baworowski, Redl (Austrja), oraz panie Köppel, Varkalla i Walentynowicz (Niemcy).

Z czołowych rakiet Polski zgłosili się: Hebda, Tarłowski, Tłoczyński, Witman, Majewski, Spychała, Bratek, Bełdowski i Horain. Wśród pań walczą: Jadwiga Jędrzejowska, Zofja Jędrzejowska, Volkmer-Jacobsen, Rudawska, Głowacka, Neumanówna, Konopacka - Matuszewska, Łuniewska, Kindermanówna, Siodówna i Putzówna.

Wioślarstwo

Stan tabeli punktacyjnej P. Z. T. W. po uwzględnieniu wyników, osiągniętych na igrzyskach olimpijskich, przedstawia się następująco:

1)	Warsz. Tow. Wioślarskie	312 p.
2)	Bydgoskie T. W.	220 p.
3)	Klub Wioślarski — Toruń	193 p.
4)	AZS — Kraków	173 p.
5)	Kaliskie T. W.	145 p.
6)	Ruder Verein — Grudziądz	108 p.
7)	Kolejowy K. W. — Bydgoszcz	97,5 p.
8)	AZS — Poznań	87 p.
9)	Policyjny KS — Kalisz	86 p.
10)	KW Wisła — Warszawa	84 p.
11)	R. V. — Germania — Poznań	60 p.
12)	WKS Śmigły — Wilno	56,5 p.
13)	RC Neptun — Poznań	56 p.
14)	WKS Zolibórz — Warszawa	52 p.
15)	Klub Wioślarski — Gdańsk	45 p.

Ogółem sklasyfikowano 36 klubów.

IWONICZ-ZDRÓJ
3-ci sezon od 21 sierpnia
Zł 153,— ryczałt 3 tygodniowy żądajcie prospektów
n 45 1g6

RADJO

Halina Sembrat

W VI audycji z cyklu „Utwory Fryderyka Chopina" wystąpi w środę o godz. 21,15 przed mikrofonem młoda utalentowana pianistka, Halina Sembratówna. Artystka, która przez długi czas przebywała na studjach zagranicą, odegra drobne utwory, w tem przepiękne Scherzo h-moll i Polonez es-moll op. 26.

Symfonja Schuberta C-dur

Polskie Radjo nadaje obecnie cykl słynnych symfonij wielkich mistrzów, nagranych przez najlepsze europejskie i amerykańskie orkiestry. IV audycja z tego cyklu (dn. 26 8. o godz. 22.00) przyniesie symfonję Schuberta C-Dur w wykonaniu orkiestry symfonicznej B. B. C. pod dyr. A. Boulta. Symfonja ta obok „Niedokończonej', należy do największych i najpopularniejszych dzieł tego kompozytora.

„W królestwie grzybów" słuchowisko dla dzieci

W odwiecznym, dzikim lesie, w królestwie grzybów, panował król. Borowik 1.000-ny. Rządził mądrze i sprawiedliwie, miał jednak małe zmartwienie... chorował, jak każdy prawie grzyb, na robaki. Chociaż chory, zajmował się gorliwie sprawami swego państwa, przyjmował defilady armji grzybów, karał muchomory, bronił swych poddanych przed klęską posuchy. Aż nagle, pewnego dnia strach ogarnął całe państwo. Królewskie wojsko zostało wybite, zginął następca tronu a król Borowik poczerniał ze zmartwienia. Cóż to się stało w królestwie leśnem? Dowiedzą się o tem dzieci ze słuchowiska Małgorzaty Sterbówny p. t. „W królestwie grzybów", które nada Rozgłośnia Lwowska 26 bm o godz. 15.45. Udział w słuchowisku biorą artyści teatrów lwoskich, reżyseruje Zbigniew Lipczyński.

Anegdoty z życia słynnego polskiego śpiewaka

Zajmujący cykl p. t. „Anegdoty o sławnych ludziach" 26 bm. o godz. 17,50 przyniesie feljeton, poświęcony Janowi Reszkemu, najsłynniejszemu śpiewakowi polskiemu na przełomie XIX i XX w. Prelegent. Bronisław Romaniszyn opowie kilka ciekawych zdarzeń z życia wielkiego śpiewaka, a jednocześnie nakreśli barwną sylwetkę jego wielkiej indywidualności artystycznej.

Siostra

Bije godzina dziewiąta, a przed koszarami stoi jeszcze strzelec i żegna się czule z odprowadzającą go niewiastą. Widzi to dyżurny kapral i woła:

— Prędzej! Dziewiąta!

— Panie kapral, to moja siostra.

— To ja wiem, bo tamtego roku była moją siostrą, ale dlaczego się spóźniacie...

Do AUSTRJI
Targi Wiedeńskie
5—13. 9. / 5—27. 9. zł 108.- z paszportem
zniżki dojazdowe
ng 15 716
Francopol Poznań, św. Marcin 58 Telefon 41-04

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Świetna komedja Wł. Perzyńskiego „Lekkomyślna siostra" zdobyła sukces niebywały. Ostatnie dwa przedstawienia były przepełnione, a publiczność bawiła się świetnie. Do pełnego powodzenia tej znakomitej komedji przyczynili się bezwarunkowo nasi artyści z Ludwiżanką, Zakrzyńską, Żbikowską, Glińskim, Hańczą, Kierczyńskim i Zawistowskim na czele. Komedja grana jest koncertowo, co zgodnie stwierdza cała prasa.

Z Teatru Nowego

Dziś i dni następne znakomita komedja wiedeńskiego autora W. Sterka p. t. „Miłość już nie w modzie", która przyjęta została wprost entuzjastycznie na sobotniej premjerze. Pełna humoru, lekkości i dowcipnych sytuacyj, komedja trzyma publiczność przez cały czas akcji w miłym i pogodnym nastroju. Koncertowo zgrany zespół w osobach pp. Koronkiewiczówny, Nowackiego i Sojeckiego nagradzany jest na każdem przedstawieniu frenetycznemi oklaskami rozbawionej publiczności. Świetna reżyserja p. Nowackiego i zupełnie nowa gustowna wystawa składają się na całość o wysokim poziomie. Sztuka ta grana będzie tylko do 30 bm. włącznie, poczem zejdzie zupełnie z afisza z powodu wyjazdu obecnego zespołu.

Scena Letnia w Ogrodzie „Adrji".
„S. O. S. Żony wracają".

Ostatnie 2 dni wspaniała rewja w 16 obrazach ciesząca się niesłabnącem powodzeniem p. t. **„S. O. S." Żony wracają"** w wykonaniu artystów scen stołecznych. Udział biorą: Hanka Runowiecka, Ziuta Kryniczanka, M. Bargielska, St. Laskowski, A. Iżykowski, J. Andrzejewski, W. Moran oraz zespół baletowy.

Program zapowiada Zygmunt Mąkowski.

Nowa oprawa dekoracyjna: Witolda Gawęckiego. — Reżyser: St. Laskowski. — Kapelmistrz: L. Sobierajski. Początek o godz. 8,15 wieczorem. Nakrycie 2,— zł. W razie niepogody pełne przedstawienie odbywa się na sali. Od godz. 12 na sali „Adrji" nowy program w wykonaniu artystów rewjowych. — Wstęp wolny. Nakrycie nie obowiązuje.

dg 2594

korespondencja z czytelnikami

Fr. Grabiak — Poznań. Na podstawie postanowień art. 68 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym z dnia 23. 5. 24 r. w brzmieniu ustalonem obwieszczeniem Min. Spraw Wojskowych z dnia 12. 7. 33 r. — Dz. Ustaw nr. 60/33 poz. 455, przysługuje danemu pracownikowi prawo domagania się ponownego przyjęcia do pracy w instytucji, w której w chwili powołania go do służby wojskowej pracował. Dany pracownik winien się natychmiast zgłosić po zwolnieniu z wojska do pracy u byłego pracodawcy. (K.)

Nr. ab. 05016. Podobnej wywiadowni w Poznaniu ani w Katowicach nie znamy i dlatego podać nie możemy. (K.)

L. L. Dokładnych informacyj w tym kierunku udzielić Pani może jedynie Kuratorjum Okregu Szkolnego w Poznaniu, ul. Składowa 23, dokad się zwrócić należy. (K.)

„Emka". Do smokingu bierze się zasadniczo a więc i do ślubu, czarny krawat (motyl). (K.)

„Dragomiroff". Pisma żydowskie wychodzą w następujących miastach: Białystok: Unzer Białystoker Exkress (O. Trzanowicz) nakład 4.5 tys., Grodno: Groder Moment (Ł. Majłachowicz) 4,5 tys., Grodner Sztyme (M. Rubinstein) 1,2 tys. Kraków: Das Judisze Wort. Lublin: Lubliner Tageblat (Herc Kochen) 2,5 tys. Lwów: Der Morgen (dr. M. Ringel (10 tys. nakl.). Przemyśl: Przemyśler Tribune — 12 tys. Kalisz: Kaliszer Leben (M. Sieradzki) 1,5 tys. Łódź: Lodzer Arbeter (S. Rosenberg), Lodzer Tageblat (E. Hamburski) 10 tys. Baranowicze: Baranowiczer Lebn (M. Mański) 2,5 tys. Warszawa: Baderech 10 tys., Der Moment (S. H. Prylucki) 40 tys., Dos Judisze Togblat (Rostein) 30 tys., Hajnt (A. Goldberg) 45 tys. Hajnisze Najes (A. Pietruszka) 52 tys., Unzer Express, 25 tys. Wilno: Dos Wort (I. Szmo i M. Karelic) 6 tys., Owent Kurjer (Br. Rozental) 5,5 tys. Kowel: Kowles Sztyme (Jankiel Burak) 1,2 tys. Łuck: Wołyner Presse (S. Chazan) 1,3 tys. i Równe: (Wołyner Najes) I. Feigel 1 tys. (K.)

„Stały Czytelnik G.". Bez przedłożenia kwitu abonamentowego informacyj zasadniczo nie udzielamy. Przy ewtl. nadesłaniu kwitu należy nam równocześnie nadesłać odpis kontraktu służbowego. (K.)

M. Szymańska — Poznań. Należy garnki odnośne zalać rozcieńczonym kwasem solnym, a gdy kamień skruszeje, da się lekko usunąć. (K.)

I. B. 21. Ministerstwo skarbu zezwoliło przedsiębiorstwom przemysłowym na zatrudnienie dowolnej ilości robotników bez względu na kategorje wykupionego świadectwa przemysłowego i to do końca r. b. Wobec tego dodatkowego świadectwa przemysłowego wykupić nie należy. (K.)

Z serdecznej wdzięczności wobec Boga

na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu
złożyli do dnia 9 lipca 1936 r.:

473 Nr 15 244

Ze Skarbony przy Pomniku wybrano: 9. 7. 36 77,31
E. Światopełk, Moiska 2,—
M. Wojciechowska, Tomaszów Maz. 2,—
St. A. Kotyński, Płock 1,—
M. Fabińska, Rembertów 2,—
H. Domagała, Dąbrowa Górn. 1,—
Wł. Maissowa, Grybów 5,—
E. Szmitt, Złoty-Potok 2,—
Ks. E. Wrana, Krzeszowice 5,—
A. Gubernat, Luszowice 1,—
Wł. Krajewska, Lublin 2,—
L. Czaporowski, Łukowa 1,—
I. Dołęga, Rakszawa 2,—
Wł. Wdowicki, Rawa Ruska 3,—
M. Głowacki, Stanisławów 5,—
J. Babiak, Stary Sambor 1,—
J. Temczyj, Śniatyń 2,—
M. Markiewicz, Uhnów —,50
Dr. St. Nowakowski, Inowrocław 10,—
St. Orlińska, Warszawa 6,—
T. Tkaczyk, Warszawa 1,50
A. Lepiankowa, Nadwilanówka 2,—
St. sierż. Br. Przybylski, Snów 5,—
A. Niedermann, Skarżyce 1,—
St. wachm. J. Olejniczak, Osowiec 3,—
B. Załęska, Ostrołęka 2,—
M. Gust, Aleksandrów 3,—
Fr. Drabińska, Bełchów 1,—
J. Marciniak, Biała-Podl. 3,—
J. Konarska, Białowieża 5,—
M. Frank, Białystok 2,40
W. Lewandowski, Kock 2,—
F. Kaszczyc, Zakrzew 1,50
J. Zebrawska, Drohobycz 2,—
St. Leopold, Białowieża —,50
J. Bólka, Byczyna 2,50
SS. Józefitki, Krosno 2,—
A. Lechowska, Lwów na upr. ł. dla chorej matki Karoliny i zbaw. jej duszy 3,—
J. Ostrowski, Zabrózdy 1,—
A. Kapałówna, Przystań 2,50
P. Skibicka, Brzeżany 2,—
T. Boberowa, Brzozów 5,—
A. Gruntowicz, Dobromil 5,—
B. Grześkowska, Kalisz 3,—
B. Wigurowa, Kraków 2,—
Z. Kozłowska, Nowy Sącz 2 2,—
C. St. Grelakowa, Olkusz 5,—
W. Bokuń, Mir 1,—
M. Sągojiłłowa, Nowo-Święciany 2,50
H. Sągojiło, Nowo-Święciany —,50
I. Kępski, Spusza 2,—
K. Kuźnicki, Wilno —,50
St. Koruniowski, Brześć 1,—
E. Szyszko, Duniłowicze 1,—
C. Kittelowa, Łęczyca 2,—
J. Tojanowa, Skole 1,—
K. Rokicki, Stanisławów 10,—
J. Majszak, Tatarów n/P. 2,—
A. Jop, Słupia-Stara 3,—
St. Szymański, Borowe 3,—
Z. Dudde, Łuck 1,—
Z. Spytkowska, Wierzbnik 2,—
Z. Janicka, Równe Woł. 2,—
C. Baum, Skarżysko 5,—
Wł. Jasiński, Toruń 4,—
Kączkowska, Stecka i Laskowska, Pruszków 2,50
K. Zimna, Suwałki 3,—
W. Boch, Połajewo 1,—
K. Studnicki, Goleszów 5,—
M. Błochowiakówna, Koźmin 2,—
R. Matyszkiewicz, Biała 2,50
L. Rychlewska, Brzeszcze 2,—
E. Nosalik, Ursus-Czechowice 1,50
A. Srokówna, Lwów 2,—
J. Beniot, Jędrzejów 5,—
Ks. J. Rosiewicz, Kraków 2,—
M. Najkowska, Kraków 1,—
Fr. Zegarłowska, Jarosław 2,—
B. Skowronek, Wadowice —,50
Czesłucki, Tuczempa-Gróbów 5,—
L. Czarniecka, Perespa 1,—
J. Sykułowa, Rokitno 2,—
R. Kapis, Sandomierz 1,—
Wł. Lipko, Kunów 1,—
A. Fudalej, Kraków-Kossocice 1,—
M. Hankiewicz, Starokrzepice 1,—
T. Duda, Limanowa 1,—
J. Sternal, Męcina Mała 1,—
Ks. Fr. Rosner, Żywiec 2,—
St. Kiniorska, Suchodębie 5,—

Konto P. K. O. nr. 207 470. Sekretarjat Poznań, św. Marcin 69 m. 17

†

Dnia 22 sierpnia 1936 r., zmarł długoletni, zasłużony członek naszej Korporacji, ś. p.

Franciszek Kulawski

Pogrzeb odbędzie się w środę, 26. bm. o godz. 17 z kaplicy przedpogrzebowej przy Wałach Jana III na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej.

Szan. Członków prosimy o liczny udział w pogrzebie. Cześć Jego pamięci.

Pg 6364-35,19 **Zarząd Bractwa Kurkowego Poznań, zał. 1253 r.**

†

Dnia 23 sierpnia br., zasnął w Bogu, mój wieloletni współpracownik, ś. p.

Feliks Taciak

W Zmarłym straciła firma sumiennego i gorliwego pracownika. Cześć Jego zacnej pamięci.

ng 16 454 **Ryszard Krieger**
Reprezentant Branży Włók.
Poznań, Wielka 11.

POWRÓCIŁEM
i przyjmuję jak dotąd 9—12 i 3—6 z wyjątkiem świąt i środy popołudnia
Aleksy Waczyński,
dentysta
Poznań, Marsz. Focha 98, telefon 77-13
zg 14 139

†

Dnia 23 sierpnia 1936 r., zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, moja ukochana żona, nasza najdroższa i najtroskliwsza matka, babcia, teściowa, szwagierka i ciocia, ś. p.

z Sobkowskich

Franciszka Babstowa

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się w środę, 26. bm., o godz. 3 z domu żałoby na cmentarz w Górczynie. Msza św. za spokój Jej duszy odprawi się w czwartek o godz. 8 w kościele Matki Boskiej Bolesnej.

W głębokim smutku pogrążeni
zg 14 144 **mąż z dziećmi i rodziną.**

Poznań, ul. Spokojna 21.

Zakład Przyrodoleczniczy

Dra TARNAWSKIEGO w Kosowie k/Kołomyi (Huculszczyzna)
otwarty od 1 maja do 1 listopada ng 16441
Cierpienia chroniczne, przemiany materji, trawienia, nerwowe i t. p.
Leczenie dietą jarską, surówką, głodówką, słońcem, powietrzem, wodą.
POŁUDNIE POLSKI Nauka higieny dla słabych i ozdrowieńców. **CIEPŁA JESIEŃ**
PRZY OPŁATACH RYCZAŁTOWYCH CENY ZNIŻONE

Podróżującego

na Pomorze i Poznańskie, młodego z gwarancją poszukuje poważna fabryka wódek, win. Oferty Kurjer Poznański **zg 14 118.**

FORVIL PARIS **ULUBIONY PUDER PANI** ng 15 945

Owoce — ból żołądka
Ratunek — kieliszek
Podbipięty
lub
Kropli Doktorskich
Kantorowicza
Pg 5931-33,36

Przewielebnemu Duchowieństwu, szczególnie Czcigodnemu Ks. Oficjałowi Dr. Zwolskiemu, Ks. Prałatowi Wilkansowi, Ks. Proboszczowi Gorgolewskiemu, troskliwemu lekarzowi Dr. Stan. Ceglińskiemu, Dyrekcji i członkom Grona nauczycielskiego Szkoły Wydziałowej i Dokształcającej, Radzie Nadzorczej i Zarządowi „Zgody" Spółdzielni Spożywczej w Poznaniu, wszystkim, co pośpieszyli z objawami szczerego współczucia i szlachetnego człowieczeństwa, oddając ostatnią przysługę, ś. p.

Wojciechowi Warmińskiemu

składa szczere

podziękowanie

Pg 6363-56,377 za rodzinę
Poznań, w sierpniu 1936. **Ks. Warmiński.**

Wróciłem
Wł. Hejnowicz, *dentysta*
Górna Wilda 80. ***tel. 75-67***
dg 2781

JABŁKA świeże, opadnięte kupujemy każdą ilość. Zapłata gotówką przy odbiorze.
„CZEKOS" pl. Sapieżyński 2
zg 14 142

KORZYSTNIE DO NABYCIA

na przetargu przymusowym w dniu 3 września 1936 r.

1. Dom nowy mieszkalny w Gnieźnie z ogrodem

przy ulicy Sienkiewicza 6. Cena wywoławcza zł 48 000, wpłata got. zł 25 000,—.

2. Strzelnica Bractwa Strzeleckiego w Gnieźnie

z restauracją, salą i ogrodem obszar 2,80 ha. Cena wywoławcza zł 50 334,—, wpł. got. zł. 25 000,—. Bliższych informacyj udzieli wierzycielka ng 15 662

K. K. O. miasta Gniezna.

Młodszego korespondenta

biegłego w polskim i niemieckim oraz

księgowego

obeznanego z maszyną buchalteryjną, którzy już zajmowali podobne stanowiska, **poszukuje poważne przedsiębiorstwo.** Szczegółowe piśmienne zgłoszenia z życiorysem, fotografją i odpisami świadectw do biura ogłoszeń „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. **35,22.** Pg 6366-35,22

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMY - PARCELE

Willę
czynszową ewentl. niewykończoną kupię bezpośrednio od gospodarza przy wpłacie do 30 000. — Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 747

Dom
dwupiętrowy na Wildzie z ogrodem sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 227

640
m² centrum Wildy po 18 złotych sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 572

Willę
Poznaniu, podać miejsce, cenę. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 654

Willę
w Ostrowie Wlkp. sprzedam, wartości 20 000 zł wraz z domem gospodarczem i ½ morgi ogrodu. — Oferty Kurjer Poznański zdg 81 912.

Okazja
willa wszelkim komfortem, czteromieszkaniowa, cena 55 000,—, powód wyjazd. Zgłoszenia Dom Zleceń, Pocztowa 15, telefon 16-85. zdg 81 794

Willkę
składem, ogrodem owocowym, w Puszczykówku sprzedam. Radowicz, Półwiejska 38 a, m. 8. zdg 81 772

Dom
piętrowy w Rogoźnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 609

Willi w Poznaniu
z ogrodem około 14 pokoi poszukuje celem dzierżawy poważna instytucja zaraz lub 1. 10. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 79 768

Reemigranci
Dobra lokata gotówki w dom 1-piętrowy 2×4 pokoje, ogród — wprost od właściciela. Ks. Kordeckiego 12. zdg 81 768

Parcelę
Przezmirów 1930 m² korzystnie sprzedam. Wierzbięcice 43, m. 25 zdg 81 754

Parcelę
Gdynia-Oksywie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 752.

Wielki
wybór domów, składów, poleca Lasecki, Chłodna 5 (Rynku Łazarskim.) zdg 81 879

Dom
kupię, wpłaty 30 tys. Agenci wykluczeni. Oferty Orędownik, Poznań zd 79 724

2. PIENIĄDZ

Sumy
hipoteczne, pierwsze numery hipoteki, Warszawskie kupujemy. Towarzystwo Powiernicze, Warszawa, Chmielna 26 — 2. Pg 6019-62,420

300,—
pożyczki poszukuje, wysoki proc. pewna gwarancja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 596

Poszukuję
pożyczki 4000 zł na I hipotekę domu wartości 20 000 zł w Ostrowie Wlkp. Oferty proszę kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 81 911.

3 000 zł
szukam do założenia interesu. — Oferty „Wszechświat", Toruń. ng 16 448

5 000,—
na pierwszą hipotekę poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 610

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Letnisko
Kuźnica - Zbąska pow. Wolsztyn. Korzystajcie z pięknej polskiej jesieni 3 zł dziennie. dg 2740

Są
jeszcze wolne pokoje z utrzymaniem na wrzesień, park, tennis, lasy, doskonała kuchnia, 3.50 dziennie. Kosmowo, poczta Żydowo. ng 15 665

Letnisko
majętność Dobczyn, komfort, polowanie, tennis, radjo. Informacje Poczdowa 31 — 3. zdg 81 715

4. OSOBISTE

Przyjdź i przekonaj
się o naszych fasonach
kapeluszy
i cenach.
„Ines",
Piekary 22/23.
Przeróbki
1,50. zdg 81 924

6. OŻENKI

Znajomości matrymonjalne
w zamożnych sferach, szybko, solidnie, dyskretnie ułatwia Echo — dysponując olbrzymim doborem. Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. zdg 81 887

Kawaler
lat 26, solidny, przystojny, stanowisko samorządowe, poślubi panią materjalnie niezależną. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 907.

Pannę
z dobrej rodziny, głęboko szlachetną, uczciwą, przystojną, miłą, skromną, akuratną, niedzisiejszych poglądów, znającą szycie gospodarstwo domowe — pozna kawaler lat 36 na niższem stanowisku. Cel matrym. Zgłoszenia kierować Kurjer Pozn. zdg 81 905

Kawaler
lat 36, urzędnik państwowy, zapozna panią szlachetnego charakteru w celu matrymonjalnym. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 938

Kawaler
29, urzędnik (kupiec) dobrej prezencji, pozna sympatyczną, miłą panią z posagiem. Cel matrym. Łaskawe zgłoszenia możliwie z fotografją, którą zwrócę proszę skierować do Kurjera Pozn. zdg 81 660

7. SPRZEDAŻE

Fabryka
spoż. artyk. uruchom wraz z autem bardzo korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański dg 2757

Płachty
nieprzemakalne sprzedaje najtaniej Wejman, Poznań, Kościelna 17. zdg 80 383

Przed zakupem
Mebli
oraz wszelkich urządzeń domowych wstąp w własnym interesie na
Jezuicka 10,
(obecnie Świętosławska) „Dom Okazyjnego Kupna".
Pg 5892-31.20

Piła taśmowa
model ciężki, prawie nowa, korzystnie do nabycia. Medlewski, Poznań, Karwowskiego 12. dg 2771

Kolonjalkę
maglem, mieszkaniem, tanio wyjazd. Adres Kurjer Pozn. zdg 81 431

Jadalnie — Sypialnie
oraz różne sprzęty użytku domowego najkorzystniej przy
Jezuickiej 10
(obecnie Świętosławska) „Dom Okazyjnego Kupna".
Pg 5 893-31.19

„Meble W. Paetz"
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 15 239

Samochód
2 osobowy „Peugeot" okazyjnie na sprzedaż. Moto Technika, — Dąbrowskiego 30. zdg 81 038

1 000 samochodów
rozebranych używane części, podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autoskład Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon 46-74. dg 2336/7

Meble
najtaniej u Palacza, ul. Ślusarska 4, pomiędzy Wielką a Woźną dg 2655

Sprzedaż — Naprawa
wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast w firmie Józef Czosnowski specj. skład papieru i montowania piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 772

Znane
przedsiębiorstwo asfaltowe
w Warszawie, egzystujące 44 lata, w pełnym ruchu, z powodu choroby i podeszłego wieku właściciela, pragnie sprzedać lub wydzierżawić przedsiębiorstwo. Oferty „Asfalt" — Biuro Ogłoszeń Pietraszka, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 15 556

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju. Skład fabryczny, Wrocławska 19 dg 2726

Meble
najtaniej poleca K. Bakoś, Stary Rynek 51. zdg 79 543

Meble kuchenne
nowoczesne najkorzystniej wprost wytwórni. Piaskowa 3, Koniecki. zdg 81 089

Wózek
dziecięcy, tydzień używany sprzedam tanio. Matejki 49, m. 2 b. zdg 81 544

Settery
irlandzkie czystej rasy 5 tygodniowe na sprzedaż. Zgłoszenia ul. Rzepeckiego 25, m. 8. zdg 81 534

Kuśnierska
maszyna Singera tanio. Kochanowskiego 17, m. 9. zdg 81 602

Samochód
Polski Fiat 508, rocznik 34. Limuzyna, jak nowy sprzedam. — Józefowicz, Poznań, Warszawskie Osiedle, Słupecka 2. zdg 81 626

Pies
czujny, czysty, dobry stróż. — Rybaki 29, m. 1. zdg 81 648

Cegłę tonówkę i cegłę sufitową
systemu Foerstera mam do oddania w dowolnych ilościach do natychmiastowej dostawy — po cenach przystępnych. Bohdan Neneman, Cegielnia Budzyń, Mosina. Telefon 3. zdg 81 079/80

Jamnik
rasowy. Grobla 7 m. 4. zdg 81 916

Drogerję
w dobrym punkcie pow. miasto, natychmiast
korzystnie
sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 913.

Śrutownik
ganek 110, ekshaustor, transmisje 50, 75 mm. tarczami, łożyskami sprzeda młyn Bzówiec, powiat Mogilno. zdg 81 904

Ogrodowe
meble i skrzynie do pościeli. — Oferty Kurjer Poznański zdg 81 645

Maszynę
damską sprzedam. Łąkowa 14 — 18. zdg 81 790-91

Elektrolux
używany, pokojowy, okazyjnie do nabycia w Drukarni Polskiej, św. Marcin 70. zdg 81 475/6

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pg 5428/9

Torby szkolne
od 1.35 teczki od 0,80 śniadanki od 0,90 piórniki od 0.70 poleca
Wiktor Czysz,
Szkolna 11, Poznań. Pg 5936-34,23

Materjały na mundurki szkolne
najtaniej
Jan Zagrodzki,
Bławaty, Poznań, ul. Zamkowa 5 narożnik Rynkowej. Ng 15 289-90

Gabinet
dębowy piękny tanio. Czartorja 9 m. 16. zdg 81 896

Kolonjalkę
centrum sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 719

Rzeźnictwo
kompletne z urządzeniem nowoczesnem w ruchliwem mieście w Rynku sprzedam tanio. Piechowiak, Rogoźno, Wielkp., Stary Rynek 66 zdg 81 936

4
kanapy i 30 krzeseł restauracyjnych. Kawiarnia Dąbrowskiego nr. 3. zdg 81 927

Sprzedam
regały kolonjalne tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 81 811

Blüthner
skrzydło koncertowe sprzedam — lub zamienię za dopłatą. Marcina 22, podwórze. zdg 81 685

Skład
kolonjalny, Górna Wilda 2 pokoje sprzedam. Objęcie 1.600,— Sowiński, Garncarska 2. zdg 81 687

Skład
spożywczy, centrum, 2 pokoje sprzedam. Objęcie 3.500,— Sowiński, Garncarska 2. zdg 81 688

Jadłodajnię
centrum Poznania z wyrobioną klientelą z powodu wyjazdu sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 81 817

Sypialnia
dębowa, marmury, lustra 180.
Jadalnia
dębowa, krzesła skórze 280, sprzeda tylko
nowo otwarta
Komisowa
Hala Mebli
Woźna 12.
zdg 81 862

Skład
kolonjalny, dobry, powód zmiana, spiesznie za 3.600.— Adres Kurjer Poznański zdg 81 820

Zakład fotograficzny
na bardzo korzystnych warunkach sprzedam. Zgłoszenia piśmienne Kurjer Pozn. zdg 79 689

Parcele
770 m² ulicy Lodowej, 520 m² Rynek Łazarski, 700 m² Emilji Sczanieckiej tanio sprzedam. Maciejewski, Focha 81, tel. 62-66. Pg 6367-56,378

Chiński
oryginalny do herbaty 6 osobowy 135 zł. Dąbrowskiego 41, — m. 3. zdg 81 877

Skład
towarów krótkich. Grunwaldzka 15. zdg 81 875

Słoje
gwarantowane
Słoje
niezmiernie trwałe sprzedaje
Hurt
Porcelany, Wroniecka 24. zdg 81 854

10. MAJĄTKI

Resztówka stoczterdzieści mórg drenowanej
ziemi, zabudowanie pierwszorzędne, dworek osiempokojowy, pięciomorgowym ogrodzie, stawem rybnym, kompletnym inwentarzem, żniwami, położenie samo sobie, Poznańskiem, 35 000, wpłaty 15 000, resztę amortyzacja.
Nowak,
Poznań, ul. Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 81 280

11. KUPNA

Japońskie
wazony oraz obrazy i rzeźby mistrzów polskich, tylko prywatnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 587

Kupię
okazyjnie lampe kwarcową. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 595

Kupię
stary rower. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 635

Żelazną
szafę nie dużą kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 81 561

Gościniec
z kolonjalką lub rzeźnictwem w dużej kościelnej wsi kupię lub wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 635-6

Koce
każdą ilość okazyjnie, także używane kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 777/8

Kozy
dwie młode i koziołka dobrej rasy (harceńskiej lub saanieńskiej) kupię zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 438

Szyny
Szpaldinga 2-metrowe, 60 szpur, długie na szwelach żelaznych kupię gotówką. Oferty tylko cena Kurjer Poznański zdg 81 898.

Motor elektryczny
110 Volt 5—8 K. M. tylko w dobrym stanie kupię okazyjnie. K. Splonimskowski, Gniezno, Mieczysława 14. ng 15 666

Kupię kilkanaście metrów używanego
linoleum
Zgłoszenia Koczorowski, Wronki. zdg 81 909

Kupię
200 m kolejki polnej. Cena Kurjer Poznański zdg 81 723

Samochód
2 osobowy dobrym stanie. Oferty cena Kurjer Poznański p 3724

Kolejki polnej
(około 1½ km przenośnych szyn i 6—8 wagoników) używanej, w dobrym stanie poszukuje się do majątku. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod dg 2 780

Kamienicę
lub majątek kupię, wpłaty — 150 000.— Oferty Kurjer Poznański 56,379 Pg 6368-56,349

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 873

12. DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
3—2-pokojowe, plac Asnyka 3, komfortowe wynajmę. zdg 81 408

3 — 4
pokojowe przynależnościami korzystnie gospodarz. Sołacz Nad Wierzbakiem 26 — 3. zdg 80 617

7-pokojowe
komfortowe mieszkanie do wynajęcia. Wiadomość Wielka nr. 7, m. 7, telefon 16-34. zdg 81 154

3 pokojowe
słoneczne z przynależnościami od zaraz. Grodziska 21, gospodarz. Od 13—14. zdg 81 547

Sześciopokojowe
słoneczne, komfortowe. Matejki 68 (narożnik Grunwaldzkiej.) zdg 81 524

Mieszkanie
7-pokojowe z przynależnościami na I piętrze, spokojne, słoneczne, w tylnym domu, w śródmieściu, wprost od gospodarza do wynajęcia od zaraz. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 81 631

Dwupokojowe
kuchnią do wynajęcia od gospodarza. Ks. Logi 19. Górczyn. zdg 81 651

Trzypokojowe
Grunwaldzka 62, obok Ostroroga zdg 81 652

2
po 5 pokoi, komfort w śródmieściu. Oferty „Par" pod 56,376. Pg 6362-56,376

9
pokojowe I ptr. naprzeciw Parku Wilsona od 1. 9. Zgłoszenia telefonicznie 47-01. dg 2782

Trzy
kuchnią zaraz. Fryderyka Skarbka 41. zdg 81 800

Trzypokojowe
plac Nowomiejski — Ogrodowa, dwupokojowe, Jeżyce, Działyńskich 11, Parcelus. zdg 81 785

Wilda
czteropokojowe, komfortowe, słoneczne, bezpodatkowe, centralne, etażowe. Zgłoszenia telefonicznie 33-42. zdg 81 697

3
pokojowe mieszkania. Jarochowskiego 30. zdg 81 776

Trzypokojowe
komfortowe, I piętro, 12 minut od tramwaju. Adres Kurjer Poznański zdg 81 833

5
pokojowe, I piętro, piece. Dąbrowskiego 69, stróż. zdg 81 945

Czteropokojowe
lub pięcio, komfortowe, z tarasem w willi, garaż lub bez; centralne ogrzewanie. Zgłoszenia telefon 78-18. zdg 81 941

Pokój
kuchnia 40, Chociszewskiego 25, wynajmę. Wierzbięcice 5, m. 1. zdg 81 937

Pokój
z kuchnią, Kosińskiego, tylko urzędnikowi zaraz wynajmę. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 808

4
pokoje z kuchnią i łazienką od zaraz, czynsz 70 zł. Ul. Emilji Sczanieckiej 20. zdg 81 713

Dwa razy
Trzypokojowe
Józefa 55,— 75,—
Pięciopokojowe
105,— 120,— centrum
„Jur",
Piekary 26. zdg 81 832

Trzypokojowe
Stary Rynek z meblami dzierżawa 66,— Piekary 26 — 2. zdg 81 831

Pokój
z kuchnią 3 ptr., za kaucją. — Adres Kurjer Pozn. zdg 81 861

Trzypokojowe
wynajmę zaraz. Chłodna 5 — 4. (Rynku Łazarskim). zdg 81 878

2
pokoje kuchnie wydzierżawię. — Dębiec, Lipowa 12. zdg 81 871

13. SZUKA MIESZK.

Mieszkanie
2 lub pokój kuchnia od gospodarza poszukuje śródmieściu, posada stała. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 603

3—4
pokojowego częściowo na biuro śródmieście szuka adwokat. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 612

Czteropokojowe
mieszkanie, 2 kuchnie potrzebne zaraz, okolica Matejki, Przecznica, Jasna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 625

1—2
kuchnia ½ roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 562

Urzędnik
2—3 komfortowego, śródmieście. Warunki Kurjer Poznański zdg 81 654

Jednopokojowego
lub dwupokojowego, wprost od gospodarza, centrum, bezdzietne małżeństwo na stałej posadzie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 643

Urzędnik
etatowy, bezdzietni, poszukują mieszkania dwu- lub jednopokojowego w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 747-8

Bezdzietni
stałej posadzie jednopokojowe nowym domu, blisko tramwaju. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 834

2—3
pokoje kuchnią — śródmieście, warunki gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 805

Stróżostwa
szuka murarz. Kaucja do 500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 891

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Jeden
zamienię na pokój kuchnią. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 925

15. POKOJE UMEBL.

Skryta
7 — 7. dg 2 777

Przyjmę
na stancję uczenice szkolne, troskliwa opieka, dom kulturalny. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8. (dom narożnikowy). zdg 79 827

Frontowy
Wielkie Garbary 48 m. 10. zdg 772798

Przyjezdnym
najtaniej. Kolegjacki 5—3 (Nowy Rynek) nocny dzwonek. dr 2574

Solidnemu
z klatki. Długa 12 — 7. zdg 81 412

Cieszkowskiego
6 — 7, słoneczny. zdg 81 354

Pokój
czysty słoneczny, dobrze umebl. wynajmę. Zielona 2, m. 9. zdg 81 536

Dwuosobowy
Wielka 23 — 12. zdg 81 522

Dwom
panom bez pościeli oddzielne wejście zaraz. 27 Grudnia 5 — 22. zdg 81 606

Dwuosobowy
fortepianem, obiadami. Ratajczaka 9 — 10. zdg 81 516

20,—
Skryta 2 — 1. zdg 81 586

Dwa
pokoje umeblowane, samodzielna kuchnia, łazienka, wygody wynajmę. Poznańska 27a, m. 3. — I piętro. zdg 81 624

Mickiewicza
13 — 9. zdg 81 634

Śniadeckich
9 — 10. zdg 81 567

Próżny
Poplińskich 10, m. 4. zdg 81 650

Pokój
zaraz. Grobla 9 — 24. zdg 81 653

Romana
Szymańskego 2—6. zdg 81 641

Pokoje
jeden- dwuosobowy, niekrępujące Matejki 55, m. 10. zdg 81 644

Focha
78 — 19. zdg 81 647

Dwuosobowy
ładny utrzymaniem. Pierackiego 9, m. 6. zdg 80 796

Piecykiem
pokoik. Jeżycka 33 — 2. zdg 81 923

Balkonowy
wygodami, kaloryfery, utrzymaniem lub bez. Matejki 53 m. 10. zdg 81 921

Uczenicę
na stancję przyjmę, opieka, pomoc naukach, pokoje słoneczne, odżywianie dobre, ceny bardzo przystępne. Patr. Jackowskiego 13 m. 5. zdg 81 919

Dwuosobowy
inteligencji. Śniadeckich 7 — 3. zdg 81 918

Stary
Rynek 58 — 5. zdg 81 917

Konopnickiej
16 — 5. zdg 81 799

Mosinie
elegancko umeblowany pokój panu(i) ewentualnie utrzymaniem, elektryczność, łazienka. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 795

Frontowy
kulturalnym zaraz. Ogrodowa 10, mieszkanie 2. zdg 81 787

Mały
Stroma 6 — 10. zdg 81 786

Ładny
duży. Górna Wilda 84, m. 3. zdg 81 781

Panience
Rybaki 14 — 21. zdg 81 779

Pokój
Półwiejska 6, m. 9. I piętro (przy Placu Świętokrzyskim). zdg 81 773

Utrzymaniem
bez. Przecznica 6 — 10. zdg 81 899

Komfortowy
Telef. panu. Grudnia 18 — 7. zdg 81 722

Działyńskich
3, m. 2 jedno. dwuosobowy utrzymaniem częściowem, czysty, telefon, spokojne, kulturalne otoczenie. zdg 81 720

Frontowy
ewentl. dwa łączne panu. Łąkowa 8, m. 3. zdg 81 718

Śródmieście
inteligentnemu. Wroniecka 6/8, m. 12. zdg 81 745

Pokój
klatki elektryczność. Półwiejska 7 — 7. zdg 81 736

Męski
łazienką, balkonem. Przecznica 11 — 7. zdg 81 735

Pokój
umeblowany wynajmę. Młyńska 4, m. 4. zdg 81 733

Dwuosobowy
Strzelecka 30 — 8. zdg 81 716

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem) pianino, — także kształcącym. Półwiejska 2—6. zdg 81 726

Sew. Mielżyńskiego 28
m. 5, pokój dla lepszego pana. zdg 81 698

Niekrępujący
utrzymaniem tanio. Działyńskich 6 — 3. zdg 81 934

Kwiatowa
9 — 11. zdg 81 806

Komfortowy
frontowy, gabinet. Cieszkowskiego 7—3. zdg 81 694

Wawrzyniaka
22 m. 12. zdg 81 691

Pierwszorzędny
Wielka 7 — 8. zdg 81 680

Niekrępujący
Mostowa 30 parter prawo. zdg 81 676

Niekrępujący
frontowy utrzymanie — bez 1. 9. Jackowskiego 36, m. 4. zdg 81 674

Utrzymaniem
bez Marcina 5 — 11. zdg 81 672

Ładny
czysty, utrzymanie dobre, telefon. Plac Sapieżyński 4 — 4. zdg 81 762

Kręta
5, m. 3. zdg 81 661

Frontowy
niekrępujący. Aleje Marcinkowskiego 3a, m. 9. zdg 81 659

Młyńska
12a — 10. zdg 81 766

Pokój
Piekary 22/23 m. 11. zdg 81 761

Kulturalnym
Fredry 5 — 8. zdg 81 757

Frontowy
czysty, jedno- dwuosobowy, też małżeństwu. Rybaki 12, m. 21. zdg 81 758

Czysty
frontowy, Górna Wilda 32, m. 5. zdg 81 756

Swobodny
wygodami, starszej kulturalnej osobie. Żupańskiego 3—6. zdg 81 750

Jedną
osobę albo małżeństwo. Wojciecha 14/15, m. 17. zdg 81 712

Frontowy
Focha 47a — 2. zdg 81 711

Nowomiejski
6 a — 25. dwa obszerne frontowe. zdg 81 890

Panom
dwuosobowy. Łąkowa 13 — 5. zdg 81 888

Pokój
elegancki, frontowy, niekrępujący, łazienka, panu wynajmę. Kręta 6 — 8. zdg 81 885

Umeblowany
utrzymaniem lub bez. Focha 43, skład delikatesów. zdg 81 866

Balkonowy
Wrocławska 14 — 6. zdg 81 860

Próżny
umeblowany dwóch. Wierzbięcice 43 — 3. zdg 81 830

Próżne
2 duże, łazienka. Skarbowa 1 — m. 6. zdg 81 857

Jasna
5—9 elegancki, dwa, pianinem. zdg 81 856

Działyńskich
9 — 6. zdg 81 829

Pani
Podgórna 8 — 14. zdg 81 881

Ratajczaka
26 — 6. zdg 81 874

Pani
panu. Matejki 5 — 1. zdg 81 868

Elegancki
utrzymaniem — jedno- dwuosobowy. Plac Bernardyński 1 — 5. nardyński 1 — 5. zdg 81 867

Próżny
umeblowany. Dąbrowskiego 36, m. 8. zdg 81 849

Ratajczaka
10 — 4. zdg 81 850

Próżny
umeblowany centrum urzędnikowi wynajmie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 81 851

Pokój
z wszelkiemi wygodami, blisko Mostu Teatralnego od 1 września. Krasińskiego 4, m. 7. zdg 81 844

Dobrze
umeblowany, niekrępujący telefonem. Piekary 12a, II. zdg 81 841

16. SZUKA POKOJU

Pokoju
śródmieście 25,— urzędnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 636

Urzędniczka
słonecznego, czystego, śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 543

Niekrępującego
spokojnego umeblowanego do III. piętra okolica Cieszkowskiego dla urzędnika. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdg 81 579

Próżnego
czystego, słonecznego, elektrycznością szuka urzędniczka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 649

Pokoju
próżnego w lepszym domu, możl. z łazienką lub bieżącą wodą, centralnem ogrzewaniem i telefonem, centrum miasta (lub blisko dworca) poszukuje od 1 października (garaż pożądany). Oferty z podaniem ceny do „Par" 35,18. Pg 6358-35,18.

Pokoju
próżnego osobne wejście, najwyżej drugie piętro, w śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 837

Poszukuję
pokoju umeblowanego dla siedmioklasisty na Łazarzu od zaraz. Inowrocław, Skrytka pocztowa 52. ng 16 446

Pokoiku
panienka zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 894.

Klatki
pokoju umeblowanego, niekrępującego, śródmieście, do drugiego piętra, pracownia dla samotnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 940

Pokoju
w cenie 20 zł. niekrępującego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 705

Klatka
niekrępujący okolica Wilda. Cena Kurjer Pozn. portj. 3728

Pokoju
od 15 — 20,— Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 858

Inżynier
telefon niekrępujący zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 839

17. LOKALE

Lokalu
próżnego z małą ubikacją, ruchliwej ulicy na skład kapeluszy poszukuje 15 września. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 633

Skład
na każdą branżę. Pocztowa 16, dozorca. zdg 81 730

Lokal
handlowe Stary Rynek 91, I wejście Wronieckiej, 40,— zł. 1. 9. do wynajęcia. Jandy. Tel. 57-97. zdg 81 807

18 DZIERŻAWY

Majątek siedemset mórg buraczanej
żniwami, żywym, martwym inwentarzem, garniturem, zabudowanie welbowane, dworek dwanaście pokoi, elektryczność ogrodzie właściciela Poznańskiem — objęcie 18.000,— spiesznie wydzierżawię, wiele innych polecam
Nowak,
Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 81 281

Wydzierżawię
młyn wodny. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 525

Plac
z szopami na składnicę wydzierżawię. Mostowa 18. zdg 81 598

23
morgi ogrodu owocowego, powiatowem mieście, gimnazjum, 4 pokoje, 2 krowy, narzędzia wydzierżawię. Objęcie 2000,— Sowiński Garncarska 2. zdg 81 689

22. ZGUBY

Zgubiono
złoty naszyjnik z akwamaryną, dnia 24 bm. w drodze z Gołęcina na Wildę. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem. Stroma 27, mieszkanie 4. dg 2 778

Zgubiono
książeczkę wojskową na nazwisko Leon Wilk, wystawioną przez P. K. U. Kościan. Oddać za wynagrodzeniem. ng 16 450

Zgubiłam
jedną skórkową granatową rękawiczkę na Łazarzu. Prosze zwrot Wroniecka 1/2, skład obuwia. zdg 81 869

23. ROZMAITE

Wróżbiarka
Świętosławska 8, m. 1. zdg 81 558

Futra
najkorzystniej przerabia modernizuje — kuśnierz. Rybaki 13, m. 13. zdg 80 518

Oddam
4-letnią dziewczynkę z powodu niemożności wychowania. Zgierz, ul. Zachodnia 8 u gospodarza. zdg 81 824/5

Akuszerka
Strzelecka 2
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej. dg 2395/6/7

24. NAUKA

Koedukacyjne Kursy Handlowe
Plac Wolności2. Nowy kurs 3-go września. zdg 79 770

Kursy Handlowe Preissa,
Rok zał. 1893. — Skarbowa 11 roczny
3 września
półroczny
1 października
zdg 81 331

Stancja
troskliwa uczniów korepetycja studenta. Kilińskiego 3 — 8. zdg 80 060

Profesor
rutynowany pedagog przygotowuje do matury. Gwarantuje wyniki. Przyjmuje: 3—5 Półwiejska 34 — 7. zd 81 338

Pensjonat stancja
dla panienek troskliwa opieka, — pomoc w nauce — warunki przystępne, zdrowa dzielnica Małeckiego 11 — 5, tel. 68-21. zdg 81 507

Obecnie
koedukacyjne
kursy handlowe Sawickiego
mieszczą się Kantaka 7, telefon 49-68. Nowy kurs pierwszego września. dg 2644/5

Kursy kroju, szycia
przyjmuje, warunki najkorzystniejsze. Klawiterowa, Marji Magdaleny 1, m. 7. dg 2340/1

Pensjonat
wzorowy dla uczenic. Opieka wszechstronna. Warunki bardzo dogodne. Marcinkowskiego 19 II. zdg 81 901

Przyjmuję
uczni gimnazjalnych z utrzymaniem. Plac Bernardyński 2, m. 7 zdg 81 740

Studentka
inteligentna, francuskim, niemieckim, prawem nauczania — przyjmie posadę — nauczycielki, biurowej, udzieli korepetycyj zakres gimnazjum, — konwersacyj dobrze, tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 886

programy radjowe

WARSZAWA

Środa, 26 sierpnia.

Warszawa — 12.03 skrzynka rolnicza; 18.00 pogadanka społeczna; 22.00 „Słynne Symfonje". IV audycja (płyty); 22.50 muzyka z płyt (ork. symfoniczna); 23.00 — muzyka taneczna z dancingu „Cafe-Club" w Warszawie.

POZNAŃ

Środa, 26 sierpnia.

Poznań — 12.03 „Wskazówki przed zasiewami jesiennemi" — pogad. rolnicza; 13.15 Lekka piosenka i miła muzyczka" (płyty); 15.30 przegląd giełdowy; 15.40 — wiadomości gospodarcze (z Warszawy); 18.00 wujaszek Kazio odpowie na listy od dzieci; 18.10 pogadanka społeczna; 18.15 „Nasza przyroda"; „Czapla wyspa" 18.25 życie kult. i społeczne Poznania; 22.00 koncert życzeń z płyt.

OGÓLNOPOLSKIE

Środa, 26 sierpnia.

6.30 audycje poranne; 11.57 — sygnał czasu; 12.13 dziennik południowy; 12.23 koncert muz. lek. (płyty); 15.30 wiadomości gospodarcze; 15.45 „W królestwie grzybów" — słuchowisko dla dzieci ze Lwowa; 16.15 muzyka lekka w wyk. Ork. P. R. z udziałem Janiny Godlewskiej (śpiew); 17.00 koncert w wyk. Zofji Doret (sopran) i Edmunda Wojakowskiego (flet); 17.50 „Anegdoty z życia Jana Reszkego" Kraków; 18.50 — pogadanka aktualna; 19.00 pieśni chóralne w wykonaniu Podwójnego Kwartetu Wokalnego P. R. — (z Wystawy Radjowej; 19.25 — Koncert rozrywkowy — trasmisja z Wiednia. Wykonawcy: Hilda Sinnek (sopran), Frantz Borsos (tenor), Orkiestra rozgłośni wiedeńskiej. Całość poprowadzi Józef Holzer; 21.00 dziennik wieczorny; 21.15 VI audycja z cyklu „Utwory Fryderyka Chopina". Wykonawczyni: Halina Sembrat; 21.45 wiadomości sportowe.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na środę:

17.00 Ryga. Melodje wiedeńskie **Monachjum.** Muzyka rozrywkowa. **Wrocław.** Koncert rozrywkowy. **17.05 Praga.** Muzyka salonowa. **17.50 Moskwa (WCSPS).** „Córka pani Angot" — operetka Lecocqa. **17.40 Bratosława.** Recital śpiewaczy. — **Praga.** Koncert chopinowski.

18.00 M. Ostrawa. Muzyka kameralna. **Monachjum.** Koncert popularny. **Frankfurt.** Koncert rozrywkowy. **18.15 Koszyce.** Recital skrzypcowy.

19.00 Monachjum. Muzyka kameralna. **19.05 Ryga.** Koncert z plaży Ryskiej. **19.20 Lipsk.** Ballady niemieckie; **19.50 Sztockholm.** utwory na skrz. i fort.

20.00 Radio Paris. „Podróż muz. po świecie". **Anglja.** (Nat. Progr.) Festival Brahmsa. (Transm. z Queens Hallu. — **Anglja.** (Reg. Progr.) Muzyka lekka. **20.10 Koenigswust.** „Barwna muzyczka". **Praga.** Koncert popularny. **20.30 Paris P. T. T.** Koncert symf. z Vichy. **20.40 Rzym.** Koncert symfoniczny. **20.45 Królewiec.** — „Abu Hassan" — opera Webera **Wrocław.** „Eine kleine Nachtmusik" — aud. muzyczna. **Sztockholm.** Koncert orkiestrowy. — **Sztutgart.** Wesoły wieczór. **Berlin.** Radjokabaret.

21.00 Lipsk. „Mistrzowie niemieccy" koncert rozrywkowy. — **21.05 Wiedeń.** Festival Salzburski Koncert orkiestrowy pod dyr. B. Paumgartnera. **21.45 Bukareszt.** Muzyka salonowa. **21.50 Medjolan** Melodje operetkowe.

22.00 Kopenhaga. Melodje operetkowe. **Sztockholm.** Muzyka taneczna. **22.15 Budapeszt.** Muzyka cygańska. **Anglja.** (Nat. Progr.). Muzyka kameralna. **22.30 Kolonja.** Muzyka lekka i taneczna. **Koenigswust.** Nocna muzyczka. — **Anglja.** (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. **2.45 Radio Paris.** Muzyka taneczna.

23.00 Budapeszt. Muzyka taneczna. **Monachjum.** Muzyka organowa. **Koenigswust.** Koncert nocny. **23.10 Kopenhaga.** Muzyka taneczna. **23.15 Medjolan.** Muzyka taneczna. **Radio Paris.** Muzyka lekka. **23.30 Wiedeń.** Melodje wiedeńskie.

24.00 Frankfurt. Koncert nocny.

Kurs
przygotowawczy do egzaminu wstępnego na Politechnikę inż. mechan. Poznań, Powidzka 21. zdg 81 929

Pensjonat „Wanda"
Bydgoszcz, ulica Cieszkowskiego 11, mieszkanie 1, poleca dla dziewcząt szkolnych komfortowe pokoje, całkowite utrzymanie, miesięcznie 60 zł. zdg 81 906

Kroju
modelowania wyucza. Początek jesiennego sezonu 2 września. — Strojna, Podgórna 7. zdg 81 812

Ośmioklasistka
poszukuje towarzyszki, wspólny pokój, dobre utrzymanie. Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 81 427

25. MUZYKA

Lekcje
gry fortepianowej udziela dyplom. nauczycielka. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom narożny). zdg 79 828

Tanio, sumiennie
gry fortepianowej. Dyplom państwowy. Łąkowa 4b — 8. zdg 81 252

Trębacz
pierwszorzędny, młody potrzebny. Ekspozytura Kurjera Poznańskiego, Gdynia. ng 15 630

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Dziewczyna
młoda, czysta, uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 541

Dziewczyna
sumienna i pracowita z gotowaniem oraz zaprawianiem i do wszelkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 530

Posługi
szukam, znam prasowanie, szycie. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 81 615

MUNDURKI-UBRANKA PŁASZCZE SZKOLNE
najlepszy krój
największy wybór
najniższe ceny
— tylko —
W. KONKIEWICZ
POZNAŃ ST. RYNEK 8
ng 16097

TEATRY

TEATR POLSKI: Wtorek, 25. 8. „Lekkomyślna siostra".
Środa, 26. 8. „Lekkomyślna siostra".
Czwartek, 27. 8. „Lekkomyślna siostra".

TEATR NOWY: Wtorek, 25. 8. „Miłość już nie w modzie".
Środa, 26. 8. „Miłość już nie w modzie".

ADRJA: Dziś — „S. O. S. Żony wracają".

KINA

Poznań, wtorek, 25. 8.
APOLLO: „Ewa".
CORSO: „Denovan Boris Karloff".
GLORIA: „Żona dwóch mężów".
GWIAZDA: Z powodu renowacji kino od dziś nieczynne.
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Szkarłatny kwiat".
METROPOLIS: „Pieniądz".
RENAISSANCE: „Piekło w Legji Cudzoziemskiej".
SŁOŃCE: „Jedna z tysiąca"
SFINKS: „Pan bez mieszkania".
ŚWIT: „Bez nazwiska".
TĘCZA-Łazarz: „Muszę być być młody".
TĘCZA-Wilda: „Dziewczę z Budapesztu".
WILSONA: „Ich Noce".

Dziewczyna
poszukuje od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 526

Młodsza
skromna, uczciwa z gotowaniem poszukuje posady mniejszej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 591

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 594

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 605

Praczka - prasowaczka
szuka pracy po domach lub w pralni. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 81 616

Panna
władająca językiem francuskim szuka posady pokojowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 574

Gospodyni
z dobrą kuchnią, wszelkie pieczywa, zaprawy, prasowanie, chów drobiu, mogąca okazać się długoletniem świadectwem i poleceniem poszukuje posady od 1. 9. 36. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 910.

Dziewczyna
uczciwa, do wszystkiego lub do dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 784

Gospodyni
lat 36, która 7 lat prowadziła samodzielnie gospodarstwo domowe poszukuje posady do wszystkiego u samotnej osoby od 1. 9. lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 783

Sierota
uczciwa dobremi świadectwami poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 770

Panna
na wskroś uczciwa, poszukuje posady dobrym domu, wszelkiej pracy, gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 771

Dziewczyna
porządnej rodziny przyjmie posadę do wszystkiego ewentualnie bez spania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 900

Dziewczyna
uczciwa z dobrem gotowaniem, z dobremi świadectwami poszukuje posady w lepszym domu od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 893.

Posługi
poszukuje przed lub po południu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 717

Dziewczyna
poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 746

Dziewczyna
uczciwa, z gotowaniem do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 742

Gospodyni
z długoletnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 81 732

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 731

Panienka
z gotowaniem, pielęgniarka i szyciem przyjmie posadę u osoby chorej lub samotnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 699

Panienka
z prowincji szkoła gospodarczą szuka posady do pomocy starszej pani ewentualnie do dzieci, lepszy dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 608

Przychodnia
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 930

Dziewczyna
po rocznej nauce gotowania, najchętniej u młodego małżeństwa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 793

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 693

Gosposia
do wszystkiego czysta, uczciwa z dobrem gotowaniem i poleceniem poszukuje posady od 1 września. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 847

Przychodnia
poszukuje posługi do restauracji kawiarni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 677

Wychowawczyni
Niemka, język polski, kursem pielęgniarskim, kwalifikowana — poszukuje posady zaraz, najchętniej niemowląt. Referencj. świad. dobre. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 667

Panienka
moralna inteligentna dobre świadectwa poszukuje posady do niemowlęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 664

Służąca
uczciwa, gotowaniem, znająca zaprawy i szycie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 708

Dziewczyna
uczciwa i pracowita poszukuje posady do wszelkich prac domowych od 1. Oferty Kurjer Poznańsk zdg 81 769

Gospodyni
samodzielna poszukuje posady — dobre świadectwa, kuchnia warszawska. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 759

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 882

Dziewczyna
uczciwa z prowincji poszukuje posady od 1. 9. 36. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 818

Uczciwa
panienka szuka posady u samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 867

Posługi
poszukuję w lepszym domu z gotowaniem zaprawianiem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 81 678

b) Inni

Inteligentna
wdowa, obeznana doskonale z gospodarstwem domowem i wiejskiem oraz z książkowością poszukuje posady, najchętniej na probostwie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 79 806

Ogrodnik-handlowiec
kawaler, lat 31, z 15 letnią praktyką, dobre świadectwa, polecenia, zapewnia pełną kulturę i dochodowość, poszukuje stałej posady od 1. 10. lub 1 listopada 36 Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 80 710

Ekspedjentka
długoletnia samodzielną praktyka spółdzielcza branży kolonjalnej poszukuje posady, najchętniej utrzymaniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 81 532

Fryzjerka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 520

Krawcowa
szuka posady do szwalni od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 607

Chłopiec
z porządnej rodziny, szuka praktyki w drogerji lub składzie żelaza. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 81 611

Blacharz
z kartą rzemieślniczą szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 573

Krawcowa
poszukuje posady w dom i składzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 548

Uczciwy
poszukuje posady inkasenta, woźnego, portjera lub jakąkolwiek inną pracę. Tylko u sumiennych panów lub firm, za złożeniem kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 545/6.

Bezrobotna
biurowa z wykształceniem 8 kl. gimn., znajomością francuskiego i niemieckiego, ojciec także bez pracy z 9 osób rodziny, mieszkający w strasznych warunkach na Warowni III., szuka zajęcia jako biurowa, wychowawczyni. — Przyjmie zresztą każdą pracę. Zgłoszenia do naszego pisma pod zdg 81 250-51

Bufetowa
dzielna, uczciwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański 56,369. Pg 6351-56,369

Panienka
inteligentna, uczciwa, znająca gospodarstwo domowe, robótki, trochę muzyki, pomoc w biurze, składzie, szuka posady, najchętniej do osoby samotnej. Zgłoszenia Kurjer Poznański 56,368. Pg 6357-56,368

Rutynowany
wiolonczelista, jazzbandzista, śpiew repertuar, wolny 1. 9. Ekspozytura Kurjera Poznańskiego, Gdynia. ng 15 630

Inteligentna
„Pani Domu" poszukuje zaraz posady u samotnych osób, gdzie cudownie poprowadzi dom, kuchnię jarską, djetyczną lub mięsną. Zgłoszenia „na próbę" tylko Poznańskie, Pomorze lub za granicą. Orędownik, Łódź, Piotrkowska 91 pod „konieczność". ng 16 324

Tenorzysta
alt, klarnet, obligat wolny. Inowrocław, Skrytka pocztowa 52. ng 16 445

Panna
inteligentna z dobrego domu szuka zajęcia biuralistki, ekspedjentki. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 743

Nauczycielka
wychowanka sióstr, sierota, 3-letnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 666

Panienka
uczciwa poszukuje jakiejkolwiek pracy lub wyuczenia w składzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 845

Chłopak
do posyłek zdolny szuka pracy. Krzyżowniki, poczta 15. Waruszewski. zdg 81 932

Pierwszorzędna
krawcowa, szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 931

Szofer - mechanik
kilkuletnią praktyką poszukuje posady lub zastępstwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 81 767

Panienka
z szkołą wydziałową szuka posady do składu i pracy domowej. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Wronki ng 16 443

Poszukuję
pracy za woźnicę lub jakiejkolwiek innej z kaucją bankową — 500 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 81 884

Nauczycielka
pierwszorzędne rekomendacje — przyjmie posadę, dom kulturalny, wieś. Poznań, Słowackiego 19 m. 1 (dla nauczycielki) listy lub osobiście od 10—14. zdg 81 665

27. WOLNE POSADY

Uczenica
oraz ucznia z dobrej rodziny poszukuję od 1. 9. br. do składu bławatów, tow. krótkich i konfekcji. Zgłoszenia proszę kierować do F-my W. Głowacki, — Chodzież, Rynek 10. zdg 80 516

Nauczyciela (ki)
poszukuję do dwojga dzieci 12—13 lat I gimnazjalna, łacina, niemiecki. Podać warunki i kwalifikacje. Helena Pomierska, Subkowy (Pomorze). zdg 81 342

Posługaczki
młodszej na cały dzień poszukuję. Za Bramką 13, mieszkanie 5. zdg 81 542

Potrzebna
od zaraz służąca bezwzględnie uczciwa do wszystkiego — praniem 3 osoby. Świadectwami 5—6 Grudzieniec 32, I. Szabrańska. zdg 81 529

Stolarzy
specjalistów na budowle przyjmę Zakład Stolarsko - Budowlany. Fr. Mastalarz, Dąbrowskiego 83/85. zdg 81 604

Uczenice
krawieczczyzny damskiej na rok przyjmę. Susicka, Mostowa 26. zdg 81 565

Niania
starsza rutynowana do niemowlęcia przychodnia. Wrocławska 20 m. 6. zdg 81 559

Potrzebny
zaraz urzędnik, kawaler, do lat 40, pierwszorzędne rekomendacje. Odpisy świadectw. Pieniężek — Górki Dębskie, powiat szubiński. zdg 81 657

Woźnica
natychmiast potrzebny. Kaucja. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 81 637

Potrzebny
czeladnik kominiarski. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 81 640

Dziewczyny
do kuchni, dobrem gotowaniem oraz dziewczyny do dzieci z szyciem poszukuje Fabiszewska, Żupańskiego 3 od 1—2.30. Pg 6360-35.17

Służąca
do wszystkiego z dobrem gotowaniem, kochająca dzieci. Niegolewskich 7 m. 3. Pg 6361-56.375

Dziewczyna
młoda praniem, gotowaniem potrzebna. Woźna 14 b — 16. zdg 81 788

Służąca
wszystkiego zaraz. Grunwaldzka 19 — 13. zdg 81 892

Stolarze
potrzebni. Św. Marcin 31, kawiarnia. zdg 81 902

Ekspedjentkę
biegłą z kaucją do nabiału poszukuję. Wolski, Marsz. Focha 105. zdg 81903

Marszantka
młodsza, dzielna potrzebna. — E. Reimann, Półwiejska 38. zdg 81 895

Fryzjer
Adama Jeskego 22. Łazarz. zdg 81 805

Panienkę
ładne pismo przyjmie budowniczy. Pensja Kurjer Poznański zdg 81 724

Dziewczyna
do wszystkiego, uczciwa, czysta potrzebna. Ul. Żydowska 30, — m. 6. ng 16 442

Kelnera
garderobiarza z kaucją poszukuję. Szewska 9. zdg 81 696

Drogerzysta
młody, inteligentny, wykształcony potrzebny. Oferty z odpisami świadectw i życiorysem do „Par", pod 35,21. Pg 6 365-35,21

Fryzjer
potrzebny. Mokra 4. zdg 81 744

Bufetowa
zaraz. Wodna 6. zdg 81 870

Służąca
z dobrem gotowaniem może się zgłosić Hurt Porcelany, Wroniecka 24, podwórze. zdg 81 853

Piegi szpecą pozbędziesz się ich przez mydło i krem »Efelis«
R. Barcikowski S. A. Poznań
ng 15 934

Inteligentni
Panowie, Panie, którzy mają znajomość w bankach i przemyśle (biura) mogą się zgłosić. Środa 8,30 do 10 i od 15 do 17 (wysoki zarobek). Zgłoszenia dyr. Liebross „Hotel Monopol". zdg 81 764

Fryzjerka
stała Podgórna 14. zdg 81 760

Służąca
potrzebna. Haftoplis, Romana Szymańskiego 1. zdg 81 751

Panienkę
do dzieci poleconą, inteligentną, przychodnią potrzebuję. Kozłowska, Prusa 14. Zgłoszenia środa 8—10 rano. zdg 81 749

Młodsza
panna do lekarza. Plac Nowomiejski 3. Zgłoszenia 6 do 8, m. 8. zdg 81 710

Młodsze
panienki, znające szycie mogą się zgłosić między 4—6. Marsz. Focha 4, skład swetrów. zdg 81 709

Marszantka
zaraz stałe firma „Hela", — Wielka 19. zdg 81 690

Podróżujący
dobrze zaprowadzony z branży kolonjalnej i drogistowskiej poszukiwany na Poznań przez poważną firmę. Oferty z odpisem świadectw i referencjami do Kurjera Pozn. zdg 81 675

Posługaczka
potrzebna. Ostroroga 10, m. 4. zdg 81 669

Ucznia
z ukończoną szkołą handlową — przyjmie od zaraz. Drogerja pod Kotwicą. Plac Świętokrzyski — zdg 81 658

Fotografa (kę)
na stałą posadę przyjmie zaraz. Zakład Fotograficzny, Małeckiego 27. zdg 81 810

Ekspedjentka
rzeźnicka, samodzielna na filję z kaucją od zaraz. Zgłoszenia Rom. Szymańskeigo 10. zdg 81 704

Maszyniarka
do szycia parasoli zaraz potrzebna. Wytwórnia Parasoli, Wielka 27/29. dg 2 779

Uczenicę
przyjmę. Prasowalnia Matejki 39, narożnik Niegolewskich. zdg 81 889

Pomocnik ogrodniczy
kawaler potrzebny zaraz do większego ogrodu pałacowego. — Oferty z życiorysem i odpisami świadectw nadsyłać Michał Oblamski, Poznań, Krzyżowa 7 m. 8. zdg 81 908

Dziewczyna
uczciwa kochająca dzieci do wszystkiego. Mostowa 14, m. 9. zdg 81 846

Nauczycielka
z łaciną, muzyką do kulturalnego dworu potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 81 838

Młoda
panienka do biura potrzebna. — Pieczyński, Stary Rynek 44. zdg 81 816

Młody
zdolny bławatnik obeznany ze sprzedażą firan może się zgłosić. Pieczyński, Stary Rynek 44. zdg 81 815

Polecam
służącą, uczciwą, skromnem gotowaniem. Pisemne zgłoszenia. Stablewskiego 1 a, m. 8. zdg 81 864

Szofer
stangret potrzebny na wieś, tel. 77-04. zdg 81 819

Technik
(techniczka) dentystyczny początkujący samodzielny w metalu i kauczuku zaraz potrzebny. Oferty warunkami Kurjer Pozn. zdg 81 855

Posługaczka
gotowaniem. Dąbrowskiego 36, m. 7. zdg 81 876

29. ROZRYWKA

Żona
dwóch mężów z Kay Francis, Kino Gloria. zdg 81 737

Kino Oświatowe TCL.
Dziś monumentalny film dziejowy „Szkarłatny kwiat" film zakwalifikowany przez Min. Oświaty jako artystyczny. Uwaga! ceny popularne jeszcze
tylko do 1 września
Ng 15 277-8

Cały świat stoi dla ciebie otworem
przez najnowszy odbiornik sieciowy
Prems gabinetowy
oraz bateryjny
Prems Popularny
w cenie zł.
125,—
Raty długoterminowe. Wpłata Pożyczką Państwową. Prospekty i informacje bezpłatnie.
Dom Radjowy,
Strzelcka 12. Telefon 16-97
N 15 299-300

Pan bez mieszkania
wiedeńska komedja bezustannego
śmiechu
Kinoteatr „Sfinks". zdg 81 276

Kino Renaissance
Sensacyjny dramat p. t. „Piekło w Legji Cudzoziemskiej". Pg 6353-35,8

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 73 851

Mieszkanie

pięciopokojowe, komfortowe, słoneczne, z przynależnościami, piece, przy **ul. Słowackiego** III. piętro, do wynajęcia. Informacje: ul. Słowackiego nr. 48, m. 3. zg 14143

Humor zagraniczny

— Piękny płaszcz! Czy możesz mi dać adres swego krawca?
— Owszem — jeśli mi dasz słowo, że mu nie zdradzisz mojego!

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc wrzesień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 **P. K. O. Poznań nr. 200.149.**